

Uradni list

Evropske unije

C 54

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Letnik 61

13. februar 2018

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

RESOLUCIJE

Odbor regij

125. plenarno zasedanje 9., 10. in 11. oktobra 2017

2018/C 054/01	Resolucija Evropskega odbora regij – Evropski semester 2017 in priprava letnega pregleda rasti 2018	1
2018/C 054/02	Resolucija Evropskega odbora regij o priporočilih voditeljem držav in vlad, ki se bodo 24. novembra 2017 zbrali v Bruslju na petem vrhu vzhodnega partnerstva	5

MNENJA

Odbor regij

125. plenarno zasedanje 9., 10. in 11. oktobra 2017

2018/C 054/03	Mnenje Evropskega odbora regij – Financiranje ukrepov proti podnebnim spremembam: bistveni instrument za izvajanje Pariškega sporazuma	9
2018/C 054/04	Mnenje Evropskega odbora regij – Prihodnost instrumenta za povezovanje Evrope na področju prometa	14
2018/C 054/05	Mnenje Evropskega odbora regij – Pregled izvajanja okoljske politike	21
2018/C 054/06	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropska strategija za kooperativne inteligentne prometne sisteme	27
2018/C 054/07	Mnenje Evropskega odbora regij – Povečanje teritorialne odpornosti: večje možnosti regij in mest za soočanje z globalizacijo	32
2018/C 054/08	Mnenje Evropskega odbora regij – Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU	38

SL

2018/C 054/09	Mnenje Evropskega odbora regij – Oblikovanje evropskega podatkovnega gospodarstva	43
2018/C 054/10	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropski steber socialnih pravic in razmislek o socialni razsežnosti Evrope	48
2018/C 054/11	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropska politika za izboljšanje potresne varnosti stavb in infrastrukture	62
2018/C 054/12	Mnenje Evropskega odbora regij – Vesoljska strategija za Evropo	66
2018/C 054/13	Mnenje Evropskega odbora regij – Reforma sistema lastnih sredstev EU v naslednjem večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2020	72
2018/C 054/14	Mnenje Evropskega odbora regij – Zaščita otrok pri migracijah	76

III *Pripravljalni akti*

ODBOR REGIJ

125. plenarno zasedanje 9., 10. in 11. oktobra 2017

2018/C 054/15	Mnenje Evropskega odbora regij – Storitveni sveženj: storitveno gospodarstvo, ki deluje v prid Evropejcem	81
---------------	---	----

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

125. PLENARNO ZASEDANJE 9., 10. IN 11. OKTOBRA 2017

Resolucija Evropskega odbora regij – Evropski semester 2017 in priprava letnega pregleda rasti 2018

(2018/C 054/01)

Predložile politične skupine EPP, PES, ALDE, EA in ECR

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR),

- ob upoštevanju dokumentov evropskega semestra 2017, in sicer letnega pregleda rasti, poročil o državah, nacionalnih reformnih programov in priporočil za posamezne države;
- ob upoštevanju resolucije OR, sprejete 8. februarja 2017, o letnem pregledu rasti za leto 2017, ki ga je pripravila Evropska komisija (RESOL-VI/019);
- ob upoštevanju poročila Evropskega parlamenta o letnem pregledu rasti za leto 2017 (2016/2306(INI));

Ponoven zagon naložb

1. poudarja, da se v 55 % vseh priporočil za posamezne države, objavljenih leta 2017, obravnavajo ovire za naložbe, ki jih lahko pomagajo odpraviti lokalne in regionalne oblasti ⁽¹⁾; opozarja, da je treba odpraviti neskladje med nalogami in finančnimi viri lokalnih in regionalnih oblasti;
2. vztraja, da bi morala kohezijska politika ostati glavni instrument EU za naložbe; vendar pa meni, da bi bilo treba izboljšati njeno upravljanje in součinkovanje z evropskim semestrom, da se nadalje poveča multiplikacijski učinek porabe za kohezijo ter njen prispevek k trajnostni in vključujoči rasti;
3. pozdravlja uvedbo prožnosti v okviru Pakta za stabilnost in rast januarja 2015, vendar poziva k dodatnim ukrepom za spodbujanje javnih naložb, zlasti v infrastrukturo in socialno vključevanje. Pri tem je treba nacionalno, regionalno ali lokalno sofinanciranje v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov izključiti iz računovodskega mehanizma Pakta za stabilnost in rast, kot to velja za sofinanciranje Evropskega sklada za strateške naložbe. Prav tako je treba pripraviti tipologijo na ravni EU v zvezi s kakovostjo javnih naložb v računih javnih izdatkov glede na njihove dolgoročne učinke in

⁽¹⁾ OR, Evropski semester 2016 – Teritorialna analiza priporočil za posamezne države, poročilo usmerjevalnega odbora platforme za spremljanje strategije Evropa 2020.

pregledati metodologijo za izračun „strukturnega primanjkljaja“, da bi se pri tem upoštevale posebnosti nacionalnih gospodarstev in strukturne razlike med javnimi izdatki. Nadalje je treba predlagati, da se v makroekonomsko preglednico vključi kazalnik obsega naložb;

4. poudarja, da lokalne in regionalne oblasti sodelujejo pri približno 25 % projektov Evropskega sklada za strateške naložbe (EFSI), ki jih financira EIB, vendar pa je nedavna študija po naročilu OR pokazala, da v zvezi z njihovim sodelovanjem ostajajo pomembni izzivi zaradi upravnih zmogljivosti, zapletenosti, ki je značilna za EFSI, in nizke ozaveščenosti mest in regij o tem skladu⁽²⁾; poudarja, da je treba za večjo vključenost lokalnih in regionalnih oblasti v izvajanje EFSI in boljšo geografsko pokritost njegovih projektov povečati ozaveščanje, tehnično podporo, svetovanje in sinergije z drugimi viri financiranja EU;

5. se strinja z oceno Komisije, da je EFSI „še daleč od uresničitve svojega celotnega potenciala za krepitev razvoja človeškega kapitala. Potrebna so dodatna prizadevanja za oblikovanje instrumentov, prilagojenih za ta sektor, ter zagotavljanje tesnejšega sodelovanja med socialnimi in finančnimi akterji“⁽³⁾;

6. poudarja pomen nadaljnjih strukturnih reform na vseh ravneh upravljanja in pomen odprave birokratskih ovir, ki spremljajo tekoče naložbe, da bi tako izboljšali naše poslovno okolje in pritegnili več naložb v naše gospodarstvo;

7. poudarja, da je dostop do finančnih sredstev še vedno pomemben izziv za evropska MSP, zagonska podjetja in podjetja v ekspanziji; pozdravlja ukrepe, kot so evropski sklad skladov tveganega kapitala; poziva Komisijo, naj v sodelovanju z lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi oblastmi sprejme nadaljnje ukrepe za povečanje zasebnih naložb in spodbujanje diferenciacije virov financiranja;

Nadaljevanje strukturnih reform in odgovornih fiskalnih politik

8. znova poziva k močnejšemu usklajevanju vseh ukrepov EU za krepitev zmogljivosti in k poenostavitvi skladov EU; poudarja, da 53 % priporočil za posamezne države za leto 2017 obravnava vprašanja upravne zmogljivosti, zlasti na podnacionalni ravni;

9. meni, da bi proračun EU moral podpreti prizadevanja držav članic za izvajanje strukturnih reform in odpravo birokracije, povezane s tekočimi naložbami, ter zato odobrava vzpostavitev programa za podporo strukturnim reformam (2017–2020) v višini 142,8 milijona EUR, o kateri je bila sprejeta odločitev maja 2017; program bo prispeval k institucionalnim, upravnim in strukturnim reformam, namenjenim financiranju ukrepov z evropsko dodano vrednostjo za povečanje konkurenčnosti, produktivnosti, rasti, števila delovnih mest, kohezije in naložb;

10. ponavlja svoj poziv Komisiji, naj prouči možnost, da za euroobmočje predlaga fiskalno zmogljivost, ki bi pripomogla k njegovi stabilizaciji, če in kadar bi bilo to potrebno;

11. poziva Komisijo, naj oceni težave, s katerimi se utegnejo srečevati regionalne in lokalne oblasti pri uresničevanju direktiv o javnem naročanju, ter poudarja, da so na lokalni in regionalni ravni potrebni instrumenti, kot so centri znanja, ki bi z zagotavljanjem tehnične podpore in napotkov pripomogli h krepitvi upravnih zmogljivosti v zvezi z javnim naročanjem in državno pomočjo na vseh ravneh uprave;

12. poudarja potrebo po vključujoči rasti in izboljšanju socialne razsežnosti EU z uresničevanjem evropskega stebra socialnih pravic⁽⁴⁾, in sicer s pomočjo močne evropske socialne agende, v kateri se bosta dopolnjevali konkurenčnost in socialna pravičnost in ki bo med drugim predvidela večjo vlogo socialnih kazalnikov v evropskem semestru ter zblíževanje realnih plač v skladu s produktivnostjo;

⁽²⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Implementation-EFSI/implementation_EFSI_pdf.pdf.

⁽³⁾ Glej sporočilo Komisije Evropski semester 2017: Ocena napredka pri strukturnih reformah in preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ter rezultati poglobljenih pregledov v skladu z Uredbo (EU) št. 1176/2011, COM(2017) 90 final.

⁽⁴⁾ Mnenje OR o evropskem stebru socialnih pravic in dokumentu za razmislek o socialni razsežnosti Evrope, poročevalec: Mauro D'Attis (EPP/IT), sprejeto na plenarnem zasedanju OR 11. oktobra 2017 (SEDEC-VI/027).

13. ob upoštevanju dokumenta Komisije „Razmislek o izkoriščanju globalizacije“⁽⁵⁾ poudarja, da je treba razširiti krog tistih, ki imajo koristi od globalizacije, nadalje razviti pojem teritorialne odpornosti in opustiti spodbujanje strukturnih reform, ki ne upoštevajo neenakomernega teritorialnega učinka zaradi regionalnih razlik, ter usmeriti prizadevanja EU za izkoriščanje globalizacije v tri glavne osi: *proaktivno strategijo* za izboljšanje znanj in spretnosti ter infrastrukture, *blažitevno strategijo*, ki vključuje Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji in druge instrumente politike, ter *participativno strategijo* za boljše vključevanje državljanov v postopek oblikovanja politik EU; prav tako poziva k izboljšanju Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji tako, da se poveča njegov proračun, da se ga vključi v večletni finančni okvir, da se precej znižajo merila za upravičenost do sredstev tega sklada, in da se zagotovijo sinergije z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi;

14. vztraja, da sedanji globalni pritiski zahtevajo celostno in krajevno usmerjeno industrijsko strategijo EU⁽⁶⁾, ki bo zajemala strateško usklajevanje med ustreznimi politikami in instrumenti EU;

Evropski semester 2017 in priprava letnega pregleda rasti 2018

15. poudarja, da se 76 % vseh priporočil za posamezne države za leto 2017 nanaša na lokalna in regionalna območja, ker obravnavajo izzive, ki zadevajo nekatere regije ali mesta bolj kot druge, in ker je njihovo izvajanje odvisno od oblasti na podnacionalni ravni; poudarja, da je 62 % teh priporočil neposredno naslovljenih na lokalne in regionalne oblasti, kar poudarja vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri sprejemanju strukturnih reform;

16. poudarja, da se v dveh tretjinah nacionalnih reformnih programov za leto 2017 priznava obstoj regionalnih razlik, v vseh je omenjeno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju nacionalnih reformnih programov, v 70 % pa je navedeno njihovo sodelovanje pri pripravi nacionalnih reformnih programov, čeprav še vedno večinoma zgolj v obliki posvetovanja;

17. poudarja, da bi sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti kot partnerjev pri sooblikovanju nacionalnih reformnih programov v zgodnji fazi ter sistematična uporaba pristopa upravljanja na več ravneh pomembno povečala stopnjo izvajanja priporočil, pripomogla k odpravi regionalnih razlik in spodbudila k večji odgovornosti na lokalni ravni ter okrepila zaupanje znotraj držav članic in med njimi;

18. poziva institucije EU, naj uresničijo predlog OR za oblikovanje kodeksa ravnanja za vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v evropski semester⁽⁷⁾, ter pozdravlja podporo, ki mu jo je izrekel Evropski parlament⁽⁸⁾;

19. priporoča, da se v letni pregled rasti za leto 2018 vključi posebno poglavje o stanju v regijah in v njem obravnava vloga lokalnih in regionalnih oblasti, ter poziva države članice, da storijo enako v svojih nacionalnih reformnih programih; pozdravlja podporo pozivu za vključitev teritorialne razsežnosti v priporočila za posamezne države; Evropsko komisijo poziva, naj se med obiski v državah na začetku semestra sestane s predstavniki lokalnih in regionalnih oblasti. V okviru podpore za vključitev teritorialne razsežnosti v evropski semester poudarja priložnost, da se med elemente, ki jih je treba vključiti, zajamejo demografske spremembe, ki bi bile tako povezane z evropskim semestrom, kot je OR predlagal že v mnenju o odzivu EU na demografske izzive;

20. glede na sedanje neskladje med letno objavo priporočil za posamezne države ter srednje- in dolgoročnim načrtovanjem programov, ki ga narekujejo evropski strukturni in investicijski skladi, ponavlja⁽⁹⁾ prepričanje, da je treba spremeniti način vključevanja kohezijske politike v nacionalne reformne programe, in sicer tako, da se ohranita teritorialna razsežnost ter partnerski in decentralizirani pristop;

⁽⁵⁾ Mnenje OR o dokumentu Komisije za razmislek o izkoriščanju globalizacije, poročevalka: Micaela Fanelli (PES/IT), sprejeto na plenarnem zasedanju OR 10. oktobra 2017 (ECON-VI/024).

⁽⁶⁾ Heinz Lehmann (EPP/DE) trenutno pripravlja mnenje na lastno pobudo OR z naslovom *Evropska strategija za industrijo: vloga in vidik regionalnih in lokalnih oblasti*.

⁽⁷⁾ Mnenje OR Izboljšanje upravljanja evropskega semestra: kodeks ravnanja za vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti, poročevalec Rob Jonkman (ECR/NL), sprejeto 11. maja 2017.

⁽⁸⁾ Glej resolucijo EP o evropskem semestru 2016, sprejeto 26. oktobra 2016.

⁽⁹⁾ Mnenje OR *Prihodnost kohezijske politike po letu 2020 „Za močno in učinkovito evropsko kohezijsko politiko po letu 2020“*, poročevalec: Michael Schneider (DE/EPP), sprejeto 11. maja 2017.

21. ugotavlja, da se mnoga priporočila za posamezne države ponavljajo več let, ker je za izvajanje zapletenih reform potreben čas; izraža zadovoljstvo, da se Evropska komisija strinja s predlogom OR, da bi bilo treba napredek pri izvajanju teh priporočil meriti na večletni namesto na letni ravni; poudarja, da je Komisija ugotovila, da je bilo „[p]ribližno dve tretjini priporočil za posamezne države, izdanih do leta 2016, [...] izvedenih vsaj z ‚določenim napredkom‘“⁽¹⁰⁾ (v primerjavi s 43 % vseh priporočil za posamezne države, izdanih leta 2016); poziva Komisijo, naj pregledno objavi vse elemente tovrstnih ocen;
22. poudarja, da potrebuje evropski semester dolgoročni politični okvir; v zvezi s tem priznava prizadevanja Komisije, da bi agendo ZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in cilje trajnostnega razvoja povezala s strategijo Evropa 2020 ter s tem z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi. Vendar pa glede na kompleksnost in številčnost različnih referenčnih okvirov poudarja potrebo po usklajenosti politik, njihovo povezovanje in dosleden okvir upravljanja ter od Komisije pričakuje, da bo hitro predstavila ustrezne predloge v zvezi s tem;
23. poudarja, da je evropska begunska in migrantska kriza, ki se je začela leta 2015, še vedno velik problem za številne regije in lokalne oblasti. Zato poziva k odločnemu in konkretnemu odzivu na evropski ravni, tudi v obliki dodatnih finančnih sredstev;
24. z zaskrbljenostjo opozarja na visoko dolgotrajno brezposelnost, zlasti med mladimi, v gospodarstvih različnih držav članic EU; zato Komisijo in države članice poziva, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe v podporo trgu delovne sile;
25. pooblašča svojega predsednika, da to resolucijo predloži Komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu ter predsednikoma Evropskega sveta in estonskega predsedstva Sveta EU.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁰⁾ Sporočilo Komisije *Evropski semester 2017: priporočila za posamezne države članice*, COM(2017) 500 final (https://ec.europa.eu/info/files/2017-european-semester-communication-country-specific-recommendations_en).

Resolucija Evropskega odbora regij o priporočilih voditeljem držav in vlad, ki se bodo 24. novembra 2017 zbrali v Bruslju na petem vrhu vzhodnega partnerstva

(2018/C 054/02)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

- ob upoštevanju skupne zavezanosti mednarodnemu pravu in temeljnim vrednotam, kot so demokracija, pravna država, spoštovanje človekovih pravic, temeljnih svoboščin in enakosti spolov, tržno gospodarstvo, trajnostni razvoj in dobro upravljanje, na katerih temelji vzhodno partnerstvo;
- ob upoštevanju dejstva, da oboroženi konflikti in nestabilnost v številnih državah in regijah v sosedstvu EU ovirajo razvoj dolgotrajnih partnerstev ⁽¹⁾;
- ob upoštevanju pristopa na podlagi pravic, ki zajema vse človekove pravice, tako ekonomske, politične, civilne, kulturne in socialne, in ga EU uporablja od leta 2016 kot enega od vodilnih načel finančne pomoči iz naslova evropskega instrumenta sosedstva, in pomembne vloge, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti pri varovanju ključnih pravic na lokalni in regionalni ravni, med drugim varstva manjšin;
- ob upoštevanju temeljnih načel lokalne avtonomije, ki predstavljajo evropsko vrednoto, opredeljeno v Evropski listini lokalne samouprave;
- ob upoštevanju pomena vključevanja civilnodruženih organizacij, mladine in lokalnih organov, zlasti v izvajanje novih okvirov za dvostransko sodelovanje po posameznih državah, v obliki posodobljenih pridružitvenih načrtov in prednostnih nalog v okviru partnerstva, in sicer tako, da bo to pripomoglo k demokratični in gospodarski preobrazbi držav partneric ⁽²⁾ in okrepitvi njihovih odnosov z EU;
- ob upoštevanju vloge lokalnih in regionalnih oblasti pri krepitevi odpornosti, opredeljene kot širok pojem, ki zajema celotno družbo, za katero so značilni demokracija, zaupanje v institucije in trajnostni razvoj ter zmožnost za spremembe ⁽³⁾;
- ob upoštevanju vloge konference regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo (CORLEAP), priznane v *Poročilu o izvajanju pregleda evropske sosedске politike* in skupnem delovnem dokumentu služb Komisije o mejnikih vzhodnega partnerstva do leta 2020;
- ob upoštevanju zavezanosti CORLEAP k izvajanju ciljev vzhodnega partnerstva v skladu z revidirano evropsko sosedsko politiko in globalno strategijo za zunanjo in varnostno politiko EU, s spodbujanjem in izvajanjem – na lokalni ravni – splošnih vrednot, na katerih temelji EU, s poglobljanjem sodelovanja med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, njihovimi združenji in organizacijami civilne družbe v korist vseh državljani;
- ob upoštevanju poročila CORLEAP o razvijanju državljanske udeležbe kot načina za krepitev lokalne demokracije v državah vzhodnega partnerstva in v njem zapisanih priporočil;
- ob upoštevanju poročila CORLEAP o energetske učinkovitosti: vlogi lokalnih in regionalnih oblasti in v njem zapisanih priporočil;
- ob upoštevanju uvedbe novih pobud na področju trajnostnega razvoja občin, kot sta pobuda Župani za gospodarsko rast in druga faza pobude Konvencija županov vzhodnih sosed, ki sta modela upravljanja od spodaj navzgor, ki lahko spodbudita sodelovanje lokalnih oblasti z državljani in lokalnimi in mednarodnimi institucijami;

⁽¹⁾ Mnenje OR *Pregled evropske sosedске politike*, oktober 2016.

⁽²⁾ Sklepi Sveta o vzhodnem partnerstvu, november 2016.

⁽³⁾ Skupno sporočilo *Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU*.

- ob upoštevanju vmesnega pregleda pomoči iz naslova evropskega instrumenta sosedstva za obdobje 2014–2017;
- ob upoštevanju nadaljnjega okrepljenega sodelovanja s stalnimi opazovalci ⁽⁴⁾ CORLEAP in drugimi institucionalnimi partnerji;

Strateško okolje

1. poudarja, da se lokalne in regionalne oblasti še naprej razvijajo kot akterji in oblikovalci politik v strukturi vzhodnega partnerstva. Uresničitev številnih ključnih rezultatov vzhodnega partnerstva je odvisna od dosežkov in vztrajnih prizadevanj podnacionalne ravni, zato lokalne in regionalne oblasti potrebujejo dodatno pomoč, da bodo lahko v celoti prevzele svojo vlogo;
2. pozdravlja večjo vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju politik, strategij in vodilnih pobud vzhodnega partnerstva ter tudi njihovo večje sodelovanje pri delu večstranskih platform in njihovih komisij;
3. zlasti pozdravlja razprave, posvečene krepitvi lokalne in regionalne demokracije v okviru platforme 1 vzhodnega partnerstva o demokraciji, dobrem upravljanju in stabilnosti;
4. priporoča, da se kot horizontalni element vseh štirih prednostnih področij vzhodnega partnerstva izvaja strukturirano sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi in njihovimi združenji, in opozarja, da so medosebni stiki ravno tako pomembni kot gospodarske in energetske povezave;
5. poudarja, da je sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi v okviru učinkovitejše in uspešnejše večstranske strukture vzhodnega partnerstva bistveno, in se zavzema za še tesnejše povezave z delom CORLEAP;
6. vztraja pri udeležbi lokalnih in regionalnih oblasti iz držav vzhodnega partnerstva v pripravi političnih priporočil in zakonodaje ter pri njihovem aktivnem sodelovanju v pogajanjih z osrednjimi oblastmi o projektih in odločitvah, pomembnih za lokalno in regionalno raven;
7. odobrava predlog Komisije za „20 rezultatov do 2020“ kot pomemben korak pri zagotavljanju konkretnih rezultatov za državljane držav vzhodnega partnerstva in se zavezuje, da bo dejavno prispeval k njihovemu uresničevanju;
8. poziva k ustrezni politični, finančni in tehnični podpori za vse države vzhodnega partnerstva v okviru usmerjenega in učinkovitejšega partnerstva z EU, da bi zagotovili boljše vodenje njihovega procesa reform ter okrepitev lokalne demokracije in teritorialnega razvoja;

Lokalna demokracija in dobro upravljanje

9. poudarja, da so splošni cilji lokalne demokracije in reforme javne uprave, tudi z denacionalizacijo, še naprej jedro prispevka CORLEAP k izvajanju evropske sosedске politike, in to ne glede na izbrano obliko partnerstva z EU v okviru revidirane politike;
10. opozarja, da je za učinkovito sodelovanje EU z državami vzhodnega partnerstva potrebna kar najvišja stopnja udeležbe lokalnih skupnosti, ki so vse bolj dejavne;
11. poudarja, da so lokalne volitve ključne za angažiranje državljanov, spremljati pa bi jih moral razmislek o učinkovitejšem delovanju v službi državljanov;
12. meni, da so lokalne in regionalne oblasti tiste, ki lahko podprejo razvoj močne civilne družbe in pomagajo zagotoviti demokratizacijo in posodobitev lokalnih skupnosti;
13. poziva, da se sheme financiranja EU, zlasti TAIEX in tesno medinstitucionalno sodelovanje, dodatno prilagodijo in usmerijo v potrebe lokalnih in regionalnih deležnikov;
14. spodbuja pristop z več deležniki k lokalnemu in regionalnemu razvoju v državah vzhodnega partnerstva, ki temelji na tesnem sodelovanju med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, organizacijami civilne družbe in državljani, v povezavi z različnimi dejavnostmi, kot so podpora športnim združenjem, združenjem mladih ali starejših ljudi in državljanskim centrom;

⁽⁴⁾ Forum civilne družbe, Parlamentarna skupščina Euronest in Kongres lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope.

15. poziva, naj učinkovite reforme za decentralizacijo spremljajo smotrni protikorupcijski ukrepi na vseh ravneh upravljanja, da bo tako okrepljeno upravljanje pozitivno vplivalo na vsakodnevno življenje državljanov;
16. se zavzema, da se združenjem lokalnih in regionalnih oblasti namenijo večja vloga in ustrezna sredstva, da bi lokalnim in regionalnim oblastem pomagala pri pripravi in izvajanju nacionalnih, sektorskih ali regionalnih strategij in politik, ki jih zadevajo, ter zanje opravljala storitve;
17. poudarja, da je potreben odprt dialog v okviru reform vključujoče javne uprave in lokalnega upravljanja, tudi v okviru teritorialnih reform, ter pri spodbujanju partnerske kulture med lokalnimi in osrednjimi oblastmi;
18. se zavzema za dinamičen pristop k preglednosti, integriteti in boju proti korupciji na vseh ravneh upravljanja, vključno z lokalno ravno, s čimer bi prispevali k povečanju zaupanja državljanov v javne organe in izboljšali okolje za gospodarski razvoj;
19. spodbuja prilagojen pristop za več držav, da bi se obravnavale dejanske potrebe vseh držav, v najboljšem interesu lokalnih skupnosti in za večjo odpornost na lokalni ravni;
20. zagovarja vzdržan in pregleden zakonodajni okvir, ki bi lokalnim in regionalnim oblastem omogočil, da okrepijo svoje organizacijske in institucionalne zmogljivosti;
21. ponavlja poziv, naj imajo lokalne in regionalne oblasti ter organizacije civilne družbe v sodelovanju s podnacionalnimi oblastmi lažji dostop do evropskih sredstev;
22. se zavzema za strategije, programe in učne načrte usposabljanja za krepitev zmogljivosti tako za lokalne izvoljene predstavnike kot za člane lokalne uprave, da bi lokalne in regionalne oblasti lahko prevzele polno odgovornost za upravljanje storitev, ki jih zagotavljajo;
23. poziva k upoštevanju vprašanj spola pri vseh tekočih lokalnih in regionalnih reformah, da se prepreči diskriminacija na podlagi spola;
24. poziva države vzhodnega partnerstva, naj spoštujejo pravico narodnih manjšin do izobraževanja v njihovem jeziku v skladu z Okvirno konvencijo za varstvo narodnih manjšin;
25. ponavlja predlog, naj posamezna letna poročila EU o državah vzhodnega partnerstva vsebujejo oceno napredka v gospodarskem razvoju regij, procesu decentralizacije, lokalni samoupravi in teritorialnem sodelovanju, da bi lahko podpora EU dodatno prilagodili in usmerili;
26. opozarja na spletno stran o razdelitvi oblasti in pristojnosti⁽⁵⁾, ki jo je na svojem spletišču razvil Evropski odbor regij. Spletna stran omogoča pregled ravni institucionalne in fiskalne decentralizacije v EU in sosednjih državah in lahko podpre takšne redne analize;
27. opozarja na pozitivno vlogo OR prek programa U-LEAD in projektne skupine za Ukrajino, ki pomagata pri izmenjavi strokovnega znanja in izkušenj med lokalnimi in regionalnimi oblastmi EU in Ukrajine;

Energetska učinkovitost in lokalni gospodarski razvoj

28. pozdravlja dejstvo, da je med glavnimi prioritetami vzhodnega partnerstva zagotavljanje pomoči partnerskim državam za politike, namenjene energetske učinkovitosti;
29. poziva nacionalne vlade, naj povečajo finančno podporo za lokalne skupnosti in njihove pristojnosti, potrebne za razvoj lokalnih energetske strategij;
30. podpira posebne programe Evropske komisije za lokalne in regionalne oblasti v državah vzhodnega partnerstva;
31. poziva Komisijo, naj skupaj z delegacijami EU občutno poveča prepoznavnost programov sodelovanja na regionalni in lokalni ravni ter krepitev zmogljivosti na podnacionalni ravni;

⁽⁵⁾ www.cor.europa.eu/divisionofpowers.

32. priporoča spodbujanje in krepitev regionalnih in lokalnih pobud za izboljšanje naložbenih pogojev v državah vzhodnega partnerstva, kot so politična in gospodarska partnerstva med regijami in mesti, podjetniškimi združenji in mrežami v EU in v državah vzhodnega partnerstva;
33. priporoča, da se med načrtovane rezultate do leta 2020 vključijo sektorski pilotni projekti, katerih izvajanje bi bilo v pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti, ki bi tako dobile izkušnje s procesi decentralizacije;
34. verjame, da je nujno nameniti več sredstev za čezmejno sodelovanje in da se je treba osredotočiti zlasti na medosebne stike, partnerstva med lokalnimi oblastmi ter znanstvene, kulturne in mladinske izmenjave, razširitev sklada za manjše projekte na sosednje države pa bi spodbudila sodelovanje na lokalni ravni;
35. poziva nacionalne vlade, naj olajšajo prijavo projektov in po potrebi vključevanje evropskih združenj za teritorialno sodelovanje (EZTS) in njihovih regij ali mest v programe čezmejnega sodelovanja, katerih cilj je izvajanje projektov na podlagi teritorialnih potreb;
36. vztraja, da morajo lokalne in regionalne oblasti sodelovati pri načrtovanju novih dvostranskih programov pomoči iz naslova evropskega instrumenta sosedstva za obdobje 2017–2020.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

MNENJA

ODBOR REGIJ

125. PLENARNO ZASEDANJE 9., 10. IN 11. OKTOBRA 2017

Mnenje Evropskega odbora regij – Financiranje ukrepov proti podnebnim spremembam: bistveni instrument za izvajanje Pariškega sporazuma

(2018/C 054/03)

Poročevalec: Marco Dus (IT/PES), občinski svetnik, Vittorio Veneto, Treviso**Referenčni dokument:** Mnenje na lastno pobudo**POLITIČNA PRIPOROČILA**

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. opozarja, da obstajajo neizpodbitni znanstveni dokazi o globalnem segrevanju in da bodo te spremembe imele pomemben in vse večji vpliv na gospodarstvo in družbo v celoti. Podnebne spremembe predvsem močno vplivajo na območje, za katero so pristojne lokalne in regionalne oblasti. Te so pogosto prve, ki morajo blažiti posledice škode, ki jo povzročajo vse ekstremnejši naravni pojavi, in vlagati v prilagoditvene ukrepe;
2. izraža zaskrbljenost zaradi učinkov podnebnih sprememb tudi zunaj meja EU, kjer so zmogljivosti za spopadanje z ekstremnimi podnebnimi pojavi in prilagajanje spremembam pogosto manjše. Opozarja, da lahko to neposredno vpliva tudi na pojav migracij;
3. meni, da imajo lokalne in regionalne oblasti v EU kljub težavam, povezanim s proračunskimi omejitvami, zmogljivostmi za dolgoročno načrtovanje in vodenjem kompleksnih projektov, dobre možnosti za izboljšanje svojih naložb na področju podnebnih sprememb in privabljanje zunanjih naložb. Ta zaveza je ključnega pomena za še večjo uspešnost EU, ki trenutno povzroča 9,6 % svetovnih emisij CO₂;
4. ugotavlja, da so za spopadanje z izzivi podnebnih sprememb potrebne obsežne naložbe, ki jih ni mogoče zagotoviti le z lokalnimi in regionalnimi sredstvi niti zgolj z javnimi sredstvi. Zato podpira mednarodne, evropske in nacionalne pobude za privabljanje zasebnih naložb;

Mednarodni ukrepi

5. ponovno poudarja, da so podnebne spremembe globalen problem in da je za najučinkovitejše spopadanje z njimi potreben pristop upravljanja na več ravneh in z več deležniki. Glede na navedeno poziva Evropsko komisijo, naj tudi v povezavi z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja priporoči, da se prizna in okrepi vloga lokalnih in regionalnih oblasti za uspešnejše izpolnjevanje ciljev Pariškega sporazuma;

6. kljub razmeroma velikim ambicijam in prizadevanjem, ki so jih pokazale nekatere države v razvoju, pa počasnost nekaterih držav pri izvajanju Pariškega sporazuma ni več sprejemljiva, prav tako pa se ni mogoče strinjati z odločitvijo Združenih držav Amerike, da se ne bodo držale sprejetih zavez. OR odločno poudarja, da izpolnjevanje ciljev iz sporazuma ni izbirno, temveč nujno. Zato spodbuja Evropsko komisijo in države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bo EU resnično postala vodilni mednarodni akter v boju proti podnebnim spremembam ter bo izkoristila vse možnosti za inovacije in razvoj, povezane s postopnim prehodom na novo gospodarski in finančni model;

7. meni, da naslednja konferenca COP 23 v Bonnu ne sme biti zgolj srečanje strokovnjakov, temveč mora privedi do znatnega napredka pri popolnem izvajanju Pariškega sporazuma, zlasti glede vidikov, ki zadevajo financiranje ukrepov proti podnebnim spremembam (potrebno povečanje dolgoročnega financiranja ukrepov proti podnebnim spremembam, pregled finančnega mehanizma itd.);

8. predlaga, naj se pred konferenco COP 24 v Katovicah začne mednarodna razprava v okviru UNFCCC o določitvi kazalnikov, ki bi jih lahko uporabili kot dopolnilo koncepta emisij toplogrednih plinov, da bi predlagali učinkovitejše ukrepe za boj proti podnebnim spremembam;

9. meni, da imajo lokalne in regionalne oblasti v takšnem mednarodnem okviru, v katerem so se nekatere države že pokazale kot premalo ambiciozne, ključno vlogo pri vključevanju ljudi in njihovem ozaveščanju o podnebnih spremembah, pri privabljanju naložb ter pri uresničevanju konkretnih projektov. Za uresničevanje teh prizadevanj pa so potrebne tudi ozaveščenost, pripravljenost in zmogljivost lokalnih in regionalnih oblasti za neposredno finančno upravljanje. V zvezi s tem poudarja odlične rezultate Konvencije županov, ki se je v zadnjem času razširila tudi preko meja EU. Zato poziva Evropsko komisijo, naj pobudo okrepi in naj z zagotavljanjem finančne in tehnične podpore čim bolj spodbuja svetovno konvencijo županov, zlasti v državah, kjer so prizadevanja na nacionalni ravni očitno premajhna;

10. priznava, da je rešitev deloma odvisna od učinkovitejšega delovanja svetovnih finančnih trgov. Zato meni, da mora biti ozaveščanje vlagateljev o tveganjih in priložnostih, povezanih s podnebnimi spremembami, prednostna naloga, da bi se ti lahko usmerili v bolj trajnostne naložbe, in podpira končna priporočila projektne skupine za finančna razkritja v zvezi s podnebjem pri Odboru za finančno stabilnost. Kljub temu poziva Komisijo, naj oceni posledice razkritja podnebnih tveganj, da bi lahko lokalnim in regionalnim oblastem – na primer če bi stroški zavarovanja skokovito narasli – zagotovili instrument za blažitev stroškov;

11. pozdravlja pobudo OECD o ustanovitvi centra za zeleno financiranje in naložbe (Centre on Green Finance and Investment), da bi podprli prehod k zelenemu gospodarstvu z nizkimi emisijami, odpornemu na podnebne spremembe, in se zavzema za usklajevanje mednarodnih in evropskih pobud;

Evropski ukrepi

12. priznava, da je EU začela izvajati različne hvalevredne pobude v zvezi s podnebnim financiranjem, kot so strokovna skupina na visoki ravni za vzdržne finance, ki jo je ustanovila Evropska komisija, Evropski sklad za energetske učinkovitost, zelene obveznice (obveznice podnebne ozaveščenosti) Evropske investicijske banke, mehanizem evropske pomoči, namenjene področju energije na lokalni ravni (ELENA), ki ponuja tehnično pomoč, finančni instrumenti programa LIFE ter mnogi drugi. Predvsem pa pozdravlja točke, povezane s temo trajnosti okolja, v akcijskem načrtu Evropske komisije za unijo kapitalskih trgov. Čeprav vse te zelo pozitivne pobude pozdravlja, pa priporoča, naj se preprečijo morebitna prekrivanja in naj se vso pozornost nameni uskladitvi vseh politik in pobud na evropski ravni;

13. svetuje, naj Evropska komisija za boljšo uskladitev pobud v teku in za večjo skladnost evropskih politik oceni možne sinergije med strokovno skupino na visoki ravni za vzdržne finance in novo nastalo strokovno skupino na visoki ravni za podporo financiranju krožnega gospodarstva;

14. ob upoštevanju razprave o novem večletnem finančnem okviru EU za obdobje po letu 2020 predlaga, da podnebje in trajnost postaneta vodilni prečni temi v vseh programih financiranja ter da se tako za večletni finančni okvir kot celoto kot tudi za glavne programe financiranja določi minimalna raven sredstev, ki jih je treba nameniti podnebnim vprašanjem

(začenši s strukturnimi skladi in novim okvirnim programom za raziskave in inovacije), pri čemer morajo biti te prioritete v skladu s cilji ekonomske, socialne in teritorialne kohezije EU;

15. predlaga, da se poleg predhodne ocene učinka zakonodajnih predlogov EU vedno opravita tudi presoja vplivov na podnebje in ocena prispevka k izpolnjevanju ciljev Pariškega sporazuma. Ta ukrep bi moral omogočiti razvoj dolgoročne in enotne trajnostne podnebne strategije, ki bi omogočala večja vlaganja v prilagajanje podnebnim spremembam, v skladu z nedavnim priporočilom Evropskega računskega sodišča ⁽¹⁾;

16. poziva Evropsko komisijo, naj Evropski bančni organ pooblasti, da – čim prej, vendar pa po ustreznem posvetovanju z zadevnimi deležniki in ob primerni udeležbi zasebnega sektorja – pripravi natančno klasifikacijo trajnostnih sredstev, ki bo vključevala jasne in zavezujoče opredelitve pojmov „finančna sredstva za podnebne ukrepe“, „zeleno financiranje“, „vzdržne finance“ in „krožno financiranje“, pri čemer je treba začeti pri obstoječih pobudah, kot so zelene obveznice EIB. Poleg skupne evropske klasifikacije bi bili potrebni tudi smernice za vlagatelje in posebno označevanje, ki bi temeljilo na ustreznih kazalnikih uspešnosti in bi omogočalo jedrnato in preprosto oceno kakovosti sredstev;

17. poziva Komisijo in države članice, naj v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ustvarijo predvidljiv in stabilen regulativni sistem za naložbe, povezane s podnebnimi spremembami. To je bistvenega pomena za spodbujanje udeležbe zasebnega sektorja pri financiranju ukrepov proti podnebnim spremembam;

18. poziva Evropski parlament in Svet, naj pri pregledu bonitetnih zahtev za banke resno proučita možnost uvedbe faktorja za podporo okolju, in sicer po modelu faktorja za podporo infrastrukturi, ki ga je Evropska komisija predlagala pri pregledu uredbe o kapitalskih zahtevah, ki trenutno poteka, da bi se z zmanjšanjem kapitalskih zahtev za ustanove, ki ponujajo posojila za trajnostne in podnebne naložbe, sprostila sredstva za zasebne naložbe;

19. priznava, da bi lahko eno izmed delnih rešitev problema podnebnih sprememb predstavljal učinkovit trg pravic do emisij toplogrednih plinov, urejen s sistemom EU za trgovanje z emisijami (ETS), če bi njegovo uvedbo spremljala ambiciozna politika na področju energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije. Zato obžaluje, da predlog spremembe sistema ETS, ki ga je Evropska komisija predstavila v letu 2015, še vedno čaka na končno odobritev, cene za pravice do emisij pa ostajajo prenizke. Odbor ponovno poudarja, da bi morale lokalne in regionalne oblasti neposredno upravljati z minimalnim odstotkom prihodkov od dražb v okviru sistema trgovanja z emisijami, da bi lahko vlagale v povečanje odpornosti na lokalni ravni. Komisijo prav tako poziva, naj razmisli o izrednih ukrepih, na primer določitvi minimalnih cen ogljika ali ponovni uvedbi evropskega davka na emisije CO₂;

20. poziva Komisijo, naj odpravi negotovost v zvezi z naložbami v biogoriva, ki je posledica dejstva, da je Komisija za biogoriva odobrila samočasna odstopanja od pravil o državni pomoči za davke na energijo in CO₂, ter naj, kar je prav tako pomembno, zmanjša upravna bremena, povezana z energijo iz obnovljivih virov, da ne bodo višja od tistih za fosilna goriva;

21. poziva Evropsko komisijo, naj v svojih programih razvojne pomoči za tretje države poveča proračunski delež, namenjen ukrepi za podnebje in okoljsko trajnost, v skladu s ciljem, ki ga je Evropski parlament nedavno potrdil v uredbi o ustanovitvi Evropskega sklada za trajnostni razvoj, da se za podnebne naložbe nameni 28 % celotnega proračuna sklada. Poleg tega poziva, naj se lokalne in regionalne oblasti EU tesneje vključi v te projekte, da bi lahko svoje uspešne izkušnje posredovale tem oblastem v tretjih državah ter da bi se obenem povečale njihove kompetence. Načela „podnebne pravičnosti“ bi morala biti v središču mednarodnih zavez, s čimer bi zagotovili, da bodo naložbe temeljile na človekovih pravicah in pomagale skupnostim, ki so najbolj izpostavljene podnebnim spremembam, med drugim z ustvarjanjem vzdušja sodelovanja med javnimi in zasebnimi akterji, v skladu s ciljem št. 17 iz ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Panoramski pregled: Ukrepanje EU na področju energetike in podnebnih sprememb – 2017. Dostopno na: <http://www.eca.europa.eu/sl/Pages/DocItem.aspx?did=41824>

⁽²⁾ Cilj št. 17: oživitev globalnega partnerstva za trajnostni razvoj, <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>.

22. poudarja, da lahko evropska zakonodaja o državni pomoči in/ali računovodski standardi, ki veljajo za javne organe in so pogosto strogi, v nekaterih primerih otežijo okoljske in podnebne naložbe. Zato poziva Evropsko komisijo, naj prouči možnosti, da bi te naložbe v računovodskem smislu postale ugodnejše;

23. meni, da bi bilo koristno vzpostaviti *ad hoc* instrument, ki bi lokalnim in regionalnim oblastem pomagal, da se bolje orientirajo med raznolikimi obstoječimi pobudami, dostopajo do finančnih sredstev za podnebne ukrepe in pridobijo ustrezno tehnično pomoč. V ta namen Evropski komisiji ponuja svojo podporo pri izdelavi operativnega priročnika, ki bi lokalnim in regionalnim oblastem zagotavljal celovito in preprosto predstavitev možnosti financiranja na evropski in mednarodni ravni. Poleg tega predlaga naj bo ta predstavitev v skrajšani obliki na voljo vsem deležnikom na spletnem portalu, da bodo imeli na voljo enoten vir informacij, ki bo povzemal vse razpoložljive vire za financiranje podnebnih ukrepov;

Nacionalni in lokalni ukrepi

24. poziva države članice, naj v oblikovanje nacionalnih načrtov za energijo in podnebne spremembe v večji meri vključijo lokalne in regionalne oblasti, da bi tako zagotovili usklajenost med nacionalnimi ter lokalnimi in regionalnimi načrti v skladu s členom 4 Pariškega sporazuma, ki ureja prispevek k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov na nacionalni ravni;

25. želi spomniti na svoj predlog za večjo vključitev lokalnih in regionalnih oblasti, ki ga navaja v svojem mnenju o sporočilu Evropske komisije z naslovom Zagotavljanje koristi okoljskih politik EU z rednim pregledom njihovega izvajanja – COM(2016) 316 final ⁽³⁾. V mnenju Evropsko komisijo poziva, naj sodeluje s pristojnimi nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi, Evropskim odborom regij, Konvencijo županov EU, svetovno konvencijo županov za podnebne spremembe in energijo ter z Mednarodnim svetom za okoljske pobude na lokalni ravni (ICLEI) pri razvoju koncepta in metodologij za uvedbo „lokalno in regionalno določenih prispevkov“. Pionirske lokalne in regionalne oblasti bi na začetku za potrditev koncepta sodelovale na prostovoljni podlagi;

26. predlaga, naj nacionalni načrti za energijo in podnebne spremembe vključujejo programe za srednjeročne podnebne naložbe z najpomembnejšimi načrtovanimi ukrepi, razvrščenimi glede na raven (nacionalna ali podnacionalna) in vrsto potrebne podpore, da bi zajeli vsako vrzel v financiranju, v ta namen pa naj se v njih prouči tudi uporaba inovativnih finančnih instrumentov;

27. opozarja na pomen, ki ga imajo akcijski načrti za trajnostno energijo pri doseganju nacionalno določenih prispevkov in prispevkov EU k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, in predlaga, da se vanje poskuša učinkovito vključiti lokalne in regionalne oblasti s poenostavitvijo izvajanja in spremljanja načrtov ter poročanja o njih. Pri tem je treba razmisliti o uskladitvi nacionalnih strategij in akcijskih načrtov za trajnostno energijo in preprečevanje podnebnih sprememb, ki so jih sprejele lokalne oblasti. Komisija bi morala še naprej spodbujati uporabo sredstev za akcijske načrte za trajnostno energijo in preprečevanje podnebnih sprememb, v skladu z metodologijo Konvencije županov, kar bi morale podpreti tudi nacionalne vlade;

28. priznava, da je treba lokalnim in regionalnim oblastem pomagati, da bodo jasno razumele vsa podnebna tveganja na svojem območju in se bodo lahko čim bolj odločale. Z izboljšanjem socialno-ekonomskih ocen, poročanja in obveščanja bi pomagali opredeliti vpliv podnebnih ukrepov na družbo in zagotavljali lokalnim oblastem informacije pri sprejemanju odločitev in dodeljevanju sredstev. Kartiranje okoljskih tveganj, ki je na voljo na evropski platformi za prilagajanje podnebnim spremembam ⁽⁴⁾, je pozitivna in koristna pobuda, čeprav je še premalo poznana in so informacije, ki zadevajo lokalne in regionalne podatke na njej, preveč razdrobljene. Na splošno je treba povečati ozaveščenost o ukrepih in orodjih EU za prilagajanje podnebnim spremembam na lokalni ravni. Zato poziva Evropsko komisijo, naj poveča podporo platformi, da bi izpopolnili zbiranje podatkov in razširili rezultate, pri čemer bi se več pozornosti namenilo regionalnim in lokalnim ravnam, ki v primeru krize nudijo prvi odgovor;

⁽³⁾ Osnutek mnenja ENVE-VI/021 z naslovom Pregled izvajanja okoljske politike, o katerem se bo glasovalo na plenarnem zasedanju oktobra 2017.

⁽⁴⁾ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

29. poudarja tudi, da oblikovanje novih instrumentov, kot so zelene obveznice in kolektivna jamstva, pomembno pripomore k financiranju. Instrumente lahko razvijajo lokalne in regionalne oblasti v sodelovanju z nacionalnimi in evropskimi institucijami oziroma ob njihovi podpori. Trenutno je veliko takih dobrih primerov;

30. poziva države članice, naj nagradijo financiranje podnebnih ukrepov, ki ga lokalne oblasti izvajajo prek posebnih programov (kakor je na primer predvideno v podnebnem sporazumu iz Luksemburga ⁽⁵⁾), ki zagotavlja dodatna sredstva lokalnim oblastem, ki se zavežejo, da bodo izvajale določene ukrepe za energetske učinkovitosti, in sicer z zmanjšanjem morebitnih notranjih javnofinančnih omejitev ali dodelitvijo drugih oblik podpore;

31. poziva vse oblikovalce politik, zlasti pa nacionalne vlade, naj predlagajo in izvajajo ambiciozne ukrepe, ki ne bodo namenjeni doseganju kratkoročnih volilnih rezultatov, temveč bodo osredotočeni na posledice ukrepanja (oziroma neukrepanja) za prihodnje generacije z vidika zdravja in kakovosti okolja pa tudi v gospodarskem smislu. Zato predlaga, naj se subvencije za gospodarske dejavnosti z velikim vplivom na okolje (za katere so značilne velike emisije) ob upoštevanju selitev virov CO₂ v razumno kratkem času, najpozneje pa do leta 2035, postopno zmanjšajo in v končni fazi ukinejo;

32. poziva k pripravi splošnega svežnja skupnih in celostnih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti tako starih kot novih stavb ter zmanjšanje njihovega ogljičnega odtisa, izvajanje minimalnih zahtev glede energetske učinkovitosti in uspešnosti novih stavb ter namenjanje več sredstev za večjo energetske učinkovitost obstoječih stavb.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ <http://www.pacteclimat.lu/fr>

Mnenje Evropskega odbora regij – Prihodnost instrumenta za povezovanje Evrope na področju prometa

(2018/C 054/04)

Poročevalec: Ximo Puig i Ferrer (ES/PES), predsednik avtonomne skupnosti, Valencija

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Instrument za povezovanje Evrope (IPE) z regionalno perspektivo

1. opozarja, da je bila za proces povezovanja Evropske unije (EU) od vsega začetka značilna stalna krepitev gospodarskih, družbenih in političnih odnosov in povezav med posameznimi območji znotraj EU. Promet pomembno prispeva k uspešnemu gospodarstvu in družbeni blaginji EU z ustvarjanjem trgovine, spodbujanjem gospodarske rasti in zagotavljanjem na milijone delovnih mest. Sodobna evropska politika prometne infrastrukture podpira uresničevanje glavnih ciljev EU, ki so opredeljeni v strategiji Evropa 2020, beli knjigi o prometu iz leta 2011 in desetih prednostnih nalogah Junckerjeve Komisije, kot sta nemoteno delovanje notranjega trga in krepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije;
2. priznava, da je instrument za povezovanje Evrope (IPE), sprejet leta 2013 kot skupni pravni okvir in instrument financiranja za prometni sektor, temeljni element za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) in zato tudi za doseg celovitega napredka na podlagi odločnejše skupne vizije. IPE je zasnovan kot bistven instrument za sofinanciranje vzpostavitve in dokončanja infrastrukture in storitev TEN-T, zato ga je treba povezati z družbeno blaginjo, kohezijo, ustvarjanjem delovnih mest ⁽¹⁾, gospodarsko rastjo in okoljsko trajnostjo ⁽²⁾. OR zato meni, da bi imela Evropa brez TEN-T in IPE večje stroške, kot jih ima zdaj s financiranjem teh dveh instrumentov ⁽³⁾;
3. pozdravlja prizadevanja v okviru tega vmesnega pregleda glede odprtosti in udeležbe, zbiranja predlogov zainteresiranih strani in posvetovanja z Odborom regij (OR) ⁽⁴⁾;
4. meni, da bi bilo treba v okviru vmesnega pregleda IPE spodbujati ohranitev in okrepitev njegovih temeljev in pomena z vidika konkurenčnosti. Izboljšati bi bilo treba tudi evropski socialni kapital, evropsko teritorialno kohezijo ter idejo skupnega evropskega državljanstva s prostim pretokom oseb in blaga, kar je bistven element evropskega projekta. Zato pa je treba pregledati dodeljena proračunska sredstva za postopke, merila in postopke izbora projektov ter njihovega vodenja, spremljanja in ocenjevanja;

⁽¹⁾ P. Balázs, P. Cox, C. Trautmann, P. Wojciechowski, L. Brinkhorst, M. Grosch in K. Peijs, *TEN-T Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System* (2016): <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/116220/tent-issues-papers.pdf>.

⁽²⁾ *TEN-T Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System*, 2016.

⁽³⁾ *The cost of non-completion of the TEN-T* (2016), Fraunhofer Institut für System und Innovationsforschung (ISI): <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2015-06-fraunhofer-cost-of-non-completion-of-the-ten-t.pdf>.

⁽⁴⁾ *Mid-term evaluation of the Connecting Europe Facility (MCE)*: <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-cef>.

5. opozarja tudi, da nekatere ugotovitve OR iz leta 2013 še vedno držijo⁽⁵⁾. Nekateri vidiki, ki jih je mogoče izboljšati, so povezani z nezadostnimi dodeljenimi proračunskimi sredstvi, dvomi glede uskladitve IPE in drugih skladov, postopkovno kompleksnostjo instrumenta, neustrezno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti in nespoštovanjem načela subsidiarnosti v različnih organih za načrtovanje in izvajanje sofinanciranih projektov⁽⁶⁾;

6. poudarja, da Evropska unija v svojih smernicah za razvoj vseevropskega prometnega omrežja priznava pomen povezanosti politik in poudarja potrebo po zagotavljanju dostopnosti in povezanosti vseh regij Unije, vključno z oddaljenimi, otoškimi in najbolj oddaljenimi regijami, zato OR meni, da bi morale te regije, ki na žalost niso del glavnega omrežja, biti upravičene do ukrepov za morske avtoceste;

7. Evropsko komisijo opozarja, da svet doživlja korenite spremembe v razmerju med gospodarskim in teritorialnim razvojem, pa tudi v zvezi z nastankom nove vrste mestnih in makroregionalnih sistemov, ki istočasno delujejo na svetovni in lokalni ravni⁽⁷⁾. Zato bi bilo treba pri preoblikovanju IPE upoštevati razprave o tem, kako lahko strateška evropska prometna infrastruktura prispeva k vrnitvi industrijske dejavnosti (vrnitvi proizvodnje) v Evropo⁽⁸⁾ in kako globalna geopolitična tveganja vplivajo na skrajšanje vrednostnih verig, ter o pomenu kakovosti v upravnih strukturah lokalnih in regionalnih oblasti, procesu tehnološke integracije in večanju razlik med regijami v državi (v zadnjem času smo priča razlikam v BDP na prebivalca in koheziji med regijami znotraj posameznih držav ter zbliževanju med državami članicami⁽⁹⁾). Kar zadeva negativna gibanja, pa je treba poudariti, da so bile regije zaradi fiskalne prilagoditve primorane omejiti svoje naložbe zlasti v sektorje, povezane s prometno infrastrukturo⁽¹⁰⁾. Poleg tega se je zmanjševanje na poddržavni ravni⁽¹¹⁾ nadaljevalo, čeprav so se leta 2014 javne naložbe osrednjih oblasti tudi na račun proračunskega primanjkljaja nekoliko povečale, zaradi česar so se povečale regionalne razlike in se je okrepila centralizacija. Pri prihodnjem pregledu IPE je treba upoštevati ta novi kontekst in razmisliti o ukrepih, s katerimi bi izkoristili potencial evropske strateške prometne infrastrukture za zmanjšanje tveganj, ugotovljenih na industrijskem in geopolitičnem področju, da bi ublažili povečanje razlik med regijami in obrnili negativno dinamiko na področju javnih naložb;

Financiranje

8. pozdravlja pripravljenost Komisije, da dodeli sredstva za TEN-T v okviru IPE. Prvotno dodeljena proračunska sredstva v višini 33,2 milijarde EUR predstavljajo izjemno finančno zavezo. Poleg tega je to, da se za instrument nameravajo uporabiti zasebni kapital in pobude, pomembno z vidika sofinanciranja⁽¹²⁾;

⁽⁵⁾ Mnenje OR Instrument za povezovanje Evrope (CdR 648/2012), sprejeto na 96. plenarnem zasedanju 18. in 19. julija 2012.

⁽⁶⁾ Results of the OECD-CoR consultation of sub-national governments. Infrastructure planning and investment across levels of government: current challenges and possible solutions (2016): <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/Results%20of%20the%20OECD-CoR%20consultation%20of%20sub-national%20governments/2794-brochureLR.pdf>.

⁽⁷⁾ Macro-regional strategies in changing times (2016) in The State of European Cities 2016: Cities leading the way to a better future (2016).

⁽⁸⁾ Eurofound. ERM annual report 2016: Globalisation slowdown? J. Hurley, D. Storrie in E. Perruffo, Recent evidence of offshoring and reshoring in Europe (2017): <https://www.eurofound.europa.eu/publications/annual-report/2017/erm-annual-report-2016-globalisation-slowdown-recent-evidence-of-offshoring-and-reshoring-in-europe>.

⁽⁹⁾ OECD Regional Outlook 2016. Productive regions for inclusive societies (2016): <http://www.oecd.org/publications/oecd-regional-outlook-2016-9789264260245-en.htm>.

⁽¹⁰⁾ OECD Regions at a Glance 2016 (2016) (http://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-regions-at-a-glance-2016_reg_glance-2016-en).

⁽¹¹⁾ Poglavje 2: Using the fiscal levers to escape the low-growth traps, <https://www.oecd.org/eco/public-finance/Using-the-fiscal-levers-to-escape-the-low-growth-trap.pdf>.

⁽¹²⁾ J. Papi, M. Sanz in R. Blomeyer, Assessment of Connecting Europe Facility: in-depth analysis (2016): [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA\(2016\)572677_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA(2016)572677_EN.pdf).

9. vendar obžaluje proračunske omejitve, ki so bile kot posledica politik prilagajanja uvedene v zadnjem desetletju. Zaradi zmanjšanja sredstev v prvih letih po njihovi uvedbi morda ne bo mogoče doseči zastavljenih ciljev za obdobje do leta 2020, 2030 (osrednje omrežje) in 2050 (celovito omrežje);

10. v zvezi s tem in v okviru revizije večletnega programa opozarja, da so cilji, določeni v uredbah (EU) št. 1315/2013 in (EU) št. 1316/2013, zavezujoči cilji Skupnosti;

11. zato poziva, naj se ob upoštevanju načela subsidiarnosti (pristop od spodaj navzgor) temeljito preučijo možnosti za povečanje trenutnih sredstev za IPE, pri čemer je treba posebno pozornost posvetiti potrebam, ki jih izrazijo akterji na lokalni, velemestni ali regionalni ravni, da bi se izboljšala koordinacija različnih skladov, povezanih s financiranjem (EFSL, IPE, Kohezijski sklad), ali drugih instrumentov, ki jih predlaga EIB, pri čemer je treba preprečiti, da bi se sredstva za IPE ponovno namenila za EFSL, ter zagotoviti, da se pojasni časovni okvir za posebne razpise, ki bi jih lahko objavili na začetku finančne perspektive, kar bi omogočalo boljše načrtovanje ter s tem pripravo zainteresiranih strani na objavo teh razpisov;

12. poudarja, da financiranje IPE in drugih povezanih struktur ne sme tekmovati z EFSL ali njegovo tržno naravnostjo za pritegnitev novih sredstev in mobilizacijo neaktivnega kapitala. Meni namreč, da imata EFSL in IPE različne cilje, zato nista zamenljiva. Če pa so med njima možne sinergije, bi si bilo dobro prizadevati za čim boljše kombinacijo teh virov, da se spodbudijo naložbe v EU;

13. poleg tega priporoča, naj Komisija pri izvajanju člena 50 Pogodbe o Evropski uniji (izstop Združenega kraljestva iz EU) vzpostavi potrebne zakonodajne in politične instrumente za zagotovitev zadostnega zneska proračunskih sredstev za prometno politiko TEN-T, z okvirnimi in prožnimi dodelitvami, ki bi jih bilo mogoče po potrebi dopolniti;

14. opozarja, da bi zamude pri izvajanju elementov mreže TEN-T poslabšale možnosti za rast v regijah, ki sodelujejo pri projektu, in zmanjšale učinkovitost medregionalnega mrežnega sodelovanja;

15. meni, da je treba za povečanje aktivnosti kohezijskih držav, pa tudi za nadaljnjo komplementarnost med IPE in Kohezijskim skladom, ohraniti proračun za kohezijske države;

Izbirni postopek, vodenje projektov in upravljanje

16. poziva Komisijo, naj si odločno prizadeva za izboljšanje izbirnega postopka, vodenja projektov, upravljanja in nadzora dejavnosti, povezanih z IPE, z naslednjimi ukrepi:

- večja predvidljivost razpisov za projekte;
- sprememba določb člena 17(3) Uredbe (EU) št. 1315/2013 glede nezavezujočega izvajanja prednostnih projektov, navedenih v omenjenem delu I Priloge I;
- nadgradnja ideje „evropske dodane vrednosti“ kot merila za projekte v okviru javnega naročanja, ob upoštevanju posebnosti najbolj oddaljenih regij;
- poenostavitev postopkov prijave za projekte in zagotovitev posebne tehnične pomoči v okviru priprave in izvajanja projekta;
- oblikovanje dvofaznih ali trifaznih mehanizmov, ki omogočajo predložitev poenostavljenih predlogov v prvi fazi, podrobnejši predlogi pa se zahtevajo šele v drugi ali tretji fazi, ko je finančna gotovost večja;
- priprava jasne in transparentne metodologije na podlagi javnih meril za izbor in podpis projektov;
- vključitev meril za skupno vodenje projektov ter posvetovanja z regijami v fazi ocenjevanja projektov;
- pojasnitev postopkov in meril spremljanja in nadzora sofinanciranih projektov;

- priprava načel politike obveščanja za vse faze izbora, odobravanja in izvajanja projektov;
- povečanje pomena evropskih forumov vseevropskih koridorjev, da se izboljšajo njihove možnosti odločanja v zvezi z razvojem strateške infrastrukture, kar je bistveno za dobro delovanje in gibanje tokov v koridorjih, kot so čezmejni odseki, ozka grla, urbana in pristaniška vozlišča ⁽¹³⁾ ter manjkajoče povezave ⁽¹⁴⁾;
- podaljšanje roka za prijavo na razpise za projekte;

17. poudarja, da se financiranje TEN-T z instrumentom, ki je hkrati namenjen tudi energetiki in telekomunikacijam, zdi umetno. Ker je prometna politika jasno opredeljena, OR priporoča, da dobi lastne instrumente;

18. opozarja, da bi morale zlasti države članice, ki prejemajo sredstva iz kohezijskih skladov, bolj izkoristiti tehnično pomoč, ki je na voljo za operativne programe, da bi izboljšali zmogljivosti lokalnih in regionalnih organov in drugih udeležencev za črpanje sredstev EU. V okviru instrumenta IPE je zlasti pomembno, da tudi manj razvite države članice s pomočjo virov tehnične pomoči pripravijo kakovostne projekte in tako v razpisih za zbiranje predlogov za sofinanciranje EU postanejo enakopravne kandidatke v primerjavi z drugimi državami članicami;

19. meni, da mora financiranje IPE za prometne projekte temeljiti predvsem na subvencijah, vendar bi bili lahko primerni tudi posojila, jamstva in lastniški kapital;

Vloga regij in mest

20. izpostavlja, da imajo regije in lokalne oblasti na splošno velike pristojnosti v fazi izvajanja in spremljanja javnih naložb. Leta 2014 so bile podnacionalne ravni upravljanja v državah OECD odgovorne za 40 % javnih odhodkov, 50 % javnih naročil, 59 % javnih naložb in 63 % javnih izdatkov za osebje ⁽¹⁵⁾;

21. pri tem je treba spomniti, da uživajo v Evropski uniji institucije različne stopnje zaupanja glede na teritorialno raven upravljanja (običajno je zaupanje večje, če je institucija državljanom bližje) ⁽¹⁶⁾. Danes je zaupanje državljanov v podnacionalne ravni upravljanja večje kot v javno upravo na višji ravni ⁽¹⁷⁾. Poleg tega se na ravni regij in lokalnih oblasti bolje opredeljujejo potrebe in sredstva, lažje vključi javno-zasebno sodelovanje in obstaja večja verjetnost, da bo uprava prevzela odgovornost in zagotovila preglednost. Zato bi bilo treba naslednji pregled IPE izvesti z vidika „soustvarjanja“ TEN-T v upravnih na več ravneh ⁽¹⁸⁾;

22. v tem okviru bi morala Komisija poskrbeti, da bodo načrti držav članic za infrastrukturo vključevali cilje TEN-T, pri čemer je treba prednost dati projektom držav članic, ki so v skladu s TEN-T;

23. Komisijo zato poziva, naj decentralizira tako postopke izbire projektov kot njihovo vodenje, spremljanje in nadzor ter regije v večji meri vključi v IPE, tako da se:

⁽¹³⁾ Mnenje OR Oživitev pristaniških mest in območij, sprejeto na 121. plenarnem zasedanju 8. in 9. februarja 2017.

⁽¹⁴⁾ Mnenje OR Manjkajoče prometne povezave v obmejnih regijah (CdR 4294/2016), sprejeto na 121. plenarnem zasedanju 8. in 9. februarja 2017.

⁽¹⁵⁾ Glej opombo 10.

⁽¹⁶⁾ J. Muñoz, *Political trust and multilevel government*, objavljeno v Handbook on Political Trust (2017), uredila S. Zmerli in T. W. G. van der Meer: <http://doi.org/10.4337/9781782545118>.

⁽¹⁷⁾ Vprašanje QA8a, Standard Eurobarometer 86 (november 2016): <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2137>.

⁽¹⁸⁾ M. Keating, *Europe as a multilevel federation* (2017), Journal of European Public Policy, 24(4); J. Subirats, *El poder de lo próximo: las virtudes del municipalismo* (2016); J. M. Pascual in J. Subirats, *Las ciudades ante el cambio de era: la nueva gobernanza urbana: actores e instrumentos* (2016).

- odpravi obveznost odobritve države pri podpisu projektov (v korist merila, ki v večji meri temelji na subsidiarnosti), s čimer se regijam omogoči podpisovanje projektov;
- posledično lokalne in regionalne oblasti vključijo med subjekte, ki so v skladu s členom 9 Uredbe (EU) št. 1316/2013 pooblaščen za predložitev in odobritev predložitve predlogov;
- na podlagi različnih pristojnosti regij glede na ustavno ureditev posamezne države članice omogoči neomejeno sodelovanje regij na evropskih forumih za omrežja TEN. Na teh forumih bi bilo treba spodbuditi uporabo tako instrumentov za vertikalno usklajevanje med ravnmi upravljanja kot instrumentov za horizontalno usklajevanje med podnacionalnimi ravnmi upravljanja;
- vzpostavi povezava med IPE in TEN-T z novimi teritorialnimi strategijami, kot so makroregionalne strategije EU (za Baltik iz leta 2009, Podonavje iz leta 2010, jonsko-jadransko regijo iz leta 2014 in alpsko regijo iz leta 2015) ter druge geografsko zasnovane pobude, pri čemer se okrepi usklajujejo z instrumenti, kot so evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) in forumi, kot sta Nordregio, VASAB idr. Poleg tega se priporoča, da se vključijo tudi strategije in tehnični dokumenti za promet in logistične storitve makroregij, ki se razvijajo na določenih območjih;
- regije vključijo v opredelitev in pripravo delovnih programov pred objavo javnih razpisov;

Lokalno-regionalni vidik v povezavi z globalnim vidikom

24. poudarja, da bo dokončanje TEN-T prineslo splošne koristi v vsakdanjem življenju državljanov EU. Zato za doseganje evropske prepoznavnosti celotnega projekta in spodbujanje evropskih prometnih strategij javnim organom priporoča, naj poskrbijo za jasno enotno označitev celotnega omrežja TEN-T po vsej EU ter opredelitev infrastrukture osrednjega in širšega omrežja, vozlišč in koridorjev, hkrati pa predvidijo posebno obravnavo vozlišč omrežja kot točk dostopa z jasnimi in točno določenimi povezavami s sekundarnimi in terciarnimi prometnimi omrežji. V tem okviru predlaga, naj države članice in regije TEN-T upoštevajo pri snovanju in izvajanju lokalnega cestnega in železniškega prometa, da se zagotovi celovita perspektiva, ki bo prispevala k večji in boljši mobilnosti vseh državljanov, kar je ključnega pomena za socialno vključenost in varstvo okolja; priporoča tudi, naj se posebej upoštevajo otoške regije, da bi se ustrezno poskrbelo za potrebne zračne in pomorske povezave, ki bodo zagotavljale dostop državljanov in blaga do glavnega omrežja v čim manj obremenjujočih okoliščinah;

25. meni, da je treba v regijah, ki so na področju železniškega prometa manj razvite, vzpostaviti potrebno infrastrukturo na lokalni in regionalni ravni, da bo mogoče železniške povezave uporabljati v podobnih razmerah kot v ostalih državah članicah;

26. s tega vidika priporoča podrobnejšo preučitev vprašanj, povezanih z ozaveščanjem o uspehih ter s preglednostjo ciljev in rezultatov. IPE in zemljevide TEN-T je treba s pomočjo informacijskih točk, infografik in dokumentov približati državljanom;

27. opozarja, da je trenutno premalo učinkovitega usklajevanja in povezovanja ključnih naložb v prometu, ki so opredeljene v strateških dokumentih na evropski, nacionalni in regionalni ravni. Lokalne in regionalne oblasti niso bile vključene v strukturo upravljanja in izvajanja IPE, kar omejuje možnosti za oceno dodane vrednosti, usklajenosti in komplementarnosti naložb, ki se načrtujejo v okviru različnih virov financiranja. Usklajevanje bi lahko dosegli v okviru makroregionalnih strategij EU;

28. poudarja, da bi bilo treba razpoložljiva sredstva usmeriti predvsem v primarno osrednje omrežje prednostnega pomena, ob upoštevanju možnosti za več povezav med posameznimi vrstami prevoza (pristanišča, železnica). Z morebitnimi preostalimi sredstvi bi lahko dodatno močno podprli s tehničnega in proračunskega vidika manjše projekte, ki imajo manj možnosti za koriščenje dodatnega zasebnega financiranja (ker so kratkoročno ekonomsko manj donosni), če imajo močno „evropsko dodano vrednost“, kot na primer naravne povezave z osrednjim omrežjem ali povezave, ki ga dopolnjujejo s pomembnimi regionalnimi ali medregionalnimi elementi, pod pogojem da so strateškega in

strukturnega pomena in jih je mogoče uresničiti v kratkem roku. To je treba zagotoviti v okviru prihodnjega pregleda, usmerjenega v dve vrsti projektov: projekte, ki prispevajo k večji pretočnosti blaga in potnikov prek prednostnih koridorjev, ter projekte, ki ustvarjajo jasno dodano vrednost z vidika dostopnosti, povezljivosti in teritorialne kohezije;

29. meni, da bi bilo treba začeti razmišljati o „zunanjih“ razsežnosti TEN-T, zlasti v povezavi s tretjimi državami in strateškimi območji evropskega sodelovanja, kot so Sredozemlje, Baltsko morje, vzhodno sosedstvo, obstoječi in prihodnji Evropski gospodarski prostor ter druga geopolitično in gospodarsko še posebej zanimiva območja;

Prednostne naloge

30. se strinja s tremi posebnimi cilji in deleži, določenimi za IPE na področju prometa, ki so v delu IV Priloge I. Vendar pa poziva k spremembi člena 10 uredbe, v katerem so obravnavane ravni financiranja, in predlaga njihovo povečanje za ukrepe v zvezi s prednostnimi urbanimi vozlišči, pristanišči, pomorskim prometom, multimodalnimi platformami in povezavami (kot je prevoz tovornjakov po železnici) ter povezavami v končnem delu;

31. predlaga, da se nadgradi opredelitev skupnega tehničnega standarda za upravičene projekte v okviru IPE, da se v Uniji doseže uskladitev pogojev, ki določajo hitrost na koridorjih TEN-T, njihovo učinkovitost, zanesljivost in tirno širino UIC ter standarde za njihova polnilna mesta za alternativna goriva;

32. meni, da je treba čezmejnemu prometu nameniti prednostni pomen, saj gre za dele omrežja, ki države članice najmanj zanimajo, hkrati pa prinašajo nesporno evropsko dodano vrednost;

33. predlaga, da se v agendi EU za mesta pozove k novemu partnerstvu za prometna vozlišča, ki bi dopolnjevalo obstoječe partnerstvo za mobilnost v mestih. Tako bi preučili omrežja TEN-T, ki potekajo prek urbanih in metropolitanskih vozlišč, ter njihovo vključitev v mestno dinamiko in logistiko, zlasti v projekte za povezave v začetnem in končnem delu poti, kakor je bilo ponovno poudarjeno v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 19. januarja 2017 o logistiki v EU in multimodalnem prometu na novih koridorjih TEN-T⁽¹⁹⁾. Kakor je navedeno v tej resoluciji, so urbana vozlišča, v katera je umeščen velik del načinov prevoza in kjer potekata pretovarjanje in distribucija v zadnjem delu poti, bistvena za celotne logistične verige, zato je treba tam vzpostaviti pogoje za medsebojno povezovanje energetskih in prometnih omrežij ter digitalnega prostora;

34. poleg tega meni, da bi bilo treba preučiti možnost okrepitve teritorialne kohezije z uvedbo tirne širine UIC v celotnem železniškem omrežju Unije in poudariti pomen čezmejnih odsekov, s čimer bi na primer prispevali h konkurenčnejšemu notranjemu trgu železniških vozil, ter povečati teritorialno ravnovesje, tako da se za obdobje po letu 2020 vključijo merila „dostopnosti“ in „povezljivosti“ vseh regij Unije;

Trajnost na področju prometa

35. poudarja, da je okoljska trajnost na področju IPE ključnega pomena, zato poziva k povečanju dodeljenih sredstev na tem področju za blažitev učinkov podnebnih sprememb. Pri tem poziva k večji podpori za instrumente, kot so pomorske avtoceste, ki so povezani z multimodalnostjo na področju prometa in imajo velik učinek z vidika razogljičenja, ter za druge podobne projekte, ki spodbujajo okoljsko, socialno in gospodarsko trajnost ter blažitev podnebnih sprememb: širitev elektrificiranih železniških omrežij in mrež polnilnih mest za alternativna goriva v cestnem prometu, izkoriščanje potenciala digitalnih tehnologij v prometu ter ukrepi za prilagoditev pristaniške infrastrukture. Te bi lahko podprli tako, da se pri dodelitvi projektov predvidijo mehanizmi premij. Opozarja tudi na svoje mnenje *Evropska strategija za mobilnost z nizkimi emisijami*⁽²⁰⁾;

36. meni, da bi bilo treba pri pregledu IPE upoštevati nove trende potrošnje v okviru krožnega gospodarstva ter vzorcev mobilnosti in proizvodnje;

⁽¹⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2016-0384+0+DOC+XML+V0//SL>

⁽²⁰⁾ COTER-VI/021.

37. predlaga, naj se pospešijo podporni ukrepi za trajnostni promet, preučijo možnosti, ki jih ponujajo ukrepi, kot je evropski eko-bonus, morebitno plačevanje za uporabo infrastrukture in revizija direktive o evrovinjeti; tako zbrana sredstva bi se lahko stekala v proračun IPE;

38. opozarja, da je treba pri analizi različnih rešitev v okviru mreže TEN-T upoštevati vidik trajnostnega razvoja na socialni, gospodarski in okoljski ravni. Zato se ne sme pozabiti na povezave regij, ki imajo različne težave, kot so obrobna ali otoška lega in gospodarska, demografska ali migracijska neravnovesja.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Pregled izvajanja okoljske politike

(2018/C 054/05)

Poročevalec: Andrew Varah Cooper (UK/EA), član sveta, Kirklees**Referenčni dokument:** Sporočilo Evropske komisije – Zagotavljanje koristi okoljskih politik EU z rednim pregledom njihovega izvajanja

COM(2016) 316 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

A. Splošne ugotovitve

1. podpira zamisel, da se s pregledom izvajanja okoljske politike (angl. *Environmental Implementation Review* – EIR) poveča splošna seznanjenost z obstoječimi vrzeli pri izvajanju okoljske politike in prava EU v posameznih državah članicah, poleg izvrševanja zakonodaje opredelijo nove rešitve, obravnavajo temeljni in pogosto medsektorski vzroki za te vrzeli in skuša spodbujati izmenjava dobrih praks;
2. ugotavlja, da je sveženj EIR, objavljen februarja 2017 ⁽¹⁾, prvi celovit pregled načina uporabe okoljske politike in zakonodaje EU v državah članicah doslej, saj zajema 28 poročil po posameznih državah. Iz njega je razvidno, da so okoljske politike učinkovite, vendar v Evropi obstajajo velike vrzeli glede skladnosti izvajanja teh pravil in politik v praksi;
3. poudarja, da je za uspešno izvajanje okoljske politike EU potrebno tesno sodelovanje med vsemi ravnmi upravljanja, od lokalne do evropske, zato je zadovoljen, da je Komisija v sporočilu izrecno omenila sodelovanje z OR, vendar opozarja, da je v številnih državah članicah treba izboljšati stanje, če želimo doseči dejansko sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti pri pregledu in izboljšanju izvajanja;
4. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj EIR čim boljše izkoristijo ter podprejo upoštevanje okoljskih vidikov pri makroekonomskih prednostnih nalogah evropskega semestra in uresničitev ciljev trajnostnega razvoja iz agende za trajnostni razvoj do leta 2030;
5. poudarja, da je treba v letih 2017 in 2018 izvesti strukturiran dialog z državami članicami o izvajanju ter zagotoviti ustrezno udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti, da se razmisli o tem, kako obravnavati strukturna vprašanja in potrebe posameznih držav članic;
6. priporoča, naj bo Evropska komisija pri analizi EIR odločnejša in izboljša primerjavo med državami članicami. Komisija bi morala v naslednjem pregledu izvajanja okoljske politike pregledno in razumljivo predstaviti napredek glede ključnih izzivov pri izvajanju v posameznih državah članicah, kar pa ne bi smelo pomeniti nikakršnega dodatnega poročanja za države, regije ali mesta;
7. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj še naprej krepijo vlogo Mreže Evropske unije za izvajanje in uveljavljanje okoljskega prava (IMPEL) in nadalje razvijejo nacionalne mreže IMPEL, ki strokovnjake iz lokalnih in regionalnih oblasti vključujejo v izmenjavo najboljših praks ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Vsi dokumenti so na voljo na spletni strani http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm.

⁽²⁾ IMPEL je Mreža Evropske unije za izvajanje in uveljavljanje okoljskega prava, ki deluje v vseh državah članicah EU.

8. meni, da bi se moral, kjer je to mogoče in smiselno, proces EIR navezovati na že obstoječe mehanizme ocenjevanja, ki se prav tako nanašajo na izvajanje evropske zakonodaje, kot so pobuda Make it Work, dejavnosti mreže IMPEL in programa REFIT;

9. pozdravlja Sporočilo Komisije o dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah⁽³⁾ in pričakuje smernice o okoljski skladnosti kot novo posebno pobudo Komisije v letu 2017 v podporo boljšemu izvajanju okoljskega prava⁽⁴⁾;

10. podpira poročilo Evropske komisije Ukrepi za racionalizacijo okoljskega poročanja⁽⁵⁾, ki je rezultat njenega preverjanja ustreznosti poročanja in spremljanja okoljske politike EU⁽⁶⁾, k čemur je OR prispeval s predhodnim mnenjem COR-05660-00-00-2015-AC-TRA. OR ponavlja svoj poziv Evropski komisiji, naj uporabi horizontalen pristop k poročanju in spremljanju okoljske politike, zato pričakuje, da bo uresničila ukrepa 1 in 2 iz poročila ter predlagala zakonodajne spremembe obveznosti poročanja, opredeljenih v obstoječih ali novih zakonodajnih aktih, da bi jih še bolj uskladili in poenostavili;

B. Vloga OR v političnem ciklu EIR v medinstitucionalnem okviru

11. Evropski komisiji ponuja tesno in strukturirano sodelovanje v celotnem ciklu EIR, tudi pri dejavnostih skupne tehnične platforme za sodelovanje na področju okolja⁽⁷⁾, s poudarkom na različnih strukturnih izzivih izvajanja za lokalne in regionalne oblasti ter rešitvah zanje, kot je poudarjeno v točki D mnenja. To vključuje tudi preučitev možnosti, da bi OR prispeval k utemeljitvi informacij v poročilih EIR za posamezne države in smernicam za države članice, tako da bi zagotovil teritorialno razsežnost ob upoštevanju izkušenj, ki jih je pridobil iz prispevkov k ciklu upravljanja strategije Evropa 2020 z rednim ocenjevanjem evropskega semestra z lokalnega oziroma regionalnega vidika;

12. pozdravlja, da Evropska komisija v sporočilu navaja, da EIR dopolnjuje sedanja prizadevanja za izvajanje, kot so preverjanje skladnosti in postopki za ugotavljanje kršitev;

13. meni, da je pomembno, da se bo proces EIR po dveh krogih (štirih letih) ocenil, da se preveri učinkovitost mehanizma;

14. meni, da je EIR priložnost za usmerjeno sodelovanje med OR in Evropskim parlamentom z izmenjavami informacij o izzivih in rešitvah v zvezi z izvajanjem okoljskega prava EU, s čimer bi povezali interese zakonodajalca in izkušnje nosilcev odločanja v organih izvajanja. Evropskemu parlamentu predlaga tesno sodelovanje tako glede vprašanj, obravnavanih v odboru ENVI (EIR in ključni izzivi pri izvajanju in ugotovljeni temeljni vzroki), kot pri pripravi ustreznih prihodnjih poročil Evropskega parlamenta o izvajanju, tudi z organizacijo skupnih sej komisije OR ENVI in odbora EP ENVI o teh temah;

15. poudarja, da je pripravljen prispevati k prihodnjim razpravam Sveta v zvezi z EIR, neformalnim srečanjem ministrov za okolje in drugim dejavnostim predsedstva v zvezi z EIR; nudi svojo podporo med pripravami teh razprav in dejavnosti, zlasti v okviru posebnih mnenj OR na zaprosilo predsedstev Sveta in sej skupne tehnične platforme OR in Komisije za sodelovanje na področju okolja;

16. predlaga preučitev možnosti za organizacijo srečanj po Evropi, namenjenih konkretnim vprašanjem in v tesnem sodelovanju med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter predstavništvu Evropske komisije in Evropskega parlamenta v državah članicah; na takšnih dogodkih bi lahko razpravljali o konkretnih izzivih izvajanja na lokalni ravni in tako prispevali k poročilu za posamezne države;

⁽³⁾ C(2017) 2616 final.

⁽⁴⁾ CdR 5660/2015.

⁽⁵⁾ COM(2017) 312 final.

⁽⁶⁾ SWD(2017) 230 final.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/environment/legal/platform_en.htm.

C. Vključevanje drugih področij politike

17. obžaluje, da je Evropska komisija prvotno usmeritev EIR omejila na področja ravnanja z odpadki, varstva narave in biotske raznovrstnosti, kakovosti zraka, obremenitve s hrupom, kakovosti vode in gospodarjenja z vodo ⁽⁸⁾;

18. poziva Evropsko komisijo, naj v naslednji pregled izvajanja okoljske politike kot pomemben element vključi podnebne spremembe ter v njem obravnava tudi blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, pri čemer je treba zagotoviti skladnost z določbami upravljanja energetske unije; opozarja na bistveno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti v boju proti podnebnim spremembam ter pri tem poleg nacionalno določenih prispevkov spodbuja oblikovanje in dodelitev regionalnih in lokalnih ciljev glede podnebnih sprememb kot pomembnega dejavnika za izpolnitev zavez glede podnebnih sprememb iz Pariškega sporazuma;

19. poudarja, da je treba v naslednji pregled vključiti izvajanje direktive o industrijskih emisijah. Pri tem bi morala večjo vlogo imeti mreža IMPEL, da se podpre zbiranje primerov dobre prakse do leta 2019;

20. priporoča tudi vključitev politike EU na področju kemikalij, ki je temelj okoljske politike EU. V EIR je treba izpostaviti pomanjkljivosti in pozitivne izkušnje glede registracije, evalvacije in avtorizacije kemikalij;

D. Temeljni vzroki za slabo izvajanje politike

21. pozdravlja namero Evropske komisije, da izboljša seznanjenost s kakovostjo javnih uprav in upravljanja ter delitvijo pristojnosti med nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi pri izvajanju okoljskega prava EU po posameznih državah;

22. priznava, da EIR poleg celovitejših analiz o vrzelih pri izvajanju v tradicionalnih okoljskih sektorjih – prvič na okoljskem področju – zagotavlja tudi predhodne ugotovitve o morebitnih temeljnih vzrokih za slabo izvajanje;

23. priporoča, naj se pregled izvajanja okoljske politike osredotoči na neučinkovito usklajevanje med lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi oblastmi, da se preučijo nejasna razdelitev pristojnosti in odgovornosti, pomanjkanje upravnih zmogljivosti, nezadostno financiranje in uporaba tržnih instrumentov, pomanjkanje povezovanja in skladnosti politik, premalo znanja in podatkov ter nezadostni mehanizmi za zagotavljanje skladnosti ⁽⁹⁾;

Učinkovito usklajevanje med lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi oblastmi

24. poziva Evropsko komisijo, naj razvije skupno metodologijo za nacionalne dialoge EIR ter zagotovi smernice, da bi dosegli polno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti v celotnem procesu;

25. opozarja na součinkovanje izboljšanja izvajanja in boljše zakonodaje: če se izkaže, da se cilji okoljske politike ne uresničujejo, bo treba preučiti tudi uporabljene instrumente EU, skladnost in doslednost zakonodaje EU in upravna bremena;

26. poziva države članice, naj po vzoru nacionalnih pregledov olajšajo pripravo lokalnih in regionalnih pregledov izvajanja okoljske politike;

27. priporoča, naj države članice tesneje sodelujejo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi že v fazi oblikovanja politike in prenosa zakonodaje ter na primer, kot se spodbuja v 7. okoljskem akcijskem programu, v okviru skupin, pristojnih za dosjeje na področju vertikalnega sodelovanja med več upravami;

⁽⁸⁾ Za podroben povzetek rezultatov na različnih področjih politike glej *EPRS Briefing 03/2017: Environmental Implementation Review* (Poročilo Službe Evropskega parlamenta za raziskave 03/2017: Pregled izvajanja okoljske politike), pripravljeno na zaprosilo OR v okviru sporazuma o sodelovanju med Parlamentom in OR.

⁽⁹⁾ Glej tudi poročilo o študiji OR, objavljeni septembra 2017, z naslovom „Učinkovito okoljsko upravljanje na več ravneh za boljše izvajanje okoljske zakonodaje EU“, ki jo je opravil Milieu Ltd. in je na voljo na <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>.

28. poudarja, da morajo države članice še naprej razvijati mehanizme za izboljšanje učinkovitosti vertikalnega usklajevanja, tudi z jasno porazdelitvijo pristojnosti med različnimi ravni upravljanja;

29. poziva države članice ter lokalne in regionalne oblasti, naj nadalje zmanjšajo razdrobljenost, tudi s sprejetjem dodatnih ukrepov, kot je uvedba celostnih okoljevarstvenih dovoljenj, ki združujejo različna okoljevarstvena dovoljenja po sektorjih, ter s poenostavitvijo postopkov EIA in SEA ⁽¹⁰⁾;

Krepitev upravne zmogljivosti v povezavi z izvajanjem okoljske politike

30. poudarja, kot je bilo potrjeno v EIR, da številne lokalne in regionalne skupnosti nimajo dovolj finančnih, človeških in tehničnih virov za ustrezno izvajanje okoljske zakonodaje EU ter da imajo zlasti manjše občine pogosto omejene vire za pridobitev lastnih strokovnih izkušenj in znanja o regulativnih zahtevah; zato poudarja potrebo po dodatni pomoči EU, bodisi neposredno bodisi s spodbujanjem držav članic, naj zagotovijo podporo, da bi lahko lokalne in regionalne oblasti horizontalno sodelovale (znotraj držav članic in čezmejno) in tako združevale projekte, izmenjevale primere najboljše prakse in razvijale skupne procese in postopke;

31. poziva države članice ter lokalne in regionalne oblasti, naj zagotovijo, da bodo finančni in človeški viri, dodeljeni lokalnim in regionalnim organom za okolje, sorazmerni njihovim (prenesenim) nalogam;

32. poziva Evropsko komisijo, naj zagotovi smernice EU v več jezikih, države članice pa, naj v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi pripravijo skupne standarde, predloge, kontrole sezname in programe usposabljanja za zagotovitev doslednega izvajanja in poročanja;

33. lokalne in regionalne oblasti poziva, naj preverijo kakovost postopkov, poenostavijo izdajanje okoljskih dovoljenj in združijo vire z drugimi oddelki ter tako ustvarijo ekonomijo obsega in rešujejo okoljske probleme, ki presegajo upravne meje, hkrati pa uporabijo tudi zbirko orodij EU za kakovostno javno upravo ⁽¹¹⁾;

34. Evropsko komisijo, države članice ter lokalne in regionalne oblasti poziva, naj spodbujajo sodelovanje lokalnih in regionalnih strokovnjakov v mreži IMPEL in v prihodnjem orodju za medsebojno strokovno izmenjavo v okviru EIR;

35. poziva Evropsko komisijo, predvsem pa države članice, naj vključijo lokalne in regionalne strokovnjake v pripravo smernic EU in ustreznih nacionalnih smernic, da bi dosegli večjo jasnost in prožnost pri njihovem izvajanju;

36. poziva Evropsko komisijo, naj dodeli dovolj proračunskih sredstev za novo orodje za medsebojno strokovno izmenjavo v okviru EIR. Komisija bi morala tudi zagotoviti njegovo skladnost z dejavnostmi medsebojne strokovne izmenjave, ki jih izvaja mreža IMPEL, in izmenjavo informacij o okoljskih vprašanjih med upravnimi organi v okviru orodja TAIEX REGIO PEER 2 PEER;

Boljše izkoriščanje evropskega financiranja za izvajanje pravnega reda na področju okolja

37. lokalne in regionalne oblasti poziva, naj ob podpori držav članic izkoristijo tehnično pomoč, ki jim je na voljo v tematskem cilju 11 evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI), da povečajo institucionalne in upravne zmogljivosti svojih organov za okolje in njihove sposobnosti črpanja sredstev iz skladov ESI, zlasti za obsežno okoljsko infrastrukturo (cilj 6). Spodbuja jih tudi k uporabi programa EU za podporo strukturnim reformam, da bi izboljšale svoje organe za okolje;

38. podpira zamisel, da tudi druge države članice vzpostavijo mreže strokovnjakov iz upravnih organov za upravljanje kohezijske politike, ki bi spodbujale okoljske naložbe;

39. poziva EU, da med pripravo naslednjega večletnega finančnega okvira preuči vse možnosti za povečanje financiranja EU za izvajanje okoljske zakonodaje, tudi možnost dodelitve določenega deleža v ta namen;

⁽¹⁰⁾ EIA – presoja vplivov na okolje in SEA – strateška presoja vplivov na okolje.

⁽¹¹⁾ Evropska komisija, 2015, *Quality of Public Administration – A Toolbox for Practitioners* (Kakovost javne uprave – zbirka orodij za uporabo v praksi).

Povezovanje in skladnost politik

40. priznava, da je nezadostna vključitev okoljskih vidikov v druga področja politike še en temeljni vzrok za slabo izvajanje okoljske zakonodaje, zato opozarja, da je treba ključne politične cilje v zvezi z okoljem in podnebnimi spremembami vključiti v vse dejavnosti EU;

41. poziva lokalne in regionalne oblasti, naj zagotovijo ustrezno usklajevanje na politični in strateški ravni s sprejetjem lokalnih ali regionalnih strategij za trajnostni razvoj ter da se okoljski vidiki že v zgodnji fazi vključijo v njihovo prostorsko načrtovanje, da bi zmanjšali možnost konfliktov. Poziva tudi k ustreznim in zgodnjim vključitvi okoljskih vidikov z uporabo strateških presoj vplivov na okolje;

42. lokalne in regionalne oblasti poziva, naj spodbujajo prostovoljne sektorske sporazume s ključnimi industrijskimi panogami ter „pogodbe“ med javno upravo in družbenimi deležniki, da se zagotovijo informacije, opredelijo problemi in najdejo rešitve;

43. poudarja, da mora EU izvajati trdnjše in učinkovitejše politike glede virov na številnih področjih okoljske politike, saj bo drugače še naprej onemogočeno spoštovanje številnih delov zakonodaje EU o okoljskih standardih kakovosti na lokalni ali regionalni ravni;

44. Evropsko komisijo in države članice poziva, naj bolje podprejo pristojne lokalne in regionalne oblasti pri izpolnjevanju teh standardov in ciljev;

45. poziva Evropsko komisijo, naj sodeluje z ustreznimi nacionalnimi organi, Evropskim odborom regij, Konvencijo županov EU, Svetovno konvencijo županov za podnebne spremembe in energijo in ICLEI (Lokalne oblasti za trajnostni razvoj) pri razvoju koncepta in metodologij za uvedbo lokalno in regionalno določenih prispevkov ter tako prispeva k uresnitvi ciljev glede podnebnih sprememb, sprejetih na COP 21 v okviru Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah. Pionirske lokalne in regionalne oblasti bi na začetku za potrditev koncepta sodelovale na prostovoljni podlagi;

Izboljšanje dostopa do znanja in podatkov

46. priznava, da omejena razpoložljivost podatkov še vedno povzroča težave z izvajanjem na različnih ravneh upravljanja v številnih državah članicah ter da imajo lahko lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo pri pridobivanju znanja in podatkov ter zagotavljanju informacij javnosti, s čimer se spodbuja večja ozaveščenost državljanov;

47. pozdravlja dejstvo, da naj bi EIR temeljil na obstoječih podatkih ter vodil v boljšo uporabo in navzkrižno povezovanje teh podatkov, pri čemer bi se povečala njihova dostopnost tudi za lokalne in regionalne oblasti;

48. podpira strukturirano razpravo o ustrezni porazdelitvi pristojnosti in virov med občinami, regijami in nacionalno ravno v državah članicah, da bi zagotovili, da so poročila in kazalniki o stanju okolja dosledni, učinkoviti in zanesljivi;

49. države članice poziva, naj v sodelovanju s pristojnimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi nadalje razvijejo strukturirane okvire za izvajanje in informacije (SIIF) za vse pomembne okoljske predpise EU;

50. Evropsko komisijo poziva, naj zagotovi, da države članice ter njihove lokalne in regionalne oblasti ustrezno izvajajo obstoječe minimalne zahteve iz direktive o dostopu do informacij glede okolja;

51. lokalne in regionalne oblasti poziva k izvajanju dejavne informacijske politike, ki naj bo dvosmerna (vključno z mehanizmi povratnih informacij) in zagotavlja informacije, ki so bolj osredotočene na državljane, kot so spletna orodja na podlagi zemljevidov, aplikacije in izobraževalne kampanje;

52. podpira sodelovanje nevladnih organizacij pri zbiranju in razširjanju okoljskih informacij med državljani ter uporabo „znanosti državljanov“ za zbiranje okoljskih podatkov;

53. Evropsko komisijo in države članice poziva, naj podprejo javne organe pri razvoju e-rešitev in e-uprave za izboljšanje njihovega spremljanja in poročanja na okoljskem področju, npr. v okviru akcijskega načrta EU za e-upravo za obdobje 2016–2020, programa LIFE, instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) in programa Obzorje 2020, pa tudi v okviru novega projekta Reportnet 2.0 Evropske agencije za okolje ⁽¹²⁾;

54. poziva, naj si vse ravni upravljanja prizadevajo za elektronsko izmenjavo okoljskih podatkov in nadaljnji razvoj infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) ⁽¹³⁾. Okrepiti je treba tudi sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti v procesu INSPIRE;

Ustrezni mehanizmi za zagotavljanje skladnosti

55. je zaskrbljen, ker je iz analize EIR razvidno, da spremljanje in uveljavljanje skladnosti zaradi neučinkovitih sankcij in sodelovanja med inšpektorji in tožilci pogosto vzbujata zaskrbljenost. Lokalne in regionalne oblasti imajo lahko pri izvajanju dejavnosti zagotavljanja skladnosti težave s tolmačenjem in povezovanjem neskladnih določb EU. Številne lokalne uprave so premajhne, da bi lahko zagotavljale strokovno izvajanje okoljskega prava;

56. lokalne in regionalne oblasti poziva, naj zagotovijo jasno dodelitev in porazdelitev pristojnosti ter strokovnost pristojnih organov, se učinkovito usklajujejo z nacionalnimi oblastmi (tj. policijskimi, carinskimi in tožilskimi službami) ter v primerih, ko so njihove inšpekcijske pristojnosti omejene, preučijo možnost vzpostavitve skupnih regionalnih agencij za izvajanje okoljskega prava;

57. nacionalne, regionalne in lokalne oblasti poziva, naj pri zagotavljanju skladnosti uporabijo pristop na podlagi tveganja, da se zagotovi čim boljša kombinacija spremljanja, spodbujanja in izvrševanja ter boljše prednostno razvrščanje uporabe njihovih omejenih virov;

58. lokalne in regionalne oblasti poziva, naj zaradi svoje bližine podjetjem in državljanom izvajajo dejavnosti spodbujanja zagotavljanja skladnosti, kar vključuje sodelovanje z reguliranimi poslovnimi skupnostmi, ustreznimi nevladnimi organizacijami in državljanji;

59. poziva države članice, regionalne in lokalne oblasti, naj začnejo čim prej izvajati izvršilne ukrepe ter sprejmejo sorazmerne in odvračilne sankcije za kršitve okoljske zakonodaje EU in pri tem uporabijo direktivo o kazenskoopravnem varstvu okolja (Direktivo 2008/99/ES);

60. nacionalne, regionalne in lokalne oblasti poziva, naj se spoprimejo s problemom korupcije in zagotovijo ustrezno delovanje sodnih sistemov na področju okolja ob spoštovanju procesnih pravic, ki jih državljanom EU daje okoljska zakonodaja EU ⁽¹⁴⁾;

61. podpira vse pobude nacionalnih in regionalnih oblasti ter združenj lokalnih oblasti, da izboljšajo svoje znanje z izmenjavo najboljših praks evropskih mrež, kot so mreža IMPEL, Evropska mreža tožilcev za okolje in Mreža policistov;

62. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj še naprej krepijo vlogo mreže IMPEL in nadalje razvijejo nacionalne mreže IMPEL, ki strokovnjake iz lokalnih in regionalnih oblasti vključujejo v izmenjavo najboljših praks.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹²⁾ Ukrep 3, COM(2017) 312 final.

⁽¹³⁾ Direktiva 2007/2/ES.

⁽¹⁴⁾ Splošna učinkovitost nacionalnih sodnih sistemov je obravnavana v pregledu stanja na področju pravosodja v EU v okviru evropskega semestra (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-semester_thematic-factsheet_effective-justice-systems_en.pdf).

Mnenje Evropskega odbora regij – Evropska strategija za kooperativne inteligentne prometne sisteme

(2018/C 054/06)

Poročevalec: Bouke Arends (NL/PES), član občinskega sveta, Emmen**Referenčni dokument:** Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Evropska strategija za kooperativne inteligentne prometne sisteme – mejnik na poti h kooperativni, povezani in avtomatizirani mobilnosti

COM(2016) 766 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

UVOD

1. meni, da je evropska strategija za kooperativne inteligentne prometne sisteme (C-ITS) pomemben korak na poti h kooperativni, povezani in avtomatizirani vožnji. Celostna uporaba C-ITS v prometnih sistemih v mestih in regijah ter med njimi lahko prinese velike družbene koristi, kot so večja varnost, čistejše okolje, boljša dostopnost, socialno vključevanje in večje možnosti za zaposlovanje;
2. poziva, da se poleg v sporočilu navedenih ukrepov sprejmejo obsežnejši ukrepi za polno izkoriščenje možnosti C-ITS in uresničitev daljnosežnejših ciljev: popolnoma avtomatiziran multimodalni prevoz z nizkimi emisijami ter mobilnost kot storitev in prevoz od vrat do vrat, zlasti tudi za spodbujanje socialnega vključevanja;
3. ugotavlja, da so na poti h končnim ciljem potrebni različni drugi elementi, ki jih Komisija razvija v različnih delovnih svežnjih bodisi vzporedno bodisi zaporedoma, kot so ukrepi za promet z nizkimi emisijami in opredelitev potrebnih prilagoditev fizične infrastrukture;
4. želi, da bi EU imela usklajevalno vlogo pri razvoju interoperabilnega sistema na področju standardov in pravil za prometne komunikacijske sisteme in tehnologije;
5. meni, da je pri izvajanju vsakega nadaljnjega koraka na poti h končnim ciljem nujno potrebno sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti ter da jih mora Komisija zato v to dejavnost in v večji meri vključiti;
6. poziva Komisijo, naj lokalne in regionalne oblasti bolje seznani z medsebojno povezanostjo različnih ukrepov EU in njihovim namenom. Zato je potrebno bolje povezano in usmerjeno komuniciranje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi o različnih tesno povezanih delovnih svežnjih Komisije. Le tako bodo lahko lokalne in regionalne oblasti izpolnile potrebno vlogo pri doseganju ciljev in dosegle interoperabilnost med različnimi regijami in mesti;
7. poziva Komisijo k sprejetju posebnih ukrepov, ki bi se izvajali s pomočjo lokalnih in regionalnih oblasti za pridobitev podpore javnosti, ki je potrebna za doseganje končnih ciljev avtomatiziranega prometa z nizkimi emisijami. Javna podpora je potrebna ne le zato, da se omogoči izmenjava podatkov, potrebna za C-ITS, temveč zlasti tudi zaradi sprejemanja postopne avtomatizacije prometa. Pri tem mora tehnologija služiti uporabnikom;

EVROPSKE DEJAVNOSTI ZA URESNIČITEV KOOPERATIVNE, POVEZANE IN AVTOMATIZIRANE MOBILNOSTI

8. ugotavlja, da gre pri prevozu oseb in blaga večinoma za kratke razdalje znotraj regij. Po izračunih na podlagi podatkov Eurostat se več kot polovica vsega blaga (kar zadeva težo) v cestnem prometu prevaža na razdalji manj kot 50 km in več kot tri četrtine na razdalji, krajši od 150 km. Pri potniškem prevozu so razdalje večinoma še mnogo krajše;
9. zato poziva tudi h konkretnim ukrepom in sredstvom za uvedbo C-ITS zunaj vseevropskega prometnega omrežja;
10. vztraja, naj Komisija (v skladu z nedavno preusmeritvijo osredotočenosti raziskav v okviru Obzorja 2020 v povezovanje načinov prevoza in povezavo z avtomatizacijo) uporabi poseben pristop za uvedbo C-ITS na intermodalnih vozliščih prometa in prevoza. Ta bi moral biti v skladu s pristopom v koridorjih, da bi tako nastal celosten prometni sistem;
11. poudarja, da so ta vozlišča zlasti v urbanih regijah in mestih, kjer C-ITS in multimodalni prevoz lahko največ prispevata k zmanjšanju negativnih posledic prometa in prevoza, kot so zastoji, onesnaženje zraka, pomanjkanje parkirnih mest in nizka raven varnosti v cestnem prometu. Del multimodalnega prometa je tudi prevoz s kolesom, ki je zlasti lokalne in regionalne narave;
12. ugotavlja, da je Komisija doslej veliko pozornosti namenjala cestnemu prometu osebnih vozil, vendar pa se avtomatizirani sistemi sedaj razvijajo tudi v javnem prevozu, prevozu po celinskih plovnihih poteh ter zračnem in železniškem prevozu (na primer brezpilotni zrakoplovi in Hyperloop);
13. zato poziva, da se odslej s ciljno usmerjenimi ukrepi spodbujajo povezave in interoperabilnost z javnim prevozom in med različnimi načini prevoza;
14. ugotavlja, da Komisija upravičeno želi sprejeti tudi ukrepe za najšibkejšje udeležence v prometu, vendar je pri tem treba v večji meri upoštevati lokalne in regionalne razmere;
15. poziva h konkretnim ukrepom za vse šibke udeležence v prometu, poleg pešcev in kolesarjev tudi za voznike električnih koles, skuterjev, motornih koles in uporabnike lahkih (električnih) vozil za invalide;
16. ugotavlja, da je zaradi velike gostote prometa in goste infrastrukture v urbanih regijah prometna slika kompleksna in postavlja posebne zahteve za sisteme C-ITS. Zato v tovrstnih regijah in mestih v Evropi potekajo preizkusi in projekti, da bi C-ITS lahko uspešno uvedli tudi v teh okoljih;
17. ugotavlja, da je uvajanje C-ITS v urbanih regijah in zlasti v mestih zapleteno ter zato manj privlačno za razvoj poslovnih študij;
18. poziva Komisijo k sprejetju ukrepov za odpravo ovir za uvedbo C-ITS v urbanih regijah in mestih;
19. poziva tudi k sprejetju ukrepov, s katerimi bi zagotovili, da se sistemi, ki se razvijajo in preverjajo v urbanih regijah in mestih, dobro navezujejo na sisteme prometa in prevoza na daljše razdalje med državami in regijami;
20. meni, da C-ITS kot temeljni element avtomatiziranega prevoza, mobilnosti kot storitve in prevoza od vrat do vrat lahko prispeva tudi k socialnemu vključevanju. To velja za dosegljivost delovnih mest in mobilnost tistih, ki le s težavo uporabljajo ali pa sploh ne morejo uporabljati sistemov prevoza, ki so sedaj na voljo, na primer starejše osebe ali invalidi. C-ITS lahko navsezadnje prispeva k izboljšanju prevoznih storitev, zlasti na podeželskih območjih, kjer je javni promet na udaru ali pa je že izginil. Avtomatizirani prevoz po meri je lahko rešitev na redkeje poseljenih območjih;

21. ugotavlja, da tudi redkeje poseljena, podeželska območja morda težko razvijejo poslovne študije brez pomoči regionalnih in lokalnih oblasti;

22. poziva Komisijo, naj zato lokalne in regionalne oblasti spodbuja in podpre, da bodo lahko C-ITS uvedle tudi v odročnih in najbolj oddaljenih, manj razvitih, otoških in drugih redkeje poseljenih regijah;

POT K UVEDBI C-ITS V LETU 2019

Prednostne naloge za izvajanje storitev C-ITS

23. ugotavlja, da je strategija C-ITS še vedno usmerjena predvsem v srednjeročne vmesne faze na poti k avtomatiziranemu prometu;

24. poziva Komisijo, naj pripravi tudi scenarije in ukrepe za dolgoročni razvoj popolnoma avtomatiziranega prometa, kar bo sčasoma prineslo največjo gospodarsko in družbeno korist;

25. poziva, da se za to tudi po letu 2019 zagotovijo potrebna sredstva;

26. poziva Komisijo, naj (poleg v sporočilu navedenih ukrepov, ki so v celoti usmerjeni v cestni promet in so dokaj kratkoročni) sprejme tudi ukrepe za druge vrste prevoza, intermodalnost in dolgoročno širšo uporabo;

27. poziva Komisijo k širšemu in bolj celostnemu dolgoročnemu pristopu, usmerjenemu v koncepta „mobilnost kot storitev“ in „prevoz od vrat do vrat“ ter njegove pozitivne učinke na gospodarski razvoj, socialno vključevanje ter „promet z nizkimi emisijami“;

28. poziva Komisijo, naj navede konkretne korake in ukrepe, ki jih je treba sprejeti v okviru različnih scenarijev;

29. poziva Komisijo k razvoju programa komuniciranja za pridobitev podpore javnosti;

30. poziva k tesni vključitvi mest in regij ter njihovih predstavnikov, kot je Evropski odbor regij, v vse faze nadaljnjega razvoja evropske politike C-ITS;

Interoperabilnost na vseh ravneh

31. meni, da interoperabilnost različnih načinov prevoza zahteva dodatne ukrepe tako na področju tovarnega kot tudi potniškega prometa. Omogočiti je treba povezanost informacijskih tokov, za kar je treba ne le uskladiti komunikacijske sisteme (5G idr.), ampak omogočiti tudi povezovanje podatkov različnih vrst prevoza. Pri tem lokalne in regionalne oblasti ter zasebni akterji (proizvajalci vozil, upravljavci navigacijskih sistemov, ponudniki storitev mobilnosti ipd.) zbirajo podatke, ki pa jih slednjim ni treba v anonimni obliki posredovati drugim uporabnikom, npr. upravljavcem infrastrukture. Upravljavci so pogosto lokalne in regionalne oblasti, ki pa so za varno in učinkovito upravljanje prometa ter infrastrukture odvisne od čim bolj popolnih in ažuriranih podatkov. Tega osrednjega vidika vzajemnega posredovanja in razpoložljivosti podatkov, ki se trenutno uporablja le za prenos podatkov javnih oblasti zasebnim akterjem (Uredba št. 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja) pa sporočilo ne obravnava;

32. poziva, naj se poleg v sporočilu navedenih ukrepov na področju komunikacijske tehnologije sprejmejo tudi ukrepi za organizacijo informacijskih verig. Pomemben je ne le način sporočanja, temveč zlasti njegova vsebina;

33. ugotavlja, da je nekatere vidike informacijskih verig mogoče s predpisi urejati le na mednarodni ali evropski ravni, kot na primer dostopnost in razpoložljivost podatkov o vozilih;

34. poudarja, da sta za razpoložljivost podatkov iz lokalnih in regionalnih sistemov upravljanja prometa nujno potrebna tudi podpora in sodelovanje lokalnih in regionalnih oblasti;

35. ugotavlja, da interoperabilnost zahteva ne le ukrepe na področju IKT ampak tudi prilagoditve fizične infrastrukture;
36. poziva Komisijo, naj o tem pravočasno obvešča lokalne in regionalne oblasti. Naložbe v lokalno in regionalno infrastrukturo so potrebne v tolikšni meri, da bodo ustrezale zahtevam C-ITS. Poleg tega je zaradi interoperabilnosti potrebna večja enotnost;
37. poudarja, da mora EU zaradi interoperabilnosti različnih načinov prevoza v Evropi nameniti večjo pozornost pomenu, ki ga imajo za C-ITS intermodalna vozlišča, kot so postaje in terminali, ki se nahajajo zlasti v urbanih regijah in mestih;
38. poziva Komisijo, naj skupaj z lokalnimi in regionalnimi oblastmi (oziroma njihovimi predstavniki) opredeli ovire za uvedbo C-ITS na intermodalnih prometnih vozliščih in pripravi ukrepe za njihovo odpravo;

Pravni okvir

39. se strinja, da je za dosego interoperabilnega sistema zaželeno, da EU sprejme pravila glede standardov ter zakonodajne in pravne predpise na področju komunikacijskih sistemov in tehnologije;
40. poziva Komisijo, naj glede na pomen lokalnih in regionalnih oblasti pri razvoju C-ITS v pripravo pravnih okvirov tesno vključi tudi lokalne in regionalne oblasti (oziroma njihove predstavnike);
41. meni, da so tako za uvedbo C-ITS kot tudi za uresničitev končnih ciljev uvedbe trajnostnega avtomatiziranega prometa, mobilnosti kot storitve ter prevoza od vrat do vrat poleg regulativnih nujni zlasti tudi naslednji ukrepi na evropski ravni:
- usklajevanje: različne povezane svežnje evropskih ukrepov je treba bolje uskladiti, večje usklajevanje pa je potrebno tudi med Komisijo ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi,
 - lažje uresničevanje in preizkušanje: sedanji razvoj v smeri C-ITS močno poganjata trg in tehnologija, vendar pa so potrebni tudi dodatni ukrepi oblasti na vseh ravneh za uvedbo C-ITS v različnih prometnih okoljih in oblikah prevoza,
 - raziskave: na primer glede potrebne prilagoditve fizične infrastrukture in priprave scenarijev za razvoj dolgoročnih vizij, kljub velikim negotovostim,
 - spremljanje in ocenjevanje: za nadaljnje korake po letu 2019 je treba že zdaj ugotoviti, kako se bosta izvajala spremljanje in ocenjevanje uresničevanja ukrepov v prvi in drugi fazi, sprejemanja na trgu in v javnosti, tehničnega razvoja, napredka v različnih vrstah regij (mestne in podeželske), različnih vrstah infrastrukture ((med-)nacionalna, regionalna in lokalna) in vrstah prevoza (cestni, železniški in zračni) ter v okviru tovarnega in potniškega prometa,
 - spremljanje mora biti stalno, da se tako ugotovi, kateri od možnih scenarijev se dejansko uresničuje,
 - komuniciranje: za pridobitev podpore so potrebni posebno komuniciranje ter povratne informacije tako z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, da se doseže interoperabilnost med regijami, kot tudi (z njihovo pomočjo) s splošno javnostjo;

Mednarodno sodelovanje

42. ugotavlja, da Komisija v sporočilu upravičeno namenja pozornost mednarodnemu sodelovanju med državami, vendar pa meni, da za uvedbo C-ITS veliko dejavnosti poteka (oziroma mora potekati) na lokalni in regionalni ravni. Odločitve morajo torej sprejeti različne oblasti na različnih ravneh. Te morajo biti med seboj dobro usklajene, za kar pa je potrebna stalna dobra komunikacija med Komisijo ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

43. poziva k ukrepom, ki zagotavljajo ustrezno varstvo osebnih podatkov in zasebnosti uporabnikov, ki je odločilni dejavnik uspešnega uvajanja kooperativnih, povezanih in avtomatiziranih vozil;
44. zato poziva Komisijo, naj spodbuja mednarodno sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi v različnih državah, da se lokalni in regionalni projekti, preizkusi in eksperimenti v čim večji meri med seboj povežejo, in izmenjuje znanje;
45. zato poziva (na primer po vzoru Skupnega podjetja za gorivne celice in vodik, v katerem ob podpori Evropske komisije sodelujejo podjetja ter dejavno vključene lokalne in regionalne oblasti) k razvoju in predstavitvi posebnega pristopa.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

*Predsednik
Evropskega odbora regij*

Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Povečanje teritorialne odpornosti: večje možnosti regij in mest za soočanje z globalizacijo

(2018/C 054/07)

Glavna poročevalka: Micaela Fanelli (IT/PES), županja, Riccia (Campobasso)

Referenčni dokument: Razmislek o izkoriščanju globalizacije

COM(2017) 240 final

EVROPSKI ODBOR REGIJ

I. SPLOŠNE UGOTOVITVE

1. pozdravlja, da Komisija z objavo dokumenta Razmislek o izkoriščanju globalizacije priznava, da je globalizacija eno glavnih vprašanj v razpravi o prihodnosti Evropske unije ⁽¹⁾. Zmožnost vplivanja EU na globalizacijo in odgovora na njene posledice je namreč ključnega pomena v javni razpravi o prihodnosti Evrope in njeni legitimnosti z vidika pričakovanih državljanov glede EU;
2. priznava, da je Komisija doslej to vprašanje obravnavala celovito in na podlagi ustreznih informacij, zlasti s tem, ko je 14. septembra 2017 na podlagi dokumenta o razmisleku predstavila hitre nadaljnje ukrepe v obliki trgovinskega svežnja, v katerega je vključila evropski okvir za preverjanje neposrednih tujih naložb in stalno večstransko sodišče za naložbe. V zvezi s tem trgovinskim svežnjem bo Odbor regij (OR) pripravil posebno mnenje. Kljub vsemu pa vztraja, da mora Komisija celostno obravnavati globalizacijo in vključiti predvsem socialno politiko in politiko v zvezi s človeškim kapitalom in inovacijami, migracijami ter demografskimi spremembami in njihovimi posledicami na konkretnem ozemlju;
3. pozdravlja tudi uravnoteženo predstavitev možnosti in izzivov globalizacije v dokumentu Razmislek o izkoriščanju globalizacije. Globalizacija je prispevala h gospodarski rasti v številnih regijah po svetu in izboljšala življenjski standard številnih evropskih državljanov, čeprav ni enako koristila vsem regijam oziroma vsem skupinam prebivalcev. Zaradi precejšnjih sprememb, do katerih prihaja, so številni ljudje močno zaskrbljeni. EU mora še naprej aktivno sodelovati pri oblikovanju procesa globalizacije in izkoristiti priložnosti, ki jih prinaša. Pri tem mora biti cilj pravičnejša porazdelitev teh priložnosti v EU in po svetu;
4. poudarja ključni pomen strateške obravnave financ, socialnega stebra in kohezijske politike, ki Komisiji omogoča boljše odzivanje na izzive globalizacije, in potrebo po večjem in boljšem usklajevanju teh vidikov;
5. podpira namero Komisije, da za pravičnejšo porazdelitev priložnosti, ki jih prinaša globalizacija, skupaj z mednarodnimi partnerji krepí globalno upravljanje. Povečati je treba sprejemljivost mednarodnih politik z organizacijo več demokratičnih razprav, za kar pa je potreben čas in kar je treba ustrezno zasnovati. EU lahko tukaj izkoristi svoje izkušnje s procesom evropskega povezovanja in se zavzema za miroljubno in večstransko svetovno ureditev, ki bo temeljila na trdnih pravilih;
6. pozdravlja, da se Komisija zaveda močne regionalne razsežnosti na različnih političnih področjih, povezanih z globalizacijo, različnega teritorialnega učinka globalizacije ⁽²⁾ in skupne odgovornosti vseh ravni upravljanja, da bi evropsko gospodarstvo postalo bolj konkurenčno, trajnostno in odporno na globalizacijo in da se zagotovi, kakor je bilo poudarjeno v letnem pregledu rasti za leto 2017, da bi bile koristi globalizacije „razporejene pravično med vse segmente družbe in da bodo dosegle predvsem mlade. Vprašanja enakosti, pravičnosti in vključenosti zahtevajo povečevanje ozaveščenosti na vseh ravneh o učinkih politik in reform na porazdelitev dohodka ⁽³⁾“;

⁽¹⁾ OR je po objavi resolucije o Beli knjigi Evropske komisije o prihodnosti Evrope – Razmisleki in scenariji za EU-27 do leta 2025, ki je bila sprejeta 12. maja 2017, začel posvetovanje, katerega rezultati bodo predstavljeni v mnenju, ki naj bi bilo sprejeto sredi leta 2018.

⁽²⁾ Razmislek o prihodnosti financ EU, str. 16.

⁽³⁾ COM(2016) 725 final, z dne 16. novembra 2016.

7. vendar poudarja, da v zvezi z neenakomernimi učinki globalizacije na trg dela v dokumentu niso ustrezno obravnavane razlike med posameznimi regijami v EU ter njihova povezanost s krizo in varčevalnimi politikami, premalo pozornosti pa je namenjene tudi pojavom, kot sta „inflacija kvalifikacij“ in podzaposlenost visoko izobraženih, predvsem med mladimi, ter posledično zmanjšanje ponudbe delovnih mest za manj izobražene;

8. poudarja, da je nujno treba ohraniti sposobnost lokalnih in regionalnih oblasti za naložbe kot dejavnik odpornosti na globalizacijo. Zato ponavlja zahtevo, naj se javna poraba držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti za sofinanciranje s skladi ESI in EIB ne šteje med strukturne izdatke, kakor so opredeljeni v Paktu za stabilnost in rast, saj so te naložbe že po definiciji naložbe splošnega evropskega pomena z izkazanim učinkom vzvoda pri spodbujanju gospodarske rasti ⁽⁴⁾;

9. ponavlja svoje trdno prepričanje, da rasti ne more biti ob neenakostih in socialni izključenosti, in poudarja, da člen 3 (3) PEU EU zavezuje k izgradnji visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva, usmerjenega v polno zaposlenost in socialni napredek; poleg tega opozarja, da mora EU glede na člen 9 PDEU, tj. horizontalno socialno klavzulo Pogodbe, upoštevati zahteve, povezane z zagotavljanjem ustrezne ravni socialne zaščite in bojem proti socialni izključenosti v okviru vseh svojih politik in dejavnosti;

10. poudarja, da je iz podatkov nedavno opravljenih študij očitno, da stroški socialnih politik ne škodijo konkurenčnosti in da bi zato nacionalne sisteme socialne varnosti morali obravnavati kot produktiven dejavnik in ne kot breme za gospodarstvo, in v zvezi s tem ugotavlja, da je celo OECD ⁽⁵⁾ prvič mnenja, da je vključevanje glavni cilj poleg produktivnosti in zaposlovanja, pri čemer morajo vlade več pozornosti nameniti družbenim skupinam, ki so najbolj izpostavljene posledicam reform;

11. ponavlja, da evropska fiskalna pravila včasih otežujejo prerazporeditev koristi globalizacije na dele družbe v slabšem položaju, hkrati pa so pri tem njihovi problemi pogosto samo še bolj očitni zaradi zmanjšanja mehanizmov socialne zaščite in prerazporeditve blaginje; poudarja osnovno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri zagotavljanju javnih storitev ⁽⁶⁾ in izraža veliko zaskrbljenost nad vse večjimi težavami, ki jih imajo te oblasti pri zagotavljanju inovacij za te storitve in ohranjanje visoke ravni kakovosti teh storitev zaradi teh fiskalnih pravil, zato pričakuje, da se bo zlasti v okviru evropskega semestra okrepilo priznavanje vloge lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju cilja trajnostnega razvoja št. 11 glede vključevanja, varnosti, vzdržljivosti in trajnosti;

12. pozdravlja Razmislek o socialni razsežnosti Evrope ⁽⁷⁾ in predlog za Evropski steber socialnih pravic, ki ju je objavila Komisija, in meni, da sta obe pobudi odločilni za približevanje k boljšim delovnim in življenjskim pogojem v Evropi in k boljši razporeditvi koristi globalizacije; se strinja z idejo o pregledu socialnih kazalnikov in meni, da bi bilo treba vključiti zavezujoče socialne cilje;

13. predlaga, naj se preneha s spodbujanjem strukturnih reform, ki ne upoštevajo teritorialnih posebnosti, in naj se pripravi strategija EU za izkoriščanje koristi globalizacije na podlagi treh glavnih usmeritev: jasne *proaktivne strategije* za izboljšanje spretnosti, znanja, infrastrukture in s tem regionalne konkurenčnosti, da bi regijam v EU pomagali k izkoriščanju koristi globalizacije, *strategije za blažitev posledic*, ki bi vključevala Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji (EGAF) in druge instrumente socialne politike, ter participativne strategije na podlagi demokratične odgovornosti na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni za večjo vključenost državljanov v pripravo politik EU;

⁽⁴⁾ Mnenje OR *Spodbujanje kakovosti javne porabe na področjih, na katerih se uporabljajo ukrepi EU*, BUDG-V-009, ref.: COR-2014-04885, poročevalka: Catiuscia Marini (IT/PES); mnenje OR *Kako čim boljje izkoristiti prožnost v okviru obstoječih pravil Pakta za stabilnost in rast*, ECON-VI/002, ref.: COR-2015-01185, poročevalka: Olga Zrihen (BE/PES); Mnenje OR *Zmanjšanje naložbene vrzeli: kako se lotiti izzivov?*, ECON-VI/014, poročevalec: Markku Markkula (FI/EPP), 8.–9. februar 2017.

⁽⁵⁾ OECD, *Going for Growth*, 2017.

⁽⁶⁾ Evropska komisija, *Šesto poročilo o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji*, 2014.

⁽⁷⁾ Mnenje OR *Evropski steber socialnih pravic in razmislek o socialni razsežnosti Evrope* je trenutno v pripravi (poročevalec Mauro D'Attis (IT/EPP), načrtovano za sprejetje na plenarnem zasedanju 9., 10. in 11. oktobra 2017).

14. ponovno poudarja, kako pomemben je nov in izboljšan teritorialni pristop politik EU, ki omogoča učinkovito teritorialno reorganizacijo in povezovanje, ki ju je sprožilo svetovno združevanje trgov. Ta sprememba, ki je že del kohezijske politike, je bistvenega pomena za zmanjšanje vse večjih socialno-teritorialnih neenakosti, ki jih je opaziti znotraj velemest in mest ter med mestnimi in podeželskimi območji in katerih negativne posledice na raven socialnega varstva bi lahko ogrozile politično in institucionalno ravnovesje Unije;

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

V zvezi s trgovinsko politiko

15. poudarja, da trgovina ni sama sebi namen, temveč jo je treba obravnavati kot sredstvo za doseganje temeljnih ciljev EU, opredeljenih v členu 3 PEU ter v strategiji Evropa 2020, agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 in ciljih trajnostnega razvoja ⁽⁸⁾;

16. pozdravlja prizadevanja Komisije za izboljšanje transparentnosti trgovinskih pogajanj in poziva Evropsko komisijo, naj med pogajanj in postopkom odločanja o trgovinskih sporazumih dejansko sodeluje z vsemi ravnmi oblasti in deležniki v zvezi z oblikovanjem skupnega stališča EU ter učinkovito obvešča o rezultatih pogajanj. Države članice pa poziva, naj povečajo transparentnost že pri določanju ciljev trgovinske politike v okviru posameznih pogajanj za sklenitev trgovinskega sporazuma;

17. opozarja, da v skladu s členom 3(1) PDEU skupna trgovinska politika spada med področja v izključni pristojnosti Unije. Če pa se pogajanja nanašajo tudi na področja, ki so v deljeni pristojnosti z državami članicami, je treba med trgovinskimi pogajanj čim prej opredeliti razdelitev pristojnosti, tudi z vidika načela subsidiarnosti;

18. meni, da bi morale Komisija in države članice sprejeti ukrepe, s katerimi bi zagotovile udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti v trgovinskih pogajanjih;

19. opozarja, da je 16. maja 2017, torej le nekaj dni po objavi dokumenta Komisije za razmislek (10. maja 2017), Sodišče Evropske unije objavilo Mnenje 2/2015 o sporazumu o prosti trgovini s Singapurjem, v katerem je zaključilo, da ta vrsta pogodbe spada v izključno pristojnost EU, z izjemo določb o zaščiti naložb, ki so predmet deljene pristojnosti med EU in državami članicami. Zato bi Komisija lahko v prihodnje sklepala trgovinske sporazume, ki bi zajemali samo področja v izključni pristojnosti EU. Vendar pa zaradi tega pristopa Komisija ne bi smela omejiti svojih zahtev v zvezi s transparentnostjo in vključenostjo vseh ravni oblasti. Zato OR pričakuje, da bo Komisija vključila predstavnike OR v svetovalno skupino za trgovinska pogajanja EU, katere ustanovitev je napovedala v sporočilu z dne 13. septembra 2017 o uravnoteženi in napredni trgovinski politiki za izkoriščanje globalizacije ⁽⁹⁾;

20. poziva Komisijo, naj cilje agende za trajnostni razvoj do leta 2030 izvaja na podlagi novega evropskega soglasja o razvojni politiki. Z odpravo strukturnih vzrokov revščine in vse večjih neenakosti na svetovni ravni lahko prispevamo tudi k zmanjšanju vzrokov za veliko število beguncev;

21. opozarja, da bodo v prihodnje k svetovni rasti največ prispevale države zunaj EU. Glede na to, da so se tarifne ovire že precej znižale z večstranskimi in dvostranskimi sporazumi, pričakuje večji pritisk na netarifne ovire in regulativna vprašanja. Pravico evropskih, nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov do zakonodajnega urejanja v javnem interesu ter vlogo in velike diskrecijske pravice nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov pri organizaciji in izvajanju storitev splošnega gospodarskega pomena je treba še vedno v celoti spoštovati, regulativno sodelovanje pa ne sme spodkopati demokratičnih zakonodajnih postopkov;

22. podpira stališče Komisije, da si je treba za spodbujanje trajnostne rasti in odpiranja delovnih mest v državah v razvoju prizadevati za večje sodelovanje z zasebnim sektorjem na podlagi načrta za zunanje naložbe, predlaganega v okviru Evropskega sklada za trajnostni razvoj. V ta namen je treba oblikovati ustrezne instrumente, s katerimi se bo zagotovilo, da bodo zasebne naložbe prinašale trajnostne in pravične učinke ter da bodo tudi v interesu držav v razvoju in ne bodo usmerjene zgolj v dobiček;

⁽⁸⁾ Mnenje OR Novi ukrepi za trajnostno prihodnost Evrope – Evropsko ukrepanje za trajnost, CIVEX-VI/020, poročevalec Franco Iacop (IT/PES), 6. april 2017.

⁽⁹⁾ COM(2017) 492.

23. poudarja, da je Sodišče Evropske unije v Mnenju 2/2015 določilo, da „za liberalizacijo [...] trgovine velja pogoj, da pogodbenici spoštujeta svoje mednarodne obveznosti na področju socialnega varstva delavcev in varstva okolja“ (točka 166). Zato meni, da morajo pogajalske smernice za sklepanje sporazumov o prosti trgovini ohraniti zahtevo po predhodni oceni učinka na trajnostni razvoj. Trgovinski sporazumi morajo spoštovati obstoječe regulativne standarde in delovno pravo, ki jim mora biti namenjeno posebno poglavje v okviru prihodnjih sporazumov o prosti trgovini;

24. podpira namen Komisije, da si še naprej prizadeva za miroljubno in večstransko svetovno ureditev, ki temelji na trdnih pravilih. To vključuje spoštovanje, učinkovito izvajanje in transparenten nadaljnji razvoj trgovinskih sporazumov, da bi se zagotovili enaki konkurenčni pogoji, krepile temeljne pravice delavcev v skladu z osmimi ključnimi delovnimi standardi Mednarodne organizacije dela ter zaščitili visoki evropski standardi varstva, zlasti v odnosu do držav svetovnega juga;

25. poziva Svet, naj doseže hiter dogovor o reformi instrumentov trgovinske zaščite, predvsem pa o novem protidampinškem pristopu EU. Poleg tega se na podlagi člena XXI Sporazuma GATT ter členov 65 in 346 PDEU zavzema za uskladitev meril za opredelitev „strateških naložb“ tako v smislu vrednosti (intervencijskega praga) kot sektorjev, kadar je ogrožena javna varnost, trgovinske partnerice pa ne jamčijo vzajemnosti. V zvezi s tem pozdravlja razloge za predlog uredbe o preverjanju tujih naložb v strateških sektorjih EU, ki ga je Komisija objavila 13. septembra, saj gre za pomemben ukrep za zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev v Evropi in boljšo zaščito, zlasti v primeru prevzemov podjetij v EU, ki jih izvajajo podjetja pod nadzorom tretjih držav;

26. opozarja, da je treba pri sklepanju prihodnjih sporazumov o prosti trgovini zagotoviti spoštovanje visokih standardov, ki veljajo v EU, na primer na področju varstva potrošnikov, varovanja okolja in narave ter varstva podatkov;

27. poudarja, da ima lahko EU kot izvozno usmerjeno gospodarstvo korist od vključitve javnih naročil v mednarodne trgovinske sporazume. EU je že zdaj na tem področju eno najbolj odprtih gospodarstev na svetu, zaradi Sporazuma o javnih naročilih, ki velja v okviru STO. Nadaljnje asimetrično odpiranje trgov javnih naročil ni smiselno. Zaradi velikega razkoraka med odprtostjo trgov javnih naročil EU in omejevalnimi praksami velikih trgovinskih partnerjev in glede na to, da ni zagotovljena vzajemna odprtost, bi bilo treba v EU razmisliti o prostovoljnih nezavezujočih pobudah, kot je listina „Kupujmo blago iz evropskih regij“ v podporo visoko kakovostnih evropskih lokalnih in regionalnih proizvodov. S tako pobudo bi lahko med drugim pojasnili, kako je mogoče spodbujati kupovanje izdelkov z oznako „Narejeno v evropskih regijah“. OR nenehno in ponovno poziva Komisijo, naj pripravi zakonodajni predlog za razširitev zaščite geografskih označb tudi na nekmetske proizvode;

28. poudarja, da je odstotek malih in srednjih podjetij na mednarodnih trgih še vedno zelo nizek; priznava pomen gospodarske diplomacije EU za polni izkoristek tega neizrabljenega potenciala in poudarja potrebo po boljšem usklajevanju med EU, državami članicami, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter finančnimi institucijami, kot je Evropska investicijska banka (EIB), za premagovanje trajnih ovir pri dostopanju do trgov in za boljšo uporabo mreže delegacij EU po svetu, pa tudi evropskih trgovinskih in obrtnih zbornic;

29. meni, da bi morala EU davčno preglednost, pravičnost in učinkovitost določiti kot glavne prednostne naloge svoje trgovinske politike in zagotoviti usklajeno izvajanje skupnih standardov na svetovni ravni, kot so tisti, ki jih je predlagal OECD v okviru pobude za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmeritve dobička (BEPS);

30. prav tako podpira zahtevo na področju davčne politike, da mora Komisija nadaljevati delo, ki ga je začela s predlogi direktiv o skupni konsolidirani osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb, in predlagati uvedbo t. i. „davka za izravnavo“ na dobiček digitalnih podjetij v Evropi, ki bi temeljil na členu 116 PDEU, da se prepreči izkrivljanje konkurenčnih pogojev na enotnem trgu;

31. kljub precejšnjim analizam, ki jih je opravil Eurofound zlasti prek evropskega sistema za spremljanje vračanja proizvodnje (angl. *European Reshoring Monitor*), izraža zaskrbljenost zaradi pomanjkanja ustreznega instrumenta za merjenje možnih asimetričnih učinkov globalizacije na regionalni ravni na podlagi konkretnih podatkov, zato znova poziva k sistematičnemu ocenjevanju teritorialnih učinkov, ki bi ga opravila Komisija skupaj z OR in JRC (tj. njegovim centrom znanja za teritorialne politike) pred začetkom trgovinskih pogajanj;

v zvezi z notranjimi politikami

32. bi pričakoval, da bi bili v dokumentu za razmislek predstavljeni konkretni predlogi za izboljšanje EGAF in odpravo nekaterih pomanjkljivosti, kot so: omejen proračun (150 milijonov EUR na leto v obdobju 2014–2020), dolgotrajni postopki, ker to ni del večletnega finančnega okvira EU, in visok delež sofinanciranja, ki se zahteva od držav članic (najmanj 40 %). Zato predlaga, da se v EGAF doda preventivni del, da se poveča njegov letni proračun na najmanj 500 milijonov EUR, da se ga vključi v večletni finančni okvir, da se precej znižajo merila za upravičenost do sredstev EGAF⁽¹⁰⁾, da se zagotovijo sinergije z evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi in da se zagotovi večja prožnost, da bi bilo mogoče odgovoriti na posebne potrebe lokalnih in regionalnih skupnosti;

33. je prepričan, da je zaradi trenutnih pritiskov na svetovni ravni potrebna celostna in lokalno usmerjena industrijska strategija EU⁽¹¹⁾, ki bo zajemala strateško usklajevanje med ustreznimi politikami in instrumenti EU;

34. poudarja, da se temeljno preoblikovanje gospodarstva, kakor je navedeno v dokumentu Komisije, dogaja na lokalni ravni, kjer sodelujejo industrija in državljani. Zato se je treba prednostno usmeriti v potrebe po naložbah na lokalni in regionalni ravni, da bi imele lahko vse regije koristi od notranjega trga in bi se bolje pripravile za spopadanje z izzivi globalizacije. Evropski strukturni in investicijski skladi, zlasti Evropski sklad za strateške naložbe, morajo biti usklajeni, da bi lahko pomagali regijam pri njihovih strategijah pametne specializacije, in učinkovito dostopni vsem regijam prek postopnega procesa inovacij, ki mora upoštevati vse akterje območja;

35. poudarja, da je EU, trenutno največji uvoznik in izvoznik hrane na svetu, povečala svojo odvisnost od tretjih držav. Cene v kmetijstvu so vse bolj rezultat cene najcenejšega ponudnika na svetovnem trgu, zaradi česar se evropski kmetje soočajo z večjo konkurenco, čeprav morajo spoštovati strožje okoljske in zdravstvene standarde. Povečana odvisnost EU od uvoza je prav tako v nasprotju z njenim ciljem glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Poleg tega se z izvažanjem presežkov iz EU po cenah, nižjih od stroškov proizvodnje v Evropi, ogroža preživetje kmetov v državah v razvoju in spodbuja kmečko prebivalstvo k selitvam, kar je v nasprotju z zavezo EU k uresničenju ciljev ZN glede trajnostnega razvoja. Zato znova poziva k reformi kmetijske politike, da bi bila pravičnejša in bolj trajnostna⁽¹²⁾;

36. izraža zaskrbljenost zaradi izgube delovnih mest, ki jih povzroča selitev evropskih podjetij na ozemlja zunaj Evrope z milejšimi zahtevami na socialnem, davčnem in okoljskem področju;

37. ponavlja, da bi lahko evropski steber socialnih pravic prispeval k izboljšanju življenjskih in delovnih razmer in k boju proti revščini, če ga bodo spremljali konkretni zakonodajni ukrepi in če bosta vloga in prepoznavnost socialnih kazalnikov okrepljena v okviru evropskega semestra;

38. poudarja, da je vprašanje mednarodnih migracij bistvenega pomena pri oblikovanju evropske strategije za globalizacijo, in ponovno izraža⁽¹³⁾ svojo podporo evropski agendi o migracijah 2015, zlasti potrebi, da se ukrepa na podlagi zavez glede sprejetja močne skupne politike na področju azila in priseljevanja, oblikovanja partnerstev s tretjimi državami, v okviru katerih je priznana vloga lokalnih in regionalnih oblasti, ter uvedbe mednarodnega načrta naložb za uresničitev razvojnih ciljev Združenih narodov;

⁽¹⁰⁾ Zlasti ob upoštevanju, da v podobnem ameriškem programu pomoči za prilagoditev trgovini (*Trade Adjustment Assistance*) ni določen najnižji prag števila presežnih delavcev.

⁽¹¹⁾ Mnenje OR na lastno pobudo *Evropska strategija za industrijo: vloga in vidik regionalnih in lokalnih oblasti* trenutno pripravlja Heinz Lehmann (EPP/DE).

⁽¹²⁾ Glej mnenje OR SKP po letu 2020, poročevalec Guillaume Cros (PES/FR), sprejeto 12. julija 2017, AC NAT-VI/21 (UL C 342, 12.10.2017, str. 10).

⁽¹³⁾ Glej mnenje *Partnerski okvir s tretjimi državami za migracije*, poročevalec Peter Bossman (SI/PES), sprejeto 9. februarja 2017, COR-2016-04555-00-00-AC.

39. čeprav zakonite migracije kvalificiranih delavcev iz tretjih držav prispevajo k trajnostni rasti gospodarstva EU, je treba upoštevati negativni učinek bega možganov na prihodnji gospodarski razvoj partnerskih držav;
40. ponavlja, da je treba povečati zmogljivost kohezijske politike za blažitev posledic globalizacije v regijah EU in povečati njene pozitivne posledice z oblikovanjem in izvajanjem lokalnih razvojnih strategij, ki bodo prispevale k večji konkurenčnosti, trajnosti in odpornosti evropskega gospodarstva; zato poudarja, da je treba vlagati v vlogo lokalnih oblasti in njihovo možnost uporabe bistvenih elementov – informacij, strokovnega znanja in legitimnosti – za oblikovanje teh strategij, pri čemer je treba posebej upoštevati najranljivejše regije z vidika mednarodne konkurence (*teritorialna pravica do globalizacije*);
41. opozarja na prispevek migrantov h gospodarstvu držav gostiteljic; poziva, naj se več pozornosti posveti učinkovitemu vključevanju teh ljudi s pomočjo izobraževanja in poklicnega usposabljanja;
42. obžaluje, da v dokumentu ni ustrezno ugotovljena potreba po izboljšanju institucionalnih zmogljivosti na vseh ravneh upravljanja kot ključni pogoj za učinkovito izvajanje vseh instrumentov za lokalni in regionalni razvoj, in ugotavlja, da je na podlagi analize OR razvidno, da se 53 % priporočil za posamezne države za leto 2017 nanaša na vprašanje zmogljivosti in da je bil napredek pri izvajanju na tem področju še posebej nizek. Ponovno poziva, naj se sprejme kodeks ravnanja, namenjen ustvarjanju teritorialne razsežnosti evropskega semestra, ki je glavno orodje za usklajevanje gospodarske in fiskalne politike na ravni EU, vendar pa zaradi pomanjkljivega izvajanja priporočil za posamezne države in nezadostnega prevzemanja odgovornosti še ni izpolnil vseh svojih obetov;
43. poudarja, da lahko agenda EU za mesta (amsterdamski pakt) prispeva k pripravi regionalnih razvojnih politik, in predlaga, naj se dodatno izboljšajo instrumenti za njeno izvajanje (URBACT, inovativni urbanistični ukrepi, Konvencija županov, pametna mesta in skupnosti); hkrati poziva Komisijo, naj zagotovi večjo uporabo ključnih instrumentov kohezijske politike, kot so celostne teritorialne naložbe in lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, ki so se do zdaj bolj redko uporabljale;
44. poziva Komisijo, naj pri nadaljnjem razvoju Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji upošteva predvsem regije in občine, ki še posebej močno občutijo negativne posledice globalizacije, da ne bodo postale „poraženci globalizacije“. Razvoj, povezan z globalizacijo, bi moral koristiti vsem državljanom EU;
45. poudarja, da so v skladu z reformo kohezijske politike ⁽¹⁴⁾ potrebni različni pristopi, prilagojeni lokalnim razmeram, ki bi, med drugim, promovirali značilnosti in potencial podeželja, da bi dosegli bolj trajnosten model razvoja, ki bi temeljil na ohranjanju evropskega ekološkega in demografskega ravnovesja ter celovitem izkoriščanju virov ⁽¹⁵⁾;
46. poziva Komisijo, naj nadaljuje z razvojem koncepta „teritorialne odpornosti“ in predlaga evropski model, ki bi postopno vplival na politike EU. Pri razvoju tega modela bo treba nameniti pozornost glavnim vprašanjem, kot so diverzifikacija teritorialne proizvodnje in gospodarske osnove, razvoj proizvodnih, socialnih in institucionalnih povezav med mestnimi, primestnimi in podeželskimi območji, trajnostno preoblikovanje ciklusov virov, sposobnost odzivanja na nova tveganja in izzive, kot so podnebne spremembe, ter proaktivni razvoj socialnega kapitala na lokalni ravni.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁴⁾ Fabrizio Barca, Position paper: EU cohesion policy, a forward-looking perspective. The European Union's great opportunity, 7. kohezijski forum, Bruselj, 26. in 27. junij 2017.

⁽¹⁵⁾ Primer: italijanska strategija za območja v „notranjosti“ države (www.agenziacoesione.gov.it/it/arint/).

Mnenje Evropskega odbora regij – Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU

(2018/C 054/08)

Glavni poročevalec: Marcin Ociepa (PL/ECR), predsednik mestnega sveta Opole**Referenčni dokument:** Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu – Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU

JOIN(2017) 21 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. pozdravlja sporočilo Komisije Strateški pristop k odpornosti pri zunanjem delovanju EU (JOIN(2017) 21 final), še zlasti pomembno vlogo, ki jo sporočilo pripisuje lokalnim in regionalnim oblastem – te v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti sodijo med glavne akterje krepitev odpornosti v sosedstvu EU. Vendarle meni, da je treba poudarjanje te vloge pretvoriti v konkretne politične ukrepe Evropske unije in njenih držav članic, kot so vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti ter njihovih združenj v partnerskih državah EU v zunanje ukrepe EU, podpiranje krepitev zmogljivosti lokalnih in regionalnih oblasti na različnih področjih politik itd.;
2. se strinja z opredelitvijo odpornosti iz dokumenta o globalni strategiji, vendar poziva Komisijo k priznanju, da lokalne in regionalne oblasti gradijo odporne družbe in so hkrati eden izmed temeljev stabilne demokracije, ki pomaga krepiti odpornost držav. Meni, da bi morala EU v svojem strateškem pristopu upoštevati načelo „od spodaj navzgor“, prav tako pa bi morala spodbujati in olajševati izmenjavo dobrih praks med lokalnimi in regionalnimi oblastmi držav članic in sosednjih držav;
3. odločno podpira okrepljena prizadevanja v zvezi z odpornostjo, v skladu z globalno strategijo Evropske unije in s posebnim poudarkom na odnosih predvsem z vzhodnimi in južnimi sosedi EU, vendar tudi na odnosih s tistimi tretjimi državami, s katerimi imajo države članice EU vzpostavljeno posebno sodelovanje;
4. opozarja, da je treba razviti ustrezne in učinkovite instrumente finančne in tehnične podpore, ki se bodo prilagajali spremembam in bodo v največjem možnem obsegu namenjeni konkretnim ukrepom za krepitev odpornosti, ne pa stroškom, povezanim z upravljanjem programov;
5. poudarja pomen učinkovitega sodelovanja med Evropsko unijo in partnerskimi organizacijami, kot sta Organizacija združenih narodov in Mednarodni denarni sklad, katerih skupni cilj je krepitev odpornosti;
6. izraža podporo štirim gradnikom (boljša analiza tveganj in vzrokov za pomanjkanje odpornosti; učinkovitejše spremljanje zunanjih pritiskov za ustrezno zgodnje ukrepanje; vključitev odpornosti v načrtovanje in financiranje zunanjega delovanja; razvoj mednarodnih politik in praks v zvezi z odpornostjo) in desetim glavnim preudarkom za strateški pristop k odpornosti, ki so bili vključeni v priložo. Z njimi bo mogoče strateški pristop k odpornosti vključiti v zunanje delovanje EU in izpostaviti pomen lokalnih in regionalnih oblasti, ki so nujno potrebne za povečanje prizadevanj pri oblikovanju strategije, vzpostavitev političnega dialoga, načrtovanje pomoči in izvajanje rešitev;
7. opozarja, da mora biti vprašanje odpornosti postavljeno v ustrezen okvir, in sicer v razvojne, naložbene in izobraževalne politike ter v sporazume o mednarodnem sodelovanju, da bo tako mogoče bolje načrtovati ukrepe za okrepitev odpornosti, med drugimi tiste, sprejete na lokalni, regionalni in čezmejni ravni;

8. se strinja, da je krepitev zunanje odpornosti sredstvo in ne cilj. V zvezi s tem bi bilo treba za utrditev varnosti in dosegajo cilja trajne stabilnosti sprejeti dolgoročne ukrepe, ki bi zajemali državne, družbene in lokalne ustanove tako držav članic EU kot partnerskih držav;

9. poudarja, da bi bilo treba za krepitev odpornosti spodbujati oblikovanje nacionalnih, regionalnih in lokalnih strategij ter načrtov za obvladovanje tveganj. Prav tako bi bilo treba spodbujati presoje glede njihove skladnosti s Sendajskim okvirom za zmanjševanje tveganja nesreč za obdobje 2015–2030 ⁽¹⁾. Nadalje poudarja pomen razvoja sodelovanja med mesti in regijami ter pomen vloge, ki jo pri tem igra Urad Organizacije združenih narodov za zmanjšanje tveganja nesreč s svojo kampanjo „krepitev odpornosti mest“;

10. priznava, da morajo biti ukrepi na področju migracij v celoti upoštevani v vseh političnih odnosih s partnerskimi državami. Ukrepi bi morali temeljiti na načelih samoodgovornosti partnerjev, sodelovanja in doslednega spoštovanja humanitarnega in begunskega prava ter na obveznostih v zvezi s človekovimi pravicami, vključno s pravico do zaščite;

11. ugotavlja, da se Evropska komisija osredotoča na vidik spolov in ogrožene gospodarske sektorje, vendar opozarja, da je treba širše obravnavati vprašanje odpornosti članov družbe, ki so najbolj izpostavljeni grožnjam. Položaj najbolj ogroženih sektorjev in posameznikov se lahko od kraja do kraja razlikuje in so torej grožnjam izpostavljeni v različnem obsegu. Zato ti sektorji in družbene skupine v splošnih prizadevanjih za krepitev odpornosti pogosto zahtevajo več pozornosti;

12. pričakuje, da bodo sprejeti okrepljeni ukrepi za hitrejšo uresničevanje zahtev iz globalne strategije Evropske unije. Poudarja, da je pri izvajanju ciljev iz globalne strategije EU – povezanih s cilji trajnostnega razvoja iz agende za trajnostni razvoj do leta 2030 – treba uporabiti pristop, ki je usmerjen v konkretna območja (angl. place-based) in ki vključuje lokalne in regionalne oblasti;

LOKALNE IN REGIONALNE OBLASTI KOT GLAVNI PARTNERJI PRI KREPITVI ZUNANJE ODPORNOSTI EU

13. poudarja pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri krepitvi odpornosti, saj predstavljajo prvo raven sprejemanja odločitev in odzivanj v primeru povečanega tveganja ali groženj. Hkrati je to raven oblasti, ki je državljanom najbližje in na kateri temeljita dobro upravljanje in demokracija. Lokalne oblasti, ki upravljajo službe za pomoč v sili (policija, gasilci, zdravstvene službe) in najbolj poznajo svoje okolje in lokalno skupnost, v veliki meri odločajo o tem, kako močna in kakovostna bo odpornost;

14. poudarja, da je treba vse ukrepe in sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi za krepitev odpornosti izvajati v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti;

15. zlasti opozarja na pomen zmožnosti lokalnih skupnosti v zvezi z obveščanjem, preprečevanjem, odzivanjem na grožnje in posledično obnovo, od družin, združenj in cerkva pa do vseh ravni lokalnih in regionalnih oblasti;

16. opozarja na vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri prepoznavanju groženj in oceni tveganja. Te so s pomočjo razvitih in preverjenih mehanizmov za krizno upravljanje, ki so prilagojeni razmeram v regiji in značaju lokalnih skupnosti, zmožne učinkovito in hitro prepoznati grožnjo in oceniti tveganje. Zato je treba v večji meri upoštevati poročila in analize, ki jih v procesu prepoznavanja groženj in ocenjevanja tveganj pripravijo regije in občine;

17. poudarja, da bi bilo treba za poglobitev sodelovanja med (političnimi, humanitarnimi, razvojnimi) akterji Unije in rešitev dolgotrajnih kriz v okolici EU v večji meri upoštevati izkušnje, ki so jih pridobile lokalne in regionalne oblasti, med drugim prek mreže stikov, dobrih praks, krepitev dialoga itd. Na tem področju bi EU morala izkoristiti izjemen potencial izkušenj svojih vzhodnih, južnih in najbolj oddaljenih regij, ki zaradi svoje geostrateške lege že leta tesno sodelujejo s sosednjimi državami;

⁽¹⁾ CDR 5035/2016 – poročevalec: Adam Banaszak (ECR/PL); CDR 2646/2014 – poročevalec: Harvey Siggs (ECR/UK).

18. poudarja, da je treba nenehno krepiti lokalne zmogljivosti za obvladovanje tveganj in zgodnji odziv na lokalni ravni;
19. poziva, naj se sprejmejo ukrepi za podporo lokalnim in regionalnim oblastem pri izpolnjevanju njihovih obveznosti v zvezi z zaščito kritične infrastrukture, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti financiranju zaščite in zagotavljanju ustreznih orodij in virov;
20. poudarja, da je treba bolj podpreti delo različnih vrst čezmejnih struktur in evroregij – zlasti obmejnih regij EU –, da bi odpornost okrepili z izvajanjem regionalnih, čezmejnih projektov na področju infrastrukture, varnostne politike ter socialne, izobraževalne, gospodarske in kulturne politike;
21. poudarja, da si je treba bolj prizadevati za učinkovitejšo politiko informiranja v zvezi z grožnjami in pretresi, ki bi lahko škodili odpornosti. Lokalne in regionalne oblasti morajo vsekakor biti trajni del politike informiranja na tem področju;
22. poudarja, da je treba na centralni ravni posnemati preverjene rešitve, mehanizme in modele dobrih praks, ki so jih v regijah razvile in vzpostavile lokalne in regionalne oblasti, prav tako pa bi bilo koristno oblikovati seznam dobrih praks lokalnih in regionalnih oblasti, ki bi ga lahko uporabljale regije in občine v EU in na območjih, vključenih v evropsko sosedsko politiko;
23. priporoča, da se posebno pozornost nameni vprašanju sodelovanja med lokalnimi in regionalnimi oblastmi na področju izobraževanja, ki je bistvenega pomena za vzpostavljanje odporne družbe. Poziva institucije Evropske unije, naj ob spoštovanju načela subsidiarnosti podprejo lokalne in regionalne oblasti na tem področju;
24. priporoča sprejetje ukrepov za povečanje ozaveščenosti lokalnih skupnosti v zvezi s pojavom groženj – zlasti tistih hibridne narave in tudi tistih, povezanih z energetske varnostjo –, ter ukrepov za odziv lokalnega okolja nanje. Te dejavnosti bi bilo treba izvajati v tesnem sodelovanju z regionalnimi univerzitetnimi in industrijskimi okolji, varnostnimi službami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi;
25. opozarja na vlogo civilne družbe, ki je ključnega pomena za krepitev odpornosti. Zlasti opozarja na podporo nevladnim organizacijam in sodelovanje z njimi. Zahvaljujoč državljski udeležbi in organizacijam tretjega sektorja je mogoče oblikovati in izvajati sodobne in ustvarjalne kampanje ter metode na področju izobraževanja, humanitarne pomoči in vzpostavljanja socialnih odnosov v partnerskih državah, zlasti v tistih, ki se soočajo s povišanim tveganjem hibridnih groženj;
26. poudarja, da je treba okrepiti prizadevanja za boj proti sovražni propagandi tretjih držav, ki je eden od načinov hibridnega vojskovanja. Pozdravlja ustanovitev projektne skupine East StratCom pri Evropski službi za zunanje delovanje in priporoča, naj razširi sodelovanje z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi;
27. poudarja, da je treba poglobiti sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi na področju preprečevanja konfliktov in gradnje miru. Lokalne in regionalne oblasti predstavljajo raven upravljanja, ki je najbližja državljanom, in tako najbolj poznajo lokalno skupnost, hkrati pa igrajo ključno vlogo kot njeni vodje in predstavniki;

VLOGA MEDNARODNEGA OKOLJA PRI KREPITVI ODPORNOSTI

28. izpostavlja svoje izkušnje pri mednarodnem sodelovanju v okviru Evro-sredozemske skupščine lokalnih in regionalnih oblasti (ARLEM) in konference regionalnih in lokalnih oblasti za vzhodno partnerstvo (CORLEAP) ter skupnih posvetovalnih odborov in delovnih skupin. Priporoča, da se ti forumi in njihove izkušnje upoštevajo v procesu krepitev odpornosti v državah, vključenih v evropsko sosedsko politiko;
29. poudarja pomen izmenjave strokovnih izkušenj in znanja ter najboljših praks med lokalnimi in regionalnimi oblastmi iz EU in tretjih držav tako na politični kot na upravni ravni. Izpostavlja pozitivno vlogo, ki jo pri tem igra OR v zvezi z Libijo (prek pobude iz Nikozije) in Ukrajino (prek programa U-LEAD);

30. se strinja s sporočilom Komisije, da je treba za preprečevanje nasilnih konfliktov še naprej razvijati sodelovanje z Organizacijo za varnost in sodelovanje v Evropi. Prav tako poudarja, da je treba za okrepitev odpornosti poglobiti sodelovanje z Organizacijo združenih narodov, Afriško unijo in drugimi mednarodnimi partnerji;

31. podpira prizadevanja EU pri tem, da se njene najboljše prakse in standardi – med drugimi tisti, ki izhajajo iz dela in izkušenj lokalnih in regionalnih oblasti – upoštevajo v ustreznih večstranskih instrumentih in okvirih politike, med drugimi Mednarodne organizacije dela, Svetovne zdravstvene organizacije in skupine G20;

32. se strinja, da zajema krepitev odpornosti več razsežnosti. Meni, da je prednostna naloga delovanje na infrastrukturnem, varnostnem, gospodarskem, družbenem in izobraževalnem področju, kar prinaša trajni in socialno vključujoči razvoj. Vloga lokalnih in regionalnih oblasti v teh sektorjih je nesporna. V zvezi z geografskim območjem poudarja, da je treba prednost nameniti partnerjem z območja Sredozemlja in vzhodnega partnerstva. Prav tako je treba pri odpornosti EU upoštevati vlogo in vpliv držav Bližnjega vzhoda in osrednje Azije;

33. se strinja, da je za krepitev odpornosti potrebna razširitev raziskav v okviru programa Obzorje 2020, in sicer zlasti na področju varnosti, gospodarstva, družbenih ved, preskrbe z vodo in hrano, migracij in prisilnega razseljevanja. Opozarja, da je treba v te dejavnosti v večji meri vključiti lokalne univerze, saj so znanstvena središča regij. V ta namen je treba okrepiti promocijske, institucionalne in družbene dejavnosti;

34. se strinja s stališčem, da je strateško komuniciranje učinkovito orodje v boju proti terorizmu in ekstremizmu ter pri zaščiti pred kibernetiskim kriminalom. Meni, da je nujna karseda hitra zaščita EU in partnerskih držav pred vplivi zunanjih dejavnosti dezinformiranja. Cilj slednjih je diskreditirati politične in družbene sisteme, ki so temelj naše identitete, varnosti in stabilnosti;

35. poudarja, da je treba za krepitev odpornosti povečati vlogo lokalnih in regionalnih zmogljivosti na področju odpornosti in analiz tveganj. To zlasti velja za obmejne regije EU. Z omenjenimi ukrepi bi lahko povečali stopnjo ozaveščenosti o konfliktih v neposredni bližini EU ter vzpostavili izboljšane mehanizme za oceno značaja in učinka tveganja in pritiskov ter oceno tega, v kolikšni meri so partnerske države izpostavljene šokom;

POSEBNE SEKTORSKE POLITIKE ZA KONKRETNI OKVIR KREPITVE ODPORNOSTI

36. za umestitev odpornosti v določen kontekst je potrebno, da se to vprašanje upošteva v sektorskih politikah EU na vseh ravneh, in sicer na ravni države, regije in skupnosti. Z uporabo posebnega pristopa bodo lahko sektorske politike uspešneje prispevale h krepitvi odpornosti, saj bodo upoštevale izjemnost razmer glede na področja, na katera vplivajo ali kjer se izvajajo;

37. poudarja, da je odpravljanje temeljnih vzrokov za nezakonite migracije (revščina, neenakost, demografska rast, pomanjkanje poklicnih, izobraževalnih in gospodarskih možnosti, nestabilnost, konflikti, trgovina z ljudmi, organizirani kriminal, podnebne spremembe in degradacija okolja ter dolgoročne posledice prisilnega razseljevanja) eden od ključnih ukrepov za krepitev odpornosti. Zato je treba upoštevati, da je pomoč ranljivim in ogroženim skupnostim najučinkovitejša tam, kjer se pojavlja tveganje;

38. priporoča, da se oblikuje natančni okvir za zaposlovanje in dostojno delo ter upošteva vloga in položaj lokalnih in regionalnih oblasti v sektorskih politikah na področju zaposlovanja in socialne politike, ki temeljijo na Mednarodni konferenci dela;

39. poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti varnosti ključne prometne infrastrukture, hkrati pa opozarja, da je treba posebej upoštevati vlogo lokalnih in regionalnih oblasti, saj so te pogosto neposredno odgovorne za stanje infrastrukture, pristojne pa so tudi za območja, ki jih ključna prometna infrastruktura prečka;

40. izraža zadovoljstvo nad tem, da se je Komisija zavezala k sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi za okrepitev odpornosti na hitro rastočih mestnih območjih, kjer so zaradi pomanjkanja načrtovanja ali naložb v ukrepe za zmanjšanje podnebnih in geofizikalnih tveganj skupnosti v primeru pretresov in stresov izpostavljene precejšnji škodi za ljudi in gospodarstvo. Bolj kot odzivanje po nesreči pa se izplača preprečevanje glavnih dejavnikov tveganja z javnimi in zasebnimi naložbami, temelječimi na prepoznavanju tveganja; poudarja vlogo sektorskega dialoga z lokalnimi in regionalnimi organi pri vprašanju trajnostnega razvoja mest, da bi v skladu s cilji nove agende za mesta okrepili odpornost in inovacijske zmogljivosti;

41. poudarja poseben pomen humanitarne pomoči v primeru nesreč, naravnih katastrof in drugih pojavov, pri katerih je potrebna humanitarna pomoč. Nuditi jo je treba ob doslednem spoštovanju temeljnih načel humanitarnosti, nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti ter hkratnem spoštovanju človekovih pravic, ki izhajajo iz ženevske konvencije in njenih dodatnih protokolov.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Oblikovanje evropskega podatkovnega gospodarstva

(2018/C 054/09)

Poročevalec: Kieran McCarthy (IE/EA), mestni svet Corka**Referenčni dokument:** Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Oblikovanje evropskega podatkovnega gospodarstva

COM(2017) 9 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Oblikovanje evropskega podatkovnega gospodarstva: izziv pred nami

1. poudarja ključno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju priporočil enotnega digitalnega trga, zagotavljanju digitalnih storitev za državljane ter vzpostavljanju in upravljanju digitalne infrastrukture, kot je pridobivanje podatkov. Digitalne storitve so tudi gonilo gospodarske rasti na lokalni in regionalni ravni, saj ponujajo obsežne priložnosti za inovacije, ustanavljanje MSP, podjetništvo, ustvarjanje delovnih mest in družbeni napredek;
2. se strinja z Evropsko komisijo, da morajo EU in države članice v tesnem sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi prevzeti pobudo in biti na čelu prizadevanj na evropski, nacionalni in lokalni ravni za temeljitejšo preoblikovanje upravnih postopkov in struktur z IKT in pridobivanjem podatkov, da bi s tem izboljšali pomen in kakovost dela javne uprave ter njeno produktivnost in učinkovitost ter zmanjšali upravna bremena za prebivalstvo in podjetja;
3. poziva Komisijo, naj lokalne in regionalne oblasti podpre pri dejavnostih financiranja, tako da bo še naprej dovoljevala prednostno dodeljevanje sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov za digitalno infrastrukturo, kot je podatkovni razvoj, ter za razvoj znanja in spretnosti v vseh evropskih regijah, hkrati pa priznava, da se podeželska, gorska, otoška in redko poseljena območja pri izvajanju projektov digitalnega razvoja, ki bi jih bilo treba šteti za storitve splošnega gospodarskega pomena, soočajo s tehnološkimi ovirami;
4. opozarja, da prikrajsane regije nimajo niti osnovne infrastrukture niti strokovnega znanja, potrebna za razvoj gospodarstva, ki temelji na digitalnih podatkih, zato priporoča, da se tem regijam zagotovi regulativna pomoč, s katero se bo izboljšal njihov dostop do evropskega enotnega digitalnega trga;
5. priznava, da je primerjava podatkov pomemben element enotnega digitalnega trga. Ta nastajajoči svetovni trend ima izjemen potencial za lokalne in regionalne oblasti ter podjetja na več področjih, od zdravstva, okolja, varnosti hrane, podnebja in učinkovite rabe virov do energetike, inteligentnih prometnih sistemov ter pametnih mest in regij;
6. pozdravlja napoved Komisije, da bo obravnavala omejitve prostega pretoka podatkov iz razlogov, ki niso povezani z varstvom osebnih podatkov znotraj EU, in neupravičene omejitve glede lokacije podatkov za namene shranjevanja ali obdelave;
7. se strinja, da je izmenjava podatkov trenutno še vedno omejena. Počasi se pojavljajo podatkovni trgi, vendar njihova uporaba ni splošno razširjena v javnem in zasebnem sektorju niti v javno-zasebnih partnerstvih. Potencialni uporabniki morda nimajo ustreznih sredstev in znanja, da bi količinsko opredelili ekonomsko vrednost svojih podatkov, in mogoče se bojijo, da bodo izgubili ali zmanjšali svojo konkurenčno prednost, ko bodo podatki na voljo tekmečem. Lastnik podatkov z njihovim dajanjem v izmenjavo ničesar ne izgubi, temveč se – ravno nasprotno – vrednost podatkov z izmenjavo znanja še poveča;

8. opozarja na raznolikost virov in vrst podatkov, ki jih ustvarjajo stroji in procesi ter temeljijo na tehnologijah v vzponu, kot je internet stvari. To predstavlja izobilje priložnosti za različne vrste udeležencev na trgu, da razširijo omogočitvene tehnologije interneta stvari, zamisli in proizvode; med temi udeleženci so proizvajalci, raziskovalci in ponudniki infrastrukture ter zlasti pametna mesta in regije, ki se razvijajo v okviru pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti;

9. poudarja, da odprte strojno čitljivi podatki krepi izmenjavo podatkov in zmanjšuje potrebo po ad hoc zahtevah po podatkih, ki so pogosto tudi drage. Nabori celovitih kazalnikov se stekajo v javno razpravo in izboljšujejo odločanje na lokalni ravni ter lahko pozitivno spremenijo način razvoja, izvajanja, upravljanja in spremljanja politik na ravni lokalnih in regionalnih oblasti;

10. opozarja, da imajo mesta in regije ključno vlogo pri vzpostavljanju podatkovnih zbirk javnih informacij, zagotavljanju varnosti podatkov, razvoju potrebnih digitalnih veščin ter zagotavljanju in spodbujanju financiranja za širokopasovno infrastrukturo in povezave. Pravo okolje za medregionalno in čezmejno izmenjavo spletnih storitev lahko bistveno podpre vzpostavljanje storitev na visoki ravni in podatkovnega gospodarstva;

11. opozarja na prispevek lokalne in regionalne ravni v vseh fazah zbiranja podatkov in zagotavljanju storitev za državljane in podjetja. To obsega podpiranje digitalnih in podjetniških spretnosti in znanja, ki omogočajo popolno izkoriščanje nove tehnologije, analiziranje masovnih podatkov, razumevanje vprašanj kibernetске varnosti, povečanje zaposljivosti ter ustvarjanje novih podjetniških priložnosti. Takšno prakso je moč opazovati v evropskih mestih in regijah, ki dajejo zgled za sodelovanje z državnimi organi in raziskovalnimi središči na področju inovacij in interoperabilnosti v javnem sektorju;

12. pozdravlja program EU za inovativne ukrepe v mestih, ki ga vodi Komisija in se financira iz ESRR in v okviru katerega lahko mesta opredelijo in preskusijo inovativne rešitve, kot je pridobivanje podatkov za trajnostni razvoj mest;

13. poudarja, da morajo imeti lokalne in regionalne oblasti velik in dejanski vpliv na zakone, ki bodo imeli posledice za podatkovno gospodarstvo v njihovi pristojnosti. Vsaka nova uredba lahko občinam in regijam povzroči nepotrebno upravno breme in dodatne stroške, ki po mnenju Odbora nikakor niso sorazmerni s koristmi, ki jih bodo imeli državljani;

Uravnoteženost preglednosti in omejevanja

14. poudarja, da državljani pričakujejo trdne in učinkovite standarde varstva podatkov, zlasti na enotnem digitalnem trgu. Varstva podatkov se ne sme nikoli dojemati kot oviro, temveč kot sestavni del enotnega digitalnega trga. Zato je ključno oblikovati jasen in prilagojen pravni okvir varstva podatkov za podatkovno gospodarstvo;

15. poudarja, da je treba razlikovati, ali so takšni podatki, ki jih generirajo stroji, osebni (tj. povezani z živo osebo) in s tem predmet splošne uredbe o varstvu podatkov, neosebni ali celo kombinacija obojega;

16. poziva, naj regulativni okvir EU tudi v digitalnem okolju ustreza svojemu namenu, da bo spodbujal inovacije, in naj se v celoti izkoriščajo potencial enotnega trga in naložbe v gospodarstvo EU;

17. se strinja, da je treba zagotavljati gotovost tako uporabnikom kot proizvajalcem naprav za pridobivanje podatkov v zvezi z njihovo morebitno odgovornostjo;

18. se strinja, da mora EU zagotoviti, da se bodo podatki pretakali prek meja in med sektorji ter bo mogoče dostopati do njih in jih ponovno uporabiti na najboljši možni način. Usklajen evropski pristop je bistvenega pomena za razvoj podatkovnega gospodarstva v okviru enotnega digitalnega trga;

19. pozdravlja vizijo Komisije, da bi se trgovinski sporazumi EU uporabili za določitev pravil za e-trgovino in čezmejni pretok podatkov ter da se nove oblike digitalnega protekcionizma obravnavajo v popolni skladnosti s pravili EU o varstvu podatkov in brez poseganja vanje;

20. priznava, da bo mogoče polni potencial evropskega podatkovnega gospodarstva udejanjiti le, če bo vsak ukrep držav članic, ki vpliva na shranjevanje ali obdelavo podatkov, temeljil na načelu prostega pretoka v EU, saj jih k temu vežejo obveznosti v okviru prostega pretoka storitev in določbe o svobodnem ustanavljanju v Pogodbi ter ustrezna sekundarna zakonodaja;

Spodbujanje potenciala splošne uredbe o varstvu podatkov

21. pozdravlja splošno uredbo o varstvu podatkov in se strinja, da so pomisleki glede zasebnosti upravičeni. Stroga pravila o varstvu podatkov ustvarijo zaupanje, ki bo omogočilo razvoj digitalnega gospodarstva na celotnem notranjem trgu, boj proti raznim oblikam ranljivosti IKT in potencialnemu virtualnemu kriminalu ter pripravo učinkovitih in usklajenih strategij preprečevanja;

22. podpira predlagane spremembe direktive o e-zasebnosti, ki naj bi zagotovila visoko raven varstva v popolni skladnosti s splošno uredbo o varstvu podatkov;

23. meni, da bi bila dostopnost podatkov za regulativne ali nadzorne namene, ki jih nikakor ne postavlja pod vprašaj, bolje zagotovljena z okrepitevijo sodelovanja med nacionalnimi organi ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi ali med temi organi in zasebnim sektorjem, ne pa z omejitvijo lokalizacije;

24. priznava, da varno hrambo in obdelavo podatkov najbolje omogočajo dobre prakse upravljanja najsodobnejših IKT v veliko večjem obsegu kot posamezni sistemi;

25. poudarja, da bi moral novi sveženj prispevati k izboljšanju preprečevanja in odkrivanja kibernetских incidentov in odzivanja nanje ter omogočiti boljšo izmenjavo informacij in usklajevanje med državami članicami in Komisijo v primeru večjih kibernetских incidentov. Za to bo potrebno resnično partnersko sodelovanje med državami članicami, institucijami EU, lokalnimi in regionalnimi oblastmi, zasebnim sektorjem in civilno družbo;

26. je glede na to, da lahko kršitve varnosti ogrozijo zagotavljanje komunalnih storitev (prometno omrežje, vodovod, električno omrežje, energija), prepričan, da imajo lokalne in regionalne oblasti, ki zbirajo računalniške podatke in skrbijo za zaščito podatkov, glavno vlogo v boju proti kibernetски kriminaliteti, saj uporabljajo in imajo v lasti številne produkte in storitve s področja digitalnih informacij;

27. poudarja, da so kibernetски napadi običajno usmerjeni v eno od petih glavnih pomanjkljivosti digitalnih tehnologij, ki so osrednjega pomena za pametna mesta in regije. Te pomanjkljivosti so slaba varnost programske opreme in šifriranja podatkov, uporaba nezavarovanih prevzetih sistemov in slabo vzdrževanje, mnoge soodvisnosti ter velike in kompleksne površine za napade, kaskadni učinki, pri čemer tesno povezani subjekti drug drugemu hitro posredujejo škodljive posledice, in večplastna ranljivost zaradi človeških napak in namernega škodljivega ravnanja zaposlenih;

28. poudarja, da se zaradi pomanjkljivosti pri varovanju pridobivanja podatkov povečuje število kibernetских napadov na pomembno mestno infrastrukturo in sisteme upravljanja mest, kar ima posledice za varnost in zaščito ljudi. Potreben je širši nabor sistemskih in usklajenih ukrepov, ki obsegajo blažitev in preprečevanje ter zagotavljajo izvajanje tako s pobudami trga kot tudi upravno regulacijo in izvrševanjem;

29. poudarja, da je varnost interneta stvari izjemno neenotna, pri čemer nekateri sistemi niso šifrirani ali ne uporabljajo uporabniških imen in gesel, drugi pa so dovzetni za okužbe zaradi zlonamerne programske opreme in spremembe strojne programske opreme. Internet stvari ima zaradi kompleksne medsebojne odvisnosti veliko površino za napade in večplastne ranljivosti;

30. ugotavlja, da je treba znotraj lokalnih in regionalnih oblasti ter ponudnikov javnih storitev oziroma infrastrukture pripraviti napredna usposabljanja o varnosti in jih uvesti v vseh organizacijah, zlasti pa v tistih, ki se ukvarjajo z e-javnim naročanjem, uvajanjem in vsakodnevnim upravljanjem tehnologij za pametna mesta;

31. se zavzema za razširitev in poglobitev blažitvenih strategij, da se bo kot pristop k vsem prihodnjim naročilom pametnih mest in regij uporabljala vgrajena varnost. Takšne strategije vključujejo celovito oceno obstoječe mestne infrastrukture in informacijskih sistemov ter izboljšanje varnosti s popravili ali zamenjavo, oblikovanje ključnih varnostnih skupin in skupin za odzivanje na računalniške grožnje v mestnih upravah, ki bodo imele strokovno znanje in pristojnosti, ki presegajo splošno IT-skrbnitvo, ter korenito spremembo varnostnega usposabljanja in stalno strokovno izpopolnjevanje v javnem in komercialnem sektorju;

Razvoj pridobivanja podatkovnih tokov

32. opozarja, da pridobivanje osebnih podatkov odpira vprašanja na vseh področjih politik lokalne in regionalne uprave. Lokalne in regionalne oblasti so razvijalke in upravljavke podatkov; takšni podatki so medsektorski in zadevajo področja, kot so varnostna in pravosodna politika, gospodarstvo, komunikacija, izobraževanje, zdravstvo, uprava, promet, okolje in varstvo potrošnikov;

33. poudarja, da morajo biti viri podatkov sledljivi in jasno opredeljeni, kar je predpogoj za resnični nadzor nad podatki na trgu. Da se ustvari zaupanje v sistem, bodo morda potrebni zanesljivi in, če je mogoče, standardizirani protokoli za dosledno opredeljevanje virov podatkov;

34. podpira zamisel, da bi lokalne in regionalne oblasti morale dobiti dostop do podatkov, kadar je to v splošnem interesu, saj bi bistveno izboljšale delovanje javnega sektorja, na primer optimizacijo sistemov upravljanja prometa na podlagi podatkov v realnem času iz zasebnih vozil;

35. se strinja s prednostno nalogo, da mora vsak ukrep politike upoštevati to ekonomsko stvarnost in pravni okvir o varstvu osebnih podatkov, pri čemer je treba spoštovati temeljne pravice posameznikov;

36. poudarja, da na lokalni, nacionalni in evropski ravni trenutno ni celovitih političnih okvirov v zvezi z neobdelanimi podatki, ki jih generirajo stroji, ki se ne štejejo za osebne podatke, niti v zvezi s pogoji njihovega gospodarskega izkoriščanja in trgovanja z njimi;

37. svari tudi pred uvajanjem pretiranih omejitev za posameznike, ki uveljavljajo svojo pravico do nadzora nad lastnimi podatki, da bi izboljšali varstvo osebnih podatkov, saj bi jih tako prikrajšali za možnost privolitve, zlasti v povezavi z lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

38. poudarja ključno odgovornost neodvisnih organov za varstvo podatkov za zaščito osebnih podatkov in potrebo po dodatnih spodbujevalnih instrumentih za obdelovalce podatkov, da se nagrajijo prizadevanja za varstvo podatkov, npr. z olajšanjem dokaznega bremena za obdelovalce, ki sprejmejo zahtevne standarde samoregulacije ali kodekse ravnanja;

39. poziva, da je treba obravnavati pravno negotovost glede neobdelanih podatkov, ki jih generirajo stroji, in neobstoj pravic intelektualne lastnine. Z naložitvijo nepravilnih standardnih pogodbenih klavzul uporabnikom ali s tehničnimi ukrepi, kot so lastniški formati in šifriranje, bi lahko prišlo do izkoriščanja vrzeli v regulativnem okviru ali zgoraj opisanih pravnih negotovosti;

Izboljšanje interoperabilnosti

40. se strinja, da se v podatkovnem gospodarstvu odpirajo vprašanja o prenosljivosti neosebnih podatkov, interoperabilnosti storitev za omogočitev izmenjave podatkov in ustreznih tehničnih standardih za izvajanje smiselne prenosljivosti;

41. priznava zavezanost podpora ustreznih standardov za izboljšanje interoperabilnosti, prenosljivosti in varnosti storitev v oblaku z izboljšanjem vključevanja dela odprtokodnih skupnosti v proces določanja standardov na evropski ravni;

42. pozdravlja odločen pristop k pravilom prenosljivosti, ki so udejanjena s standardi. Zaveda se možnosti sektorsko specifičnih eksperimentalnih pristopov, ki bodo uvedeni, in poziva k vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti v večdeležniško sodelovanje, ki obsega standardizacijo, industrijo in tehnično skupnost;

43. vztraja, da je širše razumevanje interoperabilnosti kot elementa, ki ni pomemben le za javno upravo, temveč za vse sektorje, nujno za razvoj interneta stvari in neprekinjenega pretoka podatkov med vsemi regijami. Jasno je, da je treba zagotoviti razpoložljivost skupnih formatov, standardov in specifikacij, k čemur regije prispevajo s svojo zavezo, da bodo v okviru svojega delovanja upoštevale določbe direktiv o informacijah javnega sektorja, zlasti nedavno sprejetega evropskega okvira interoperabilnosti;

44. poudarja, da bo treba zaradi vse večje rabe podatkov, vse večje sočasne uporabe podatkov, težnje po hitrem prenašanju in nalaganju podatkov ter potrebe po geografsko obsežnem in takojšnjem prenosu, ki mora biti hkrati prilagojen potrebam in zanesljiv, zagotoviti izredno zmogljiva omrežja in širokopasovno infrastrukturo čim bližje končnim uporabnikom v vsej Evropi;

45. meni, da bi bilo primerno, če bi Komisija sprejela ukrepe za medsebojno povezovanje in delovanje že delujočih oblakov in oblakov, ki so v razvoju, na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, pri tem pa izkoristila možnost za standardizacijo; hkrati poudarja pomen ukrepanja na lokalni ravni, da bi zagotovili učinkovitost specifikacij za aplikacije v oblaku;

46. meni, da bi morala smiselna prenosljivost neosebni podatkov upoštevati tudi širše vidike upravljanja podatkov, ki vključujejo preglednost za uporabnike, nadzorovan dostop in interoperabilnost, ki bi povezala različne platforme tako, da bi spodbujala inovacije;

Sklepi

47. poziva k tesno usklajenemu pristopu k ocenjevanju tveganj pridobivanja podatkov, zlasti tistih, ki štejejo za škodljiva za razvoj podatkovnega gospodarstva EU ter za delovanje čezmejnih podatkovnih storitev in tehnologij na notranjem trgu;

48. je prepričan, da bi bilo treba v prihodnjih rešitvah upoštevati tudi legitimne interese udeležencev na trgu, vključno z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki vlagajo v razvoj proizvodov, kar bi zagotovilo pošten donos njihovih naložb in s tem prispevalo k inovativnosti. Poleg tega bi morale prihodnje rešitve zagotoviti pravično delitev koristi med imetniki in obdelovalci podatkov ter ponudniki aplikacij znotraj vrednostnih verig;

49. poudarja, da lahko lokalne in regionalne oblasti spodbujajo inovacije in konkurenčnost v podatkovnem gospodarstvu z rešitvami po meri glede povpraševanja in ponudbe, vključno z uvedbo širokopasovne povezave, digitalnega gospodarstva, e-vključenosti in e-uprave. Poleg tega zagotavljajo strukture za izobraževanje in usposabljanje, izvajajo pobude, ki jih financira EU, ter spodbujajo koristno sodelovanje in izmenjave z drugimi javnimi organi, tudi na čezmejni ravni;

50. poziva k oblikovanju platforme EU za pridobivanje podatkov, ki bi bila podobna nastajajoči platformi za e-upravo in širokopasovni platformi;

51. meni, da bi bilo treba bolj priznati vlogo mest in regij EU pri trajnostnem uresničevanju digitalne agende in izgradnji podatkovnega gospodarstva EU. Priporočila agende so predvsem namenjena lokalnim in regionalnim oblastem, ki jih je treba obravnavati kot pomembno gonilno silo in partnerice pri njenem izvajanju.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Evropski steber socialnih pravic in razmislek o socialni razsežnosti Evrope

(2018/C 054/10)

Poročevalec: Mauro D'Attis (IT/EPP), občinski odbornik, Roccafortita (ME)

Referenčna dokumenta: Predlog medinstitucionalne razglasitve evropskega stebra socialnih pravic

COM(2017) 251 final

Razmislek o socialni razsežnosti Evrope

COM(2017) 206 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 5) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, razglašena na zasedanju Evropskega sveta v Nici dne 7. decembra 2000, ščiti in spodbuja več temeljnih načel, bistvenih za evropski socialni model. Določbe te listine se uporabljajo za institucije, organe, urade in agencije Unije ob spoštovanju načela subsidiarnosti, za države članice pa samo, ko izvajajo pravo Unije.	Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, razglašena na zasedanju Evropskega sveta v Nici dne 7. decembra 2000, ščiti in spodbuja več temeljnih načel, bistvenih za evropski socialni model. Določbe Listine EU o temeljnih pravicah se uporabljajo za institucije, organe, urade in agencije Unije ob spoštovanju načela subsidiarnosti, za države članice pa samo, ko izvajajo pravo Unije.

Obrazložitev

Tako je jasneje, da se celoten odstavek nanaša na Listino EU o temeljnih pravicah.

Predlog spremembe 2

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 7) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Evropski parlament je pozval k vzpostavitvi trdnega evropskega stebra socialnih pravic, ki bo okrepil socialne pravice, kratkoročno in srednjeročno pozitivno vplival na življenje ljudi in podprl gradnjo Evrope v 21. stoletju. Evropski svet je poudaril, da je treba gospodarsko in socialno negotovost obravnavati prednostno ter pozval k ustvarjanju obetavne prihodnosti za vse, zaščiti našega življenjskega sloga ter zagotavljanju boljših možnosti za mlade. Voditelji 27 držav članic ter Evropski svet, Evropski parlament in Evropska komisija so se v rimski agendi zavezali, da si bodo prizadevali za socialno Evropo. Ta zaveza temelji na načelih trajnostne rasti, spodbujanju gospodarskega in družbenega napredka ter koheziji in zbliževanju, obenem pa se ohranja celovitost notranjega trga; Socialni partnerji so se zavezali, da bodo še naprej prispevali k Evropi, ki prinaša koristi za delavce in podjetja .	Evropski parlament je pozval k vzpostavitvi trdnega evropskega stebra socialnih pravic, ki bo okrepil socialne pravice, kratkoročno in srednjeročno pozitivno vplival na življenje ljudi in podprl gradnjo Evrope v 21. stoletju. Evropski svet je poudaril, da je treba gospodarsko in socialno negotovost obravnavati prednostno ter pozval k ustvarjanju obetavne prihodnosti za vse, zaščiti našega življenjskega sloga ter zagotavljanju boljših možnosti za mlade. Voditelji 27 držav članic ter Evropski svet, Evropski parlament in Evropska komisija so se v rimski agendi zavezali, da si bodo prizadevali za socialno Evropo. Ta zaveza temelji na načelih trajnostne rasti, spodbujanju gospodarskega in družbenega napredka ter koheziji in zbliževanju, obenem pa se ohranja celovitost notranjega trga ter upoštevata različnost nacionalnih sistemov in ključna vloga socialnih partnerjev ; Socialni partnerji so se zavezali, da bodo še naprej prispevali k Evropi, ki prinaša koristi za delavce in delodajalce .

Obrazložitev

Z dopolnilom se pojasnijo načela Rimske izjave (str. 3, točka 3), med katere sodi tudi upoštevanje različnosti nacionalnih sistemov.

Predlog spremembe 3

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 7) – doda se nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Komisija, Svet in Evropski parlament pri svojem delu v zvezi z evropskim stebrom socialnih pravic upoštevajo medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje.</i>

Obrazložitev

Komisija bi morala spoštovati dogovor s Svetom in Parlamentom, da se ne uvajajo novi predpisi EU, če ti niso potrebni.

Predlog spremembe 4

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 11) – doda se nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Z vzpostavitvijo evropskega stebra socialnih pravic in postopnim izvajanjem evropske socialne agende je treba spodbuditi nastanek trajnostne in vključujoče Evrope, okrepiti boj za odpravo socialnih in teritorialnih neenakosti ter prispevati k socialnemu tržnemu gospodarstvu.</i>

Obrazložitev

Evropski odbor regij poudarja, da je dolgoročni cilj vzpostavitve stebra socialnih pravic ustvariti bolj povezano Evropo, ki se odziva na socialno razsežnost potreb državljanov.

Predlog spremembe 5

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 11) – doda se nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Evropski steber socialnih pravic je jedro trdne evropske socialne agende, v kateri se dopolnjujeta konkurenčnost in socialna pravičnost. Pri tem je ob upoštevanju tradicije in prakse držav članic bistvenega pomena zagotavljanje poštenih plač, ki preprečujejo revščino zaposlenih, omogočajo dostojen življenjski standard in so skladne s produktivnostjo.</i>

Obrazložitev

Evropski odbor regij je ob upoštevanju izključne pristojnosti držav članic na tem področju že poudaril pomen trdne evropske socialne agende, katere bistveni del so poštene plače ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

Predlog spremembe 6

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 12) – doda se nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Ker je v zadnjih letih med mladimi vse več brezposelnih in vse več revnih in ljudi na robu revščine, evropski steber socialnih pravic upošteva, da je nujno trajnostno zmanjšati revščino, spodbujati socialno vključevanje in se boriti proti brezposelnosti med mladimi.</i>

Obrazložitev

Evropski odbor regij je že poudaril pomen ukrepov, ki jih je treba poudariti in upoštevati tudi v daljših programskih dokumentih, kot je ta steber ⁽²⁾.

Predlog spremembe 7

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 17) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Uresničevanje evropskega stebra socialnih pravic je skupna zaveza in odgovornost Unije, držav članic in socialnih partnerjev. Načela in pravice iz evropskega stebra socialnih pravic bi bilo treba izvajati tako na ravni Unije kot na ravni držav članic v okviru njihovih pristojnosti in v skladu z načelom subsidiarnosti.	Uresničevanje evropskega stebra socialnih pravic je skupna zaveza in odgovornost Unije, držav članic, lokalnih in regionalnih oblasti in socialnih partnerjev. Načela in pravice iz evropskega stebra socialnih pravic bi bilo treba izvajati tako na ravni Unije kot na ravni držav članic v okviru njihovih pristojnosti in v skladu z načelom subsidiarnosti, ob upoštevanju različnosti nacionalnih sistemov ter ključne vloge socialnih partnerjev.
	<i>Evropska unija in države članice si morajo skupaj prizadevati za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev za izvajanje stebra socialnih pravic.</i>

Obrazložitev

V zvezi z zadevami, ki so v neposredni pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti, ne gre pozabiti na njihovo odgovornost in obveznosti, ob upoštevanju razlik med državami. Poleg tega je za učinkovito izvajanje stebra nujno zagotoviti ustrezna finančna sredstva.

⁽²⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

Predlog spremembe 8

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 17) – doda se nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Podpirajo se prizadevanja lokalnih in regionalnih oblasti za izvajanje ustreznih politik zaposlovanja in socialnih politik, vključno s podporo in razvojem politik za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter dostop do trga dela, kar je v skladu z nedavnim predlogom Komisije.</i>

ObrazložitevJasen sklic na eno od prejšnjih mnenj Evropskega odbora regij ⁽³⁾.**Predlog spremembe 9**

Predlog razglasitve

Preambula (odstavek 20) – doda se nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Ekonomska, socialna in teritorialna kohezijska politika, ki je ena najpomembnejših in najobsežnejših politik EU, saj prek solidarnosti občutno prispeva h krepitvi EU kot celote, znatno podpira vzpostavitev socialnega stebra.</i>

ObrazložitevJasen sklic na eno od prejšnjih mnenj Evropskega odbora regij ⁽⁴⁾.**Predlog spremembe 10**

Predlog razglasitve

Poglavje I, točka 1 – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Vsakdo ima pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela.	<i>a.</i> Vsakdo ima pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela.

⁽³⁾ Mnenje OR – Prihodnost kohezijske politike po letu 2020 (CdR 1814/2016).⁽⁴⁾ Mnenje OR – Prihodnost kohezijske politike po letu 2020 (CdR 1814/2016).

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	b. Otroci in mladi iz bolj ranljivih socialno-ekonomskih okolij imajo pravico do posebnih ukrepov za spodbujanje njihovega šolskega uspeha, ki lahko prispevajo k bolj enakim možnostim na izobraževalnem in socialnem področju. c. Vsakdo ima pravico do kakovostnega pripravnštva in/ali vajeništva, vključno s poštenim plačilom in ustreznim zavarovanjem.

Obrazložitev

Predlog spremembe uvaja konkretne ukrepe za izboljšanje šolskega uspeha otrok in mladih, nagnjenih k prestopništvu. Obravnava tudi ključno vprašanje poštenih pogojev za pripravnike in vajence.

Predlog spremembe 11

Predlog razglasitve

Poglavje I, točka 4c – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Brezposelni imajo pravico do prilagojene, stalne in ustrezne podpore. Dolgotrajno brezposelni imajo najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti pravico do poglobljene individualne ocene.	Brezposelni imajo pravico do prilagojene, stalne in ustrezne podpore, in sicer do usposabljanja, ki je prilagojeno njihovim znanjem in spretnostim, osebnim in poklicnim izkušnjam, zmožnostim in motivaciji. Dolgotrajno brezposelni imajo najpozneje po 18 mesecih brezposelnosti pravico do poglobljene individualne ocene.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 12

Predlog razglasitve

Poglavje II, točka 5(d) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Preprečujejo se zaposlitvena razmerja, ki vodijo do negotovih delovnih razmer, vključno s prepovedjo zlorab netipičnih pogodb o zaposlitvi. Poskusne dobe ne bi smele trajati nerazumno dolgo.	Spodbujajo se zaposlitvena razmerja z zakonsko urejenimi delovnimi pogoji in poskusne dobe, ki ne trajajo nerazumno dolgo, da se prepreči širjenje negotovih oblik dela.

Obrazložitev

„Negotove“ delovne razmere niso opredeljene. Lokalne in regionalne oblasti bi bile lahko kot delodajalci pri zagotavljanju ustreznih storitev močno pod pritiskom, če bi bile prepovedane zaposlitve za krajši in določeni delovni čas in zaposlitev priložnostnih delavcev.

Predlog spremembe 13

Predlog razglasitve

Poglavje II, točka 6 – za odstavkom 6(a) se doda nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Podpirajo se ukrepi za zagotavljanje realnih plač glede na produktivnost v skladu s prakso posamezne države članice.</i>

Obrazložitev

Evropski odbor regij je že poudaril pomen trdne evropske socialne agende, katere bistveni del so poštene plače ⁽⁵⁾. EU ima na tem področju zgolj usklajevalno vlogo, vendar lahko podpre njeno uresničevanje.

Predlog spremembe 14

Predlog razglasitve

Poglavje II, točka 6(b) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Zagotovijo se primerne minimalne plače, <i>ki omogočajo izpolnjevanje potreb delavcev in njihovih družin glede na nacionalne gospodarske in socialne razmere ter</i> hkrati zagotavljajo dostop do zaposlitve in <i>motivacijo</i> za iskanje dela. Preprečuje se revščina zaposlenih.	Zagotovijo se primerne minimalne plače, <i>pri čemer se upoštevata različnost nacionalnih sistemov in ključna vloga socialnih partnerjev;</i> hkrati se zagotavljata dostop do zaposlitve in <i>motivacija</i> za iskanje dela. Preprečuje se revščina zaposlenih.

Obrazložitev

Potrebe družin so lahko zelo različne. Plače ne bi smeli določati niti glede na potrebe niti glede na prihodek preostalih družinskih članov. Odločilno merilo bi moralo biti, da delavec prejema plačo, ki ustreza aktualnim – tako gospodarskim kot tudi socialnim – tržnim pogojem.

⁽⁵⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

Predlog spremembe 15

Predlog razglasitve

Poglavje II, točka 6(c) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Plače se določijo na pregleden in predvidljiv način v skladu z nacionalnimi praksami in ob spoštovanju avtonomnosti socialnih partnerjev.	Plače se določijo na pregleden in predvidljiv način v skladu z nacionalnimi praksami in ob spoštovanju avtonomnosti socialnih partnerjev. Preprečijo se razlike v plačilu na podlagi spola.

Obrazložitev

Obravnavati je treba vprašanje diskriminacije na podlagi spola.

Predlog spremembe 16

Predlog razglasitve

Poglavje II, točka 9 – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja Starši in osebe, ki morajo skrbeti za druge, imajo pravico do ustreznega dopusta in prožnih ureditev dela ter dostopa do storitev oskrbe. Ženske in moški imajo enak dostop do posebnega dopusta za opravljanje obveznosti oskrbe in se jih spodbuja, da ga uporabijo uravnoteženo.	Usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja Starši in osebe, ki morajo skrbeti za druge, imajo pravico do ustreznega dopusta in prožnih ureditev dela ter dostopa do storitev oskrbe. Ženske in moški imajo enak dostop do posebnega dopusta za opravljanje obveznosti oskrbe in se jih spodbuja, da ga uporabijo uravnoteženo. Podpirajo se ukrepi za spodbujanje starševstva in za zviševanje rodnosti⁽⁶⁾.

Obrazložitev

Pomembno je, da se ne zanemarijo ovire za načrtovanje družine in potreba po spodbujanju rodnosti Evropejcev v povezavi z demografskimi izzivi, kar obravnava tudi eno od prejšnjih mnenj Evropskega odbora regij.

⁽⁶⁾ Mnenje OR – Odziv EU na demografske izzive (CdR 40/2016).

Predlog spremembe 17

Predlog razglasitve

Poglavje II, točka 10 – za odstavkom 10(c) se doda nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>d. Delavci imajo pravico, da zunaj delovnega časa niso vključeni v elektronske komunikacije, povezane z delom.</i>

Obrazložitev

Zaradi tehnološkega razvoja so meje med delovnim in nedelovnim časom manj jasne, zato je pravica do odklopa pomemben vidik pravic delavcev.

Predlog spremembe 18

Predlog razglasitve

Poglavje III, točka 15(a) – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
a. Upokojeni delavci in samozaposleni imajo pravico do pokojnine, ki ustreza njihovim prispevkom in zagotavlja primeren dohodek. Ženske in moški imajo enake možnosti za pridobitev pokojninskih pravic.	a. Upokojeni delavci in samozaposleni imajo pravico do pokojnine, ki ustreza njihovim prispevkom in zagotavlja primeren dohodek. Ženske in moški imajo enake možnosti za pridobitev pokojninskih pravic <i>in razlike v pokojninah na podlagi spola je treba odpraviti z ukrepi, ki odpravljajo vsakodnevne neenakosti, ki ženskam preprečujejo, da bi v pokojninske sheme prispevale toliko kot moški.</i>

Obrazložitev

Kompromisno besedilo.

Predlog spremembe 19

Predlog razglasitve

Poglavje III, točka 19 – doda se nova točka:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>Vključevanje beguncev in zakonitih migrantov</i> <i>Podpira se učinkovito vključevanje beguncev, mladoletnikov brez spremstva in migrantov, ki prebivajo zakonito, kot nujna naloga za delovanje sodobne socialne Evrope, med drugim prek izobraževanja in poklicnega usposabljanja, da se prepozna potencial posameznikov in spodbudi njihovo vključevanje.</i>

Obrazložitev

V stebru niso omenjeni begunci, mladoletniki brez spremstva in migranti, ki prebivajo zakonito, v zvezi s katerimi je treba opozoriti na zavezanost k njihovem učinkovitemu vključevanju.

Predlog spremembe 20

Predlog razglasitve

Poglavje III, točka 20 – spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Dostop do osnovnih storitev Vsakdo ima pravico dostopa do kakovostnih osnovnih storitev, vključno z vodo, higieno, energijo, prevozom, finančnimi storitvami in digitalnimi komunikacijami. Socialno ogroženim osebam so na razpolago ukrepi za pomoč pri dostopu do teh storitev.	Dostop do storitev splošnega gospodarskega pomena in osnovnih storitev a. Vsakdo ima pravico dostopa do kakovostnih in cenovno dostopnih storitev splošnega gospodarskega pomena, kot so socialne storitve, brez poseganja v pristojnosti držav članic, da zagotavljajo, naročajo in organizirajo take storitve. Socialno ogroženim osebam so na razpolago ukrepi za pomoč pri dostopu do teh storitev. b. Vsakdo ima pravico dostopa do cenovno dostopnih, kakovostnih osnovnih storitev, vključno z vodo, higieno, energijo, prevozom, finančnimi storitvami in digitalnimi komunikacijami. Socialno ogroženim osebam so na razpolago ukrepi za pomoč pri dostopu do teh storitev.

Obrazložitev

Zagotavljanje storitev splošnega gospodarskega pomena je bistvenega pomena za socialno kohezijo.

Predlog spremembe 21

Predlog razglasitve

Poglavje III, točka 20 – doda se nova točka:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Dostop do umetnosti in kulture Vsakdo ima pravico do dostopa do umetnosti in kulture.

Obrazložitev

V stebru ni omenjen dostop do umetnosti in kulture, ki sta temeljni prvini socialne kohezije in sta bistvenega pomena v boju proti marginalizaciji in revščini. Prost dostop do umetnosti in kulture prispeva tudi k boju proti radikalizaciji.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. odobrava uvedbo socialnega stebra kot nujno dopolnitev politične, ekonomske in monetarne unije ter prispevek k pravilnemu izvajanju horizontalne socialne klavzule ⁽⁷⁾; z njim bo mogoče izoblikovati trajnostno in vključujočo Evropo, ki ozavešča svoje državljane in spodbuja enake možnosti;
2. obžaluje, da je Komisija izrecno navedla, da je uresničevanje ciljev stebra skupna zaveza in odgovornost Unije, držav članic in socialnih partnerjev ⁽⁸⁾, pri tem pa povsem prezrla odgovornost in pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti na tem področju;
3. poudarja pomen močne evropske socialne agende, v kateri se konkurenčnost in socialna pravičnost dopolnjujeta ⁽⁹⁾, da bi se izognili vsem oblikam socialnega dampinga in zagotovili večjo zaposlenost. V zvezi s tem opozarja na zavezo iz preambule Pogodbe o Evropski uniji o spodbujanju gospodarskega in socialnega razvoja narodov in zagotavljanju, da bo napredek pri gospodarskem povezovanju spremljal tudi ustrezen napredek na drugih področjih;
4. poudarja dodano vrednost lokalnih in regionalnih oblasti pri oblikovanju in izvajanju ekonomskih in socialnih politik za večjo navzgor usmerjeno konvergenco ter ponovno poziva, da bi bilo treba v evropskem stebru socialnih pravic podpreti prizadevanja lokalnih in regionalnih oblasti za izvajanje ustreznih politik zaposlovanja in socialnih politik ⁽¹⁰⁾;
5. odobrava namen Komisije, da pri pripravi evropskih politik bolj upošteva cilje socialne politike in oblikuje (minimalne) standarde na tem področju, ki bi jih EU in države članice upoštevale glede na svoje pristojnosti;
6. ponovno poziva k učinkovitemu usklajevanju ekonomskih in socialnih politik ⁽¹¹⁾ med ravno EU in nacionalno ravno, kar bi omogočilo boljše zastopanje regionalne razsežnosti ⁽¹²⁾;
7. s spodbujanjem socialne razsežnosti se bo okrepil projekt EU, državljane pa bo to pritegnilo k prenovljenemu projektu, s katerim se bodo lahko bolj poistovetili;
8. ugotavlja, da bi morala ekonomska in socialna politika EU dolgoročno prispevati k njenemu potencialu rasti s podporo produktivnosti in konkurenčnosti evropskih podjetij ter usposobljenosti delovne sile;
9. poudarja, da mora socialni steber prispevati k zmanjševanju revščine in socialne izključenosti ter brezposelnosti, zlasti med mladimi, ter se boriti proti vsem oblikam socialne neenakosti ⁽¹³⁾, tudi neenakosti spolov. Ta okvir mora vključevati tudi evropski sistem zavarovanja za primer brezposelnosti ⁽¹⁴⁾ kot enega prvih skupnih instrumentov za reševanje krize zaposlovanja;
10. opozarja, da je zaposlitvena kriza povzročila znatno dolgotrajno brezposelnost, proti kateri je treba ukrepati z ustreznimi aktivnimi politikami, usposabljanjem za posodobitev znanja in spretnosti teh delavcev in po potrebi s finančno podporo;

⁽⁷⁾ Člen 9 PDEU.

⁽⁸⁾ COM(2017) 251 final, preambula (odstavek 17).

⁽⁹⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

⁽¹⁰⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

⁽¹¹⁾ Mnenje OR – Socialna razsežnost ekonomske in monetarne unije (CdR 6863/2013).

⁽¹²⁾ Resolucija o delovnem programu Evropske komisije za leto 2016 (COR-2015-5929).

⁽¹³⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

⁽¹⁴⁾ Predlog italijanske vlade za evropsko nadomestilo za brezposelnost.

11. poudarja, da mora politika ekonomske, socialne in teritorialne kohezije kot ena najpomembnejših in najboljšežnejših v EU ⁽¹⁵⁾ pomembno prispevati k oblikovanju socialnega stebra.

12. poudarja, da so naložbe na socialnem področju naložbe v prihodnost, zato jih ne bi smeli obravnavati zgolj kot breme za javne finance;

13. poudarja potrebo po usklajevanju strategij in ciljev med socialnim stebrom in Evropskim socialnim skladom;

Posebna priporočila

14. podpira cilj Komisije za večje zaposlovanje in skrb, da bodo podjetja imela ustrezne pogoje za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest v EU;

15. znova poziva h krepitvi socialne razsežnosti EU ter ekonomske in monetarne unije; upa, da bo zakonodajni predlog o evropskem stebru socialnih pravic omogočil reševanje vprašanj pravic in mobilnosti delavcev na spreminjajočem se trgu dela, pri čemer pa bo upoštevano tudi načelo subsidiarnosti ⁽¹⁶⁾;

16. poudarja pomen močne evropske socialne agende, v kateri se konkurenčnost in socialna pravičnost dopolnjujeta ⁽¹⁷⁾, da bi se izognili vsem oblikam socialnega dampinga in zagotovili večjo zaposlenost.

17. opozarja, da mora vsak ukrep, javni ali zasebni, upoštevati lokalne in regionalne posebnosti, demografske izzive in vztrajno visoko brezposelnost mladih, zaradi česar poudarja, da bi se moralo jamstvo za mlade razširiti na osebe do 30. leta starosti ⁽¹⁸⁾ in postati stalnica evropskih politik zaposlovanja, z vzdržnim in ustreznim financiranjem tako iz evropskih in nacionalnih sredstev;

18. poudarja, da si je zaradi hitrih in temeljitih sprememb, ki segajo od staranja prebivalstva do novih oblik družinskega življenja, od digitalizacije do novih oblik dela pa vse do vpliva globalizacije in urbanizacije, treba prizadevati za bolj obsežno in permanentno usposabljanje, dokvalificiranje ter dejavno podporo nadarjenih, politike aktivnega staranja, usklajevanje družinskega in poklicnega življenja, in sicer z ustreznimi družinskimi politikami ter politikami izobraževanja in zaposlovanja ⁽¹⁹⁾;

19. opozarja na pomen usklajevanja potreb trga dela, ki imajo teritorialno razsežnost, ter znanj in spretnosti in v zvezi s tem poudarja vlogo lokalnih in regionalnih oblasti na področju izobraževanja, usposabljanja in podpore zlasti mladim podjetnikom ⁽²⁰⁾;

20. zato se strinja s tem, da je pravica do izobraževanja vključena v evropski steber socialnih pravic, saj je temeljna socialna in človekova pravica;

21. znova poudarja tudi, da bi bilo ob upoštevanju nacionalnih, regionalnih in lokalnih okoliščin in razpoložljivih virov ter dejstva, da se lahko naložbe v človeški kapital obravnavajo kot socialne naložbe, treba države članice podpreti pri izvajanju jamstva za znanja in spretnosti, s katerim se bodo izboljšale možnosti zaposlitve in polno vključevanje nizkokvalificiranih odraslih v družbo v Evropi ⁽²¹⁾;

22. meni, da je za uravnotežen in urejen trg dela pomembno, da se upoštevajo spremembe delovnih okolij (4.0) in delovnih razmerij kakor tudi zaščita delavcev, vključno s pravico do odklopa. V ta namen se zavzema, da Komisija, Svet, Parlament in Evropski odbor regij vzpostavijo stalno skupino na visoki ravni, da se razvije evropska razprava o vplivu digitalizacije in novih tehnologij ter spodbujajo potrebne gospodarske in socialne politike tudi na področju lokalnega in regionalnega ukrepanja, ki se izkaže za primerno;

⁽¹⁵⁾ Mnenje OR – Prihodnost kohezijske politike po letu 2020 (CdR 1814/2016).

⁽¹⁶⁾ Resolucija o prednostnih nalogah Evropskega odbora regij za delovni program Evropske komisije za leto 2018 (2017/C 272/01).

⁽¹⁷⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

⁽¹⁸⁾ Mnenje OR – Sveženj o zaposlovanju mladih (CdR 789/2013).

⁽¹⁹⁾ Mnenje OR – Odziv EU na demografske izzive (CdR 40/2016).

⁽²⁰⁾ Mnenje OR – Smernice za politike zaposlovanja držav članic (CdR 1419/2015).

⁽²¹⁾ Mnenje OR – Novi program znanj in spretnosti za Evropo (COR-2016-04094).

23. opozarja, da je glede na razvoj delovnih okolij ⁽²²⁾ nujno, da se kvalifikacije zelo mobilnih strokovnjakov priznajo hitro, enostavno in zanesljivo ⁽²³⁾;
24. meni, da morajo nove oblike zaposlitve ali uvajanje skupnih evropskih minimalnih standardov vedno upoštevati ustrezno raven socialne zaščite;
25. poziva, naj se večja pozornost nameni učinkovitemu vključevanju beguncev, mladoletnikov brez spremstva in migrantov, ki prebivajo zakonito, tudi prek izobraževanja in poklicnega usposabljanja;
26. poziva, naj se posebna pozornost nameni pravnim aktom, ki jih zadeva izstop Združenega kraljestva iz EU, kot so prosto gibanje delavcev v Uniji, koordinacija sistemov socialne varnosti, sredstva EU za zaposlovanje in socialno politiko ⁽²⁴⁾;
27. poziva k uporabi ustreznih orodij za oceno razlik na podnacionalni ravni, kot so dodatni zanesljivi podatki o socialnih vprašanjih na lokalni in regionalni ravni;
28. predlaga, da se takojšnja pozornost nameni revščini in socialni izključenosti, ne glede na njun vzrok in ne glede na to, katero skupino prebivalstva prizadeneta, in poudarja, da je potrebnih še več pobud za podporo družinam, trajen izhod iz oblik socialne izključenosti in povečanje sredstev za socialno varstvo. Hkrati kot dobro prakso ocenjuje uvedbo osnovnega zajamčenega dohodka, ki so ga odobrile številne lokalne in regionalne oblasti;
29. ugotavlja, da mora socialni steber obravnavati vprašanje marginalizacije in socialne izključenosti, pri čemer je treba dati prednost politikam za invalide in za družine z več otroki;
30. obžaluje, da so stanovanja v stebru obravnavana le z vidika socialnih služb. Meni, da so ustrezna in cenovno dostopna stanovanja za vse nujen pogoj, ki lahko izboljša socialno kohezijo in pomaga pri nastanku skupnosti, ki ne podlegajo socialni, ekonomski in geografski segregaciji;
31. poudarja, da je v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi treba zagotoviti dostopnost široke mreže kakovostnih in cenovno dostopnih storitev, in sicer ne samo osnovnih storitev, temveč tudi storitev splošnega gospodarskega pomena, vključno s socialnimi storitvami;
32. obžaluje, da v stebru ni omenjen dostop do umetnosti in kulture, ki sta bistvenega pomena za socialno kohezijo ter boj proti marginalizaciji in revščini ⁽²⁵⁾;
33. opozarja Komisijo in Svet na primernost uvedbe spodbud za države, ki izvajajo strukturne reforme za doseg socialnih ciljev strategije Evropa 2020 in preprečevanje socialnih neravnovesij;
34. poudarja, da je lahko družbeni napredek Evrope enakomerno porazdeljen tudi v državah, ki niso članice euroobmočja ⁽²⁶⁾, in jim torej socialni steber v osnovi ni namenjen, ter poziva Komisijo in Svet, naj v ta namen poiščeta ustrezne instrumente;
35. poudarja, da je treba pojasniti, kako je mogoče izvajanje stebra podpreti z evropskimi sredstvi ⁽²⁷⁾, in znova opozarja, da morajo Evropska unija in države članice predvideti ustrezna sredstva za uresničevanje ciljev stebra;
36. poziva Komisijo, naj pripravi zasnovo za napreden akcijski program na področju socialne politike s konkretnimi ukrepi;

⁽²²⁾ Posebna raziskava Eurobarometra št. 417, Evropski prostor spretnosti in kvalifikacij.

⁽²³⁾ Posodobitev direktive o priznavanju poklicnih kvalifikacij (2013/55/EU).

⁽²⁴⁾ Delovna skupina odbora EMPL Evropskega parlamenta – „trenutno je na področju zaposlovanja, prostega gibanja delavcev in socialne politike v veljavi približno 670 aktov EU (skupaj z zakonodajnimi akti, delegiranimi in izvedbenimi akti)“.

⁽²⁵⁾ Evropska zveza za kulturo in umetnost.

⁽²⁶⁾ Evropska konfederacija neodvisnih sindikatov.

⁽²⁷⁾ Evropska socialna mreža.

37. ponovno poudarja, da bi moral evropski steber socialnih pravic podpirati prizadevanja lokalnih in regionalnih oblasti za izvajanje ustreznih politik zaposlovanja in socialnih politik ⁽²⁸⁾;

38. trdi, da bi bilo treba vzpostaviti ustrezne instrumente za merjenje in spremljanje napredka ⁽²⁹⁾, ter ob morebitni prihodnji spremembi Pogodb poziva k oblikovanju protokola o socialnem napredku, ki bo socialne pravice izenačil z ekonomskimi ⁽³⁰⁾;

39. poudarja, da je treba okrepiti socialno in civilno vrednost prostovoljstva kot možnosti za razvoj in promocijo lokalnega območja ter kot instrumenta socialne odgovornosti in neposredne udeležbe državljanov.

V Bruslju, 10. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁸⁾ Mnenje OR – Evropski steber socialnih pravic (CdR 2868/2016).

⁽²⁹⁾ <http://www.esn-eu.org/news/925/index.html>

⁽³⁰⁾ https://www.etuc.org/press/trade-unions-fight-stronger-european-pillar-social-rights#.Wb_76WepWUm

Mnenje Evropskega odbora regij – Evropska politika za izboljšanje potresne varnosti stavb in infrastrukture

(2018/C 054/11)

Poročevalec: Vito Santarsiero (IT/PES), član deželnega sveta, Bazilikata

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. ugotavlja, da novejša raziskava o potresni nevarnosti v Evropi, na primer v okviru projekta SHARE ⁽¹⁾, ki se financira s 7. okvirnim programom, potrjujejo, da je potresna nevarnost največja v državah, kot so Italija, Grčija in Romunija, vendar pa kažejo na to, da zmerna nevarnost obstaja tudi v nekaterih predelih držav, kot so Francija, Nemčija, Belgija, Španija in Portugalska, kar vključuje tudi nevarnost zaradi cunamijev;
2. ugotavlja, da je v državah članicah Evropske unije zelo veliko stavb in infrastrukture, ki zahtevajo nenehne vzdrževalne posege zaradi strukturnih pogojev ter spreminjanja okoljskih razmer in predpisov, ki urejajo gradbeništvo; kar zadeva stavbni fond, podatki Eurostata in inštituta Building Performance Institute Europe (BPIE) ⁽²⁾ kažejo, da je bilo približno 40 % od približno 25 milijard m² uporabnih površin v EU-27 skupaj s Švico in Norveško zgrajenih pred letom 1960;
3. ugotavlja, da so nekatere države članice EU, zlasti v Sredozemlju, v bližnji preteklosti prizadeli uničujoči potresi s hudimi posledicami za družbo in gospodarstvo; še posebno hudo je bilo v Italiji, kjer je bilo v zadnjih 50 letih mnogo potresov, ki so skupno terjali več kot 5 000 smrtnih žrtev in povzročili gospodarsko škodo, ki jo ocenjujejo na približno 150 milijard EUR;
4. ugotavlja, da glede na analizo preteklih potresov, opravljeno na svetovni ravni, visoko število človeških žrtev in obseg škode nista le posledica intenzivnosti potresov, temveč predvsem potresne ranljivosti stavb in slabe pripravljenosti skupnosti, ki jih potres prizadene;
5. poudarja, da je analiza vplivov potresa na lokalne sisteme, stanovanja, infrastrukturo, gospodarstvo in proizvodnjo pokazala, da se rast na teh območjih znatno upočasni, pogosto pa celo ustavi;
6. poudarja, da je za zagotovitev varnosti stavb in infrastrukture potrebna tudi pozitivna interakcija z regionalno in kohezijsko politiko ter s cilji Evropske unije glede rasti mest in podeželja;
7. meni, da bi morala evropska politika za izboljšanje potresne varnosti stavb in infrastrukture temeljiti na pristopu upravljanja na več ravneh ter uskladiti ustrezne evropske, nacionalne in regionalne pristojnosti v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti ter po vzoru metode, ki se uporablja za agendo EU za mesta. Pri tem opozarja, da je večina pristojnosti za določanje tehničnih standardov na ravni EU, nacionalna, regionalna ali lokalna raven pa je pristojna zlasti za gradbeno zakonodajo in prostorsko načrtovanje;
8. ugotavlja, da so celostni ukrepi preprečevanja potresne nevarnosti osnovna potreba Evropske unije, da se zaščitijo varnost njenih državljanov ter zgodovinska in kulturna dediščina, omejijo izdatki zaradi škode, povzročene ljudem in stvarjem, ter ohranijo pogoji za razvoj skupnosti in naložb za rast;

⁽¹⁾ www.share-eu.org

⁽²⁾ BPIE, 2011. *Europe's buildings under the microscope* (Evropske stavbe pod drobnogledom). *A country-by-country review of the energy performance of buildings* (Pregled energetske učinkovitosti stavb po državah).

9. poudarja, da imajo zlasti lokalne in regionalne oblasti politično in institucionalno odgovornost, da zaščitijo svoje državljane, saj predstavljajo prvo raven upravljanja za zagotavljanje ukrepov reševanja in pomoči prebivalstvu v izrednih razmerah ter imajo pomembno vlogo v fazi načrtovanja izrednih razmer ter pri razvoju strukturnih (posegi) in nestrukturnih (informiranje) preventivnih ukrepov;

10. poleg tega poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti najbližje državljanom in jih lahko zato spodbudijo k večji ozaveščenosti o pravici in dolžnosti preprečevanja nevarnosti ter k večjemu razvoju dejavnosti za njeno zmanjševanje;

UKREPI ZA BLAŽITEV POSLEDIC POTRESNE NEVARNOSTI

11. meni, da je glede na zelo veliko število zasebnih in javnih stavb ter infrastrukture, na katerih so potrebni posegi, treba na podlagi enotnih evropskih meril (vključno z evrokodi) določiti potresno ranljivost stavb in infrastrukture;

12. poziva Evropsko komisijo, naj spodbuja dialog z zavarovalnicami na vseevropski ravni, da bi poiskali finančne spodbude v obliki zmanjšanja premij med izvajanjem ukrepov za izboljšanje potresne varnosti, in meni, da bi bilo koristno preučiti gospodarsko trajnost in potencialne prednosti, ki se jih pričakuje od izboljšanja sistema zavarovalnega kritja, pri čemer je treba predvideti ukrepe za porazdelitev tveganja;

13. meni, da je za spodbujanje razvoja blažilnih ukrepov prek večje osveščenosti skupnosti treba opredeliti in jasno predstaviti posledice morebitnih potresov, zlasti pa prednosti, ki jih imajo posegi za izboljšanje potresne varnosti z vidika zmanjšanja posledic na družbeni (predvsem števila človeških žrtev) in gospodarski ravni;

14. ugotavlja, da se zdi potrebno ta vidik poglobiti s financiranjem različnih raziskovalnih dejavnosti, saj še niso na voljo natančne metode in rezultati o možnih velikih prednostih preventivnih posegov za izboljšanje potresne varnosti, ki bi jih lahko jasno predstavili nestrokovnim deležnikom (uprava, državljani itd.);

15. meni, da je za optimizacijo in ustrezno usmeritev tehničnih in gospodarskih prizadevanj za zmanjšanje potresne nevarnosti za obstoječo stavbno dediščino bistveno, da se kot izhodišče nadaljnega ukrepanja ter večjih javnih in zasebnih pobud promovirajo poznavanje in analiza ranljivosti obstoječih struktur. V ta namen je treba spodbuditi zbiranje podatkov, ki bi omogočili statistične ocene, da bi lahko opredelili skupne prioritete in metodologijo, sektorske standarde, spodbude in ukrepe financiranja;

16. ugotavlja, da izkušnje nekaterih držav članic, kot je Italija, kažejo na to, da je malo zanimanja za naložbe v posege, ko so lastniki starejši ali ko gre za sekundarna bivališča, zato se zdi, da bi bilo za te kategorije koristno uporabiti različne načine ozaveščanja ter oblike spodbud, ki ne bi bile omejene samo na „prvi dom“. OR se zaveda, da je treba ukrepe za analizo in izboljšanje obstoječih stavb prilagoditi tudi na podlagi študij in izkušenj, ki posamezno stavbo glede na oceno ranljivosti umeščajo v skupino stavb ali mestnega tkiva, ter tako izpostaviti morebitne pomanjkljivosti glede dejanskih pogojev uporabe stavb;

17. ugotavlja, da v evropskih državah že poteka obsežna prenova javnih in zasebnih stavb, katere namen je zagotoviti večjo energetske učinkovitost in ki se financira tudi iz evropskih skladov, vendar pa tovrstni posegi na splošno ne vključujejo vprašanja strukturne in potresne varnosti;

18. poudarja, da je treba učinkovito prenovo podpreti s celostnimi in trajnostnimi posegi, s katerimi bo mogoče na čim manj invaziven način hkrati doseči zmanjšanje potresne ranljivosti in večjo energetske učinkovitost;

19. meni, da je poleg strukturnih preventivnih ukrepov bistvenega pomena tudi razvoj nestrukturnih preventivnih ukrepov, ki bi bili na splošno namenjeni izboljšanju znanja o potresni nevarnosti ter zlasti povečanju ozaveščenosti in aktivne vloge državljanov;

20. meni, da lahko strukturni preventivni ukrepi zmanjšajo tveganje, poleg tega pa lahko pozitivno vplivajo na okolje, saj podaljšujejo življenjsko dobo stavb in s tem zmanjšujejo število posegov, potrebnih za rušenje in obnovo po potresu, kar je cilj, poudarjen tudi v evropski uredbi o gradbenih proizvodih (Uredba (EU) št. 305/2011), ki v primerjavi s prejšnjim aktom (Direktiva 89/106/EGS) uvaja še sedmi nujni ukrep za stavbe, imenovan „trajnostna uporaba naravnih virov“;

21. priznava, da program za izboljšanje potresne varnosti sicer zahteva ogromna sredstva in še zlasti veliko stane v regijah in državah članicah z največjo in najbolj razširjeno potresno nevarnostjo, vendar pa povsod prispeva k zaposlenosti in gospodarski rasti, pri čemer je zlasti pomemben ponovni zagon gradbenega trga;

22. meni, da bi moral posege za izboljšanje potresne varnosti urejati evropski okvir tehničnih standardov, ki bi morali vključevati tudi vprašanje potresne prilagoditve obstoječih stavb na podlagi celostnega pristopa za zagotovitev varnosti, trdnosti in trajnosti;

23. meni, da bi bilo koristno vzpostaviti platformo EU za izmenjavo znanja, izkušenj in najboljših praks na različnih ravneh držav članic EU;

NOVA EVROPSKA POLITIKA ZA BLAŽITEV POSLEDIC POTRESNE NEVARNOSTI

24. se strinja s tem, kar je zapisano v mnenju o Sendajskem okviru ⁽³⁾, in ponovno poudarja, da morajo vsi projekti EU v zvezi z gradnjo nove infrastrukture zagotavljati ustrezno odpornost na naravne nesreče; obenem opozarja, da bi lahko takšen cilj pomenil višje stroške;

25. predlaga, da bi opisni parametri potresne nevarnosti na določenem ozemlju, in po analogiji nevarnosti drugih naravnih nesreč, ocenjeni na podlagi ustreznih opredeljenih meril, lahko štel med merila za razdelitev sredstev iz skladov ESI med evropske regije, ter poudarja, da mora EU zahtevati, da je vsa infrastruktura, zgrajena s sredstvi iz skladov ESI ter drugih skladov EU, odporna na nesreče;

26. meni, da bi v predpisih EU lahko predvideli uporabo skladov ESI za potresno prilagoditev tako javnih kot zasebnih nepremičnin, pa tudi prometne in storitvene infrastrukture, ki je strateškega pomena za države EU;

27. predlaga, da se v akcijskem načrtu predvidi obnova vseh stavb, tudi stanovanjskih, vselej v povezavi z javnim prostorom, ne le kot varnim prostorom v sili, temveč v okviru dolgoročne urbane strategije, ki upošteva možnost selitve prebivalcev v javne prostore, ki jim nudijo zaščito;

28. poziva Evropsko komisijo, naj skupaj z državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi, kjer je to ustrezno, pripravi akcijski načrt za izboljšanje potresne varnosti stavb in infrastrukture v smislu člena 5(5)(b) Uredbe (EU) št. 1301/2013 o Evropskem skladu za regionalni razvoj; države članice ter lokalne in regionalne oblasti tudi poziva, naj v celoti izkoristijo podporo, ki je na voljo za to naložbeno prednostno nalogo operativnih programov za regionalni razvoj;

29. predlaga, naj se s tem pošlje močan signal za spodbujanje naložb v izboljšanje potresne varnosti stavb in infrastrukture, med drugim s sodelovanjem med javnim in zasebnim sektorjem, s posebnim poudarkom na ohranjanju kulturne in zgodovinske dediščine, strateške infrastrukture ter kmetijskih in industrijskih stavb in infrastrukture;

30. se zavzema za povečanje naložb v raziskave in inovacije na področju potresne varnosti stavb, vključno z razvojem obsežnih programov obveščanja in izobraževanja;

31. poziva zadevne države članice in regije, naj izboljšanje potresne varnosti obstoječih stavb vključijo v svoje operativne programe za regionalni razvoj kot prednostno nalogo, in pri tem poudarja, da je treba za to nameniti sredstva tudi prek ustreznih instrumentov za spodbujanje preventivnih ukrepov proti posledicam potresov;

⁽³⁾ Glej mnenje Akcijski načrt za Sendajski okvir za zmanjšanje tveganja nesreč 2015–2030, NAT-VI/015, poročevalec: Adam Banaszak (ECR/PL).

32. meni, da je treba predloge iz prejšnjih točk izvajati ob upoštevanju zemljevidov potresnih območij in potresne nevarnosti v vsaki državi in/ali regiji zaradi optimizacije sredstev in rezultatov. Zato predlaga spodbujanje ustreznih raziskav za pripravo teh zemljevidov oziroma njihovo posodobitev, če so že na voljo;
33. meni, da bi bil akcijski načrt, ki bi ga predlagala Komisija, lahko ustrezen instrument za nadaljnje spodbujanje izboljšanja potresne varnosti obstoječih stavb kot prednostne naloge v operativnih programih držav članic za regionalni razvoj;
34. ugotavlja, da bi skupni ukrepi na tem področju lahko bili učinkovitejši od posamičnih ukrepov, ki bi jih uvedle posamezne države članice, in zato poziva k skupnemu in usklajenemu prizadevanju za izboljšanje potresne varnosti stavb;
35. priporoča, da se v skladu s cilji prednostne naloge št. 1 iz Sendajskega okvira spodbujajo in podpirajo pobude širjenja informacij državljanom tako na lokalni kot na nacionalni ravni, ki bodo namenjene spodbujanju preventive.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Vesoljska strategija za Evropo

(2018/C 054/12)

Poročevalec: Andres Jaadla (EE/ALDE), član mestnega sveta, Rakvere**Referenčni dokument:** Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Vesoljska strategija za Evropo

COM(2016) 705 final

POLITIČNA PRIPOROČILA

1. Kot je navedeno v dokumentu Vesoljska strategija za Evropo, je vesolje zelo pomembno za Evropo. Evropa je dosegla številne uspehe na področju vesoljskih tehnologij, edinstvenih zmogljivosti za opazovanje Zemlje in globalnega pozicioniranja ter raziskovalnih misij. Vesoljske tehnologije, podatki in storitve so postali nepogrešljiv del vsakdanjega življenja evropskih državljanov in treba jih je še naprej sistematično razvijati.
2. Poudariti je treba tudi strateški pomen vesolja za Evropo, saj krepi vlogo Evrope kot močnega globalnega akterja ter je sredstvo za zagotavljanje njene varnosti in obrambe. Vesoljska politika lahko prispeva k ustvarjanju novih delovnih mest ter spodbujanju rasti in naložb v Evropi. Naložbe v vesoljski sektor premikajo meje znanosti in raziskav. OR zato odločno podpira zahtevo Evropskega parlamenta ⁽¹⁾ po celostni komunikacijski strategiji o prednostih vesoljskih tehnologij za državljane in podjetja.
3. Poiskati je treba konkretne možnosti za to, kako lahko vesoljske tehnologije, podatki in storitve podpirajo številne politike EU in ključne prednostne naloge, vključno s konkurenčnostjo gospodarstva EU, migracijsko politiko, obvladovanjem podnebnih sprememb, enotnim digitalnim trgom in trajnostnim izkoriščanjem naravnih virov.
4. Evropski odbor regij (OR) pozdravlja dejstvo, da sta Evropska unija in Evropska vesoljska agencija s skupnimi močmi podprli evropsko sodelovanje na področju vesolja ter 26. oktobra 2016 podpisali skupno izjavo o skupni viziji in ciljih. Evropska vesoljska agencija si sicer prizadeva za lastne cilje, vendar v sodelovanju z državami članicami in institucijami EU dosega sinergije. Pozdraviti velja dejstvo, da sta EU in Evropska vesoljska agencija razvili skupna stališča glede dolgoročne vizije in ciljev ⁽²⁾, kar jima zagotavlja usklajen okvir za izvajanje ustreznih strategij. Pri sodelovanju je treba vsekakor preprečiti podvajanja oziroma škodljivo konkurenco.
5. OR pozdravlja dejstvo, da imajo Evropa in države članice Evropsko vesoljsko agencijo z več kot petdesetimi leti izkušenj pri vzpostavljanju evropskih zmogljivosti za razvoj vesoljskih tehnologij in aplikacij na vseh področjih vesoljskih dejavnosti. To vlogo je treba ohraniti in še okrepiti za družbeno-gospodarski razvoj v regijah, med drugim na področju pametne specializacije.
6. OR je prepričan, da lahko vesoljska strategija EU dolgoročno deluje le ob dejavnem sodelovanju vseh držav članic in da je le tako mogoče zagotoviti uspešnost evropskega vesoljskega sektorja pri ustvarjanju rasti in zaposlovanju. To je mogoče doseči s konkretnimi in ciljno usmerjenimi ukrepi ter namenjanjem posebne pozornosti gradnji zmogljivosti in vključevanju tistih držav članic, ki šele vstopajo v vesoljski sektor.

⁽¹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. septembra 2017 o vesoljski strategiji za Evropo.

⁽²⁾ http://www.esa.int/About_Us/Welcome_to_ESA/Joint_statement_on_shared_vision_and_goals_for_the_future_of_Europe_in_space_by_the_EU_and_ESA

7. Usposabljanje inženirjev, tehnikov in znanstvenikov je ključno za prihodnost evropske industrije. Ustanavljanje središč strokovnega znanja in centrov odličnosti ter centrov za vseživljenjsko učenje s krepitvijo evropskega trga dela in gradnjo infrastrukture za poskuse ter nove računalniške in analitične zmogljivosti prispeva k nenehni širitvi znanja in spretnosti na področjih, povezanih z vesoljem, in v vesoljski znanosti. Na tem mora temeljiti evropska vesoljska strategija.

8. Pritegnitev mladih ter njihova zagnanost in motivacija so naložba v prihodnost Evrope. Več bi morali vlagati v ozaveščanje in ustvarjanje uspešnih primerov, ki kažejo, kakšno vlogo imajo evropski državljani pri razvoju kompleksnih sistemov, tako na Zemlji kot pri razvoju satelitov. Družbena korist vesoljskih sistemov se kaže na več načinov, in sicer v komunikacijskih tehnologijah, omogočanju izmenjave informacij v realnem času, nadzornih sistemih visoke ločljivosti z nenehnim delovanjem, hitrem ukrepanju pri naravnih nesrečah, podpori v kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu in pomorskem prometu, močnejšem nadzoru meja in varnosti ter na številne druge načine.

9. Povpraševanje po stroškovno učinkovitih majhnih satelitih za komunikacije in nadzor nenehno narašča. V zvezi z aplikacijami in storitvami na področju opazovanja Zemlje se hitro izboljšujejo tehnične zmogljivosti majhnih satelitov in pojavljajo novih aplikacije, in sicer pri opazovanju in obdelavi kmetijskih zemljišč ter pri vremenskih napovedih, predvsem zaradi napredka na področju radarske tehnologije. Zato mora EU pozornost nameniti nadaljevanju programov Copernicus in Galileo, da na tem trgu ne bi zaostala za razvojem na svetovni ravni.

10. Na številnih posvetovanjih je bila izpostavljena nujnost mednarodnega sodelovanja na visoki ravni⁽³⁾ na področjih gospodarstva, družbe in diplomacije, da bi zagotovili dostop do vesolja za države članice EU in varnost vesoljske infrastrukture. To zadeva vesoljske odpadke in potrebne proste orbite ter tudi sporazume o upravljanju frekvenc in prometa v vesolju. Zadeve na področju vesolja je treba urejati z mednarodnimi sporazumi. Lokalne in regionalne oblasti so popolne posrednice med posameznimi skupnostmi (družbenimi skupinami, potrošniki, podjetniki in znanstveniki).

11. Uspešnost in trajnost evropske vesoljske industrije sta odvisni od uporabe in obdelave velikih količin in virov informacij in podatkov (velepodatkov). Inovativne rešitve, nove postopke, večjo varnost in boljše varovanje pred kibernetičnimi napadi je mogoče zagotoviti le, če bo podjetjem omogočen boljši dostop do podatkov in če bo vzpostavljeno navdihujoče sodelovanje z znanstveniki, univerzami in javnim sektorjem.

Splošne ugotovitve

12. Ta dokument upošteva in se deloma opira na predhodna mnenja OR, med drugim na mnenji Za vesoljsko strategijo Evropske unije, ki koristi državljanom in Vesoljska industrijska politika EU, ter tudi na poročilo odbora Evropskega parlamenta za zunanje zadeve o vesoljskih zmogljivostih za evropsko varnost in obrambo, študijo razvoja vesoljskega trga v Evropi (Space Market Uptake in Europa), priporočila o dodajanju regionalne razsežnosti evropski vesoljski politiki, ki jih je objavila mreža NEREUS aprila 2016 (Recommendations on adding a regional dimension to the European Space Strategy), ter nasvete o možnih prednostnih nalogah za raziskave in inovacije v delovnem programu 2018–2020 (Advice on potential priorities for Research and Innovation in the work programme 2018-2020), ki jih je pripravila Svetovalna skupina za vesolje v okviru programa Obzorje 2020.

13. Vesoljska strategija za Evropo pomeni konkreten odziv na mednarodni razvoj na tem področju, na katerem je konkurenca naraščala zaradi paradigme Novo vesolje, ki se je pojavila v ZDA v osemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so na trg prišla podjetja, ki so hotela doseči vesolje. Digitalne tehnologije in digitalizacija odpirajo nove poslovne možnosti, medtem ko pomembni tehnološki premiki nadomeščajo tradicionalne industrijske in poslovne modele za dostop do vesolja in njegovo izkoriščanje.

⁽³⁾ Forum na visoki ravni – Vesolje kot gonilo trajnostnega družbeno-gospodarskega razvoja (*High Level Forum – Space as a driver for socio-economic sustainable development*), Dubaj, 24. november 2016.

14. Pomembno je sodelovanje vseh institucij, saj sektor vesolja zaznamujejo dolgi razvojni cikli. S tem se povečujejo s trgom povezana tveganja, saj je treba tržni potencial novih aplikacij oceniti dosti vnaprej, prilagoditve pa so težavne. Poleg tega lahko imajo podjetniki, ki želijo vstopiti v sektor vesolja, težave pri iskanju vlagateljev, saj je ciklični trg in proizvodna sredstva le težko prilagoditi spremenjenemu povpraševanju.

15. EU in Evropska vesoljska agencija morata okrepiti sodelovanje, da bi spodbujali države članice pri njihovih raziskovalnih in razvojnih dejavnostih na področju vesolja, povečali uporabo inovativnih shem javnih naročil ter spodbudili zasebne naložbe in partnerstva z industrijo, pa tudi razvoj mini- in nanostatelitov.

16. EU in Evropska vesoljska agencija morata zasnovati skupne ukrepe za javno obveščanje in načrte za uporabo tehnologije, da bi učinkovito uporabili rezultate raziskav in razvoja na različnih področjih. Zaradi globalnih izzivov, ki jih prinašajo rast števila prebivalstva, večje povpraševanje po virih in podnebne spremembe, potrebujemo informacije o našem planetu, ki jih je mogoče zagotoviti le z rešitvijo na podlagi vesoljskih tehnologij.

17. OR poudarja naslednje specifične prednostne naloge:

- proaktivno oblikovanje političnih ukrepov, s katerimi bi bilo mogoče dejavne vključiti MSP, spodbuditi nastanek novih podjetij (odcepljenih in zagonskih podjetij) in ustvariti nova delovna mesta na področjih, ki uporabljajo vesoljske tehnologije,
- spodbujanje raziskav in razvoja, dodatni programi usposabljanja na vseh ravneh na področjih informacijske tehnologije, naravoslovja, matematike, tehnike in družbenih ved,
- naložbe v vesolje ob poudarjanju vloge naložbenih skladov in naložbenih shem ter pritegnitev zasebnih vlagateljev,
- razvoj sodelovanja med evropsko, nacionalno in regionalno ravno ter med industrijo in uporabniki, predvsem s strukturirano podporo Evropske komisije, ki zagotavlja, da je zmogljivost informacijskega prometa usklajena s trenutnimi izzivi, povezanimi s tehnologijami odkrivanja na daljavo,
- bistveno izboljšanje vodenja in upravljanja vesoljskega sektorja v državah članicah in na ravni EU, spodbujanje sodelovanja med EU in Evropsko vesoljsko agencijo s poudarkom na uporabnikih ter regijah, pri čemer se upošteva njihov potencial na tem področju,
- sofinanciranje ustanavljanja poslovnih inkubatorjev Evropske vesoljske agencije v regijah s ciljem spodbuditi podjetništvo v vesoljskem sektorju,
- podpora izobraževalnih ukrepov in javnih ustanov, ki usposabljaajo kadre za potrebe gospodarstva, ob upoštevanju posebnih podjetniških potreb v vesoljskem sektorju.

Vloga „regij v vesolju“ pri izvajanju evropske vesoljske strategije

18. OR pozdravlja dejstvo, da se za spodbujanje uporabe podatkov, pridobljenih z daljinskim zaznavanjem, in njihovih aplikacij v vesoljski strategiji za Evropo upošteva pomen regionalnega sodelovanja pri njenem izvajanju, zlasti s konkretnimi ukrepi Evropske komisije in Agencije za evropski GNSS, ki je odgovorna za programa EGNOS in Galileo, kot dokazujejo omrežja Releji Copernicus in Akademija Copernicus.

19. Regionalna razsežnost je pomembna, da se lahko uporabniki bolje seznani s prednostmi vesolja in so postavljeni v ospredje evropskega vesoljskega programa. Lokalne in regionalne oblasti imajo potrebne zmogljivosti in so pripravljene sodelovati pri izvajanju evropske vesoljske politike, saj ta med drugim podpira strategije za pametno specializacijo v številnih regijah.

20. Pozdravlja, da so se mreži NEREUS (mreža evropskih regij, ki uporabljajo vesoljsko tehnologijo) pridružile številne regije, kar priča o vse večjem pomenu vesolja za gospodarstvo v regijah. Cilj NEREUS je, da se v celoti izkoristi potencial vesoljske tehnologije za evropske regije na področju raziskav in razvoja ter gospodarske konkurenčnosti, da se poudari

regionalna razsežnost vesoljske politike na politični ravni ter se pri evropskih vesoljskih dejavnostih spodbuja pristop od spodaj navzgor. Treba je poudariti ukrepe regij, ki so se pridružile mreži NEREUS. Regionalne oblasti imajo potencial in izkušnje na področju vključevanja ukrepov akterjev iz podjetij, znanosti, javnih ustanov in civilnodružbenih organizacij, kar bi bilo treba izkoristiti za navezavo partnerstev za izvajanje ukrepov v okviru vesoljske strategije.

21. Vesoljska politika EU potrebuje jasno predstavo o tem, kako bi lahko evropsko družbo, gospodarstvo in politiko prepričala o možnostih, ki jih ponuja vesolje. Vesoljski politiki bi bilo treba pripisovati večji pomen tudi v drugih regionalnih politikah Evropske unije, saj med drugim odpira možnosti na naslednjih področjih: agenda EU za mesta, rešitve za pametna mesta, pametna energija, načrtovanje mest, kmetijstvo, podnebna politika itd.

22. Regionalne oblasti, ki izvajajo svoje temeljne naloge za spodbujanje znanosti in tehnologije ter družbeno-gospodarskega razvoja v svojih teritorialnih enotah, je treba obravnavati kot koordinatorje regionalne vesoljske politike. Regionalne oblasti imajo potencial in izkušnje na področju vključevanja ukrepov akterjev iz podjetij, znanstvenih ustanov, javnih ustanov in civilnodružbenih organizacij, kar bi bilo treba izkoristiti za navezavo partnerstev za izvajanje ukrepov v okviru vesoljske strategije.

23. Evropska vesoljska agencija razvija številne pobude z regijami, vključno z evropskimi uradi za vire na področju vesoljskega izobraževanja (ESERO). Prednosti teh pobud bi bilo treba čim bolj izkoristiti in nadalje spodbujati njihov razvoj.

24. Komisija bi morala razviti podporne ukrepe, ki bi se osredotočili na dejavnosti, povezane z regionalnimi grozdi, uradi za stike, agencijami, univerzami in raziskovalnimi ustanovami, ter tako spodbuditi medsektorsko uvajanje vesoljskih proizvodov in storitev.

25. Poleg tega bi morala Komisija ob upoštevanju pooblastil in potreb nacionalnih oblasti oblikovati merila za vrednotenje družbene koristi vesoljskih storitev, na podlagi katerih bi lahko Evropska komisija in nacionalni organi ocenjevali upravičenost zahtevkov, ki jih za podporo pri uvedbi storitev in aplikacij vložijo potencialni uporabniki.

26. Odbor podpira pripravo in izvajanje tega obsežnega in ambicioznega evropskega vesoljskega programa, ki nadgrajuje dosedanje dosežke ter nadaljuje in še naprej razvija prednostne dejavnosti, in sicer spremljanje stanja okolja, podnebne spremembe, varnost, konkurenčnost in raziskovanje vesolja.

27. Predvideti je mogoče, da bodo uporabniki, med drugim lokalne in regionalne oblasti ter podjetja, tudi v prihodnje potrebovali spodbude in podporo EU in držav članic. Glede na inovativnost vesoljskega sektorja in njegov pomen za gospodarstvo Odbor poziva, naj se z vključitvijo strukturnih skladov in bank ter v sodelovanju z Evropsko vesoljsko agencijo najdejo novi načini financiranja razvoja in širše rabe aplikacij. Zaradi težav s financiranjem naložb za projekte na področju raziskav in razvoja je smiselno, da se okrepijo možnosti za financiranje raziskovalnih projektov, pri katerih sodelujejo ustanove za raziskave in razvoj ter akterji iz gospodarstva.

Prispevek k velikim evropskim programom EGNOS in Galileo (satelitska navigacija) ter Copernicus (spremljanje stanja okolja in varnosti)

28. Odbor regij meni, da bi morala EU zagotoviti financiranje operativne faze programa Galileo (med drugim vzdrževanje in zamenjavo satelitov, zagotavljanje integritete sistema, dejavnosti na Zemlji in dostop do podatkov). Le tako bo mogoče zajamčiti, da bodo želeni gospodarski učinki trajni.

29. Operativna faza programa Copernicus je bistvena za uveljavitev novih tehnologij v gospodarstvu, vendar bo tudi v prihodnje treba zagotoviti finančno podporo, da bo mogoče kriti začetne stroške, povezane s prevzemom nove tehnologije pri različnih uporabnikih.

30. Komisija bi morala v prihodnje v proračunu EU predvideti dolgoročna finančna sredstva za delovanje infrastrukture Copernicus ter tako zagotoviti finančno vzdržnost in tudi preglednost in demokratični nadzor nad financiranjem.

31. Nujna je vzpostavitev centrov za velepodatke za obdelavo in hrambo podatkov, ki se nalagajo iz Copernicusa. Zelo pomembna je tudi zmožnost uporabe starih podatkov, kar zadeva razvoj novih storitev in aplikacij na tem področju, pa tudi zmožljivost za pravočasen prenos velikih količin podatkov, da jih je mogoče uporabiti.

32. OR poudarja pomembno vlogo sistemov za spremljanje dogajanja v vesolju in satelitskih navigacijskih sistemov, kot sta Galileo in Copernicus, ki omogočajo pravočasno ukrepanje pri naravnih nesrečah, kot so potresi, gozdni požari, plazovi in poplave. Poziva, naj se to ustrezno upošteva pri razvoju povezanih storitev za lokalne in regionalne oblasti. Učinkovita vesoljska strategija je bistveni sestavni del trajnostnega in odpornega razvoja, ki pomaga reševati življenja ter varovati okolje in premoženje.

33. Da bi lahko uporabljali podatke iz programov Copernicus in Galileo ter tako razvili nove storitve, so potrebne zakonodajne spremembe, da bi to potekalo v skladu z drugimi ukrepi na področju regionalne, energetske in okoljske politike, kmetijstva in spremljanja stanja okolja, v katerih se uporabljajo prostorski podatki. Zagotoviti je treba, da bo mogoče podatke, pridobljene s tem programom, uporabljati tudi za pripravo poročil na ravni EU in da se bo ta postopek, kjer je mogoče, lahko zakonito uporabil.

Dvojna uporaba podatkov iz vesolja za varnost in obrambo

34. Zmožljivosti in storitve, povezane z vesoljem, so zelo pomembne za evropsko obrambo in varnost, saj omogočajo dosledno izvajanje skupne varnostne in obrambne politike ter poleg tega povezujejo politiko EU s področji, kot so zunanje delovanje, varovanje meja, pomorska varnost, podnebna politika, energetska varnost, obvladovanje nesreč, humanitarna pomoč in promet. Treba je okrepiti strateško partnerstvo z drugimi državami, ki izvajajo vesoljske programe, da se zagotovi evropska neodvisnost v zvezi s pomembnimi vesoljskimi tehnologijami in dostopu do vesolja.

Dejavnije sodelovanje držav članic in družbenih skupin pri različnih nalogah v okviru izvajanja vesoljske strategije za Evropo

35. Vse države članice morajo imeti dostop do vesoljskih storitev in novih možnosti za spodbujanje gospodarstva in širitev svojega znanja. Treba je izboljšati ozaveščenost o tem, kako bi bilo mogoče vesolje učinkovito izkoristiti na številnih različnih področjih javnega sektorja, med drugim na regionalni ravni; v ta namen je treba podpreti te regije tako z izboljšanjem znanja kot tudi z vrsto različnih finančnih mehanizmov.

36. Vesoljske tehnologije je mogoče uporabiti v javnem sektorju, na primer za vsakodnevni nadzor ozemlja, ocenjevanje stanja naravnih virov (celinskih in obalnih voda, kakovosti zraka itd.) in gozdov ter ocenjevanje količine lesa, pri obdelavi kmetijskih zemljišč in preverjanju sistema subvencij, zgodnjem odkrivanju in preprečevanju nezakonite gradnje, uporabi sončne in vetrne energije, večji energijski učinkovitosti stavb in v številnih drugih primerih.

37. Potrebni so dodatni ukrepi, da bi izboljšali ozaveščenost evropske javnosti o koristih vesolja; potrebujemo tudi bolj usposobljene strokovnjake in uradnike ter več inženirjev in znanstvenikov, da bi ustvarili potrebne dodatne koristi za družbo ter poskrbeli za tesnejše sodelovanje z javnimi in zasebnimi organizacijami in podjetji. Med najpomembnejšimi prednostnimi nalogami nove vesoljske politike, ki bo usmerjena k dejanskim potrebam državljanov, bi morale biti lokalne pobude, medsebojna izmenjava izkušenj, ustvarjanje sinergij med različnimi področji delovanja ter obveščanje in ozaveščanje.

Določitev posebnih ukrepov za pridobivanje zanimanja mlajših generacij prek izobraževanja in ozaveščanja

38. Vesoljska strategija je odvisna od močne podpore in zanimanja mlajših generacij. Milenijska generacija je odrasla v svetu, v katerem so nove aplikacije samoumevne, in sicer ne samo za komercialne potrebe, ampak tudi za vsakdanjo uporabo. Spodbujati bi morali nove zamisli in poglede, ki jih prinašajo mladi.

39. Nova vesoljska strategija za Evropo mladih ne navdihuje dovolj. Vesolje bi moralo biti vir navdiha in motivacije ter prispevati k izboljšanju življenja ljudi. Strategija bi morala obravnavati predvsem spodbujanje izobraževanja in javnega obveščanja v zvezi z informacijami in podatki, ki so na voljo prek vesoljsko podprtih storitev. Vključevanje vesoljskih dejavnosti v učne načrte v šolah, na univerzah in v ustanovah, ki posredujejo znanstveni napredek v okviru priložnostnega učenja, bi precej povečalo zanimanje ljudi za to pomembno temo.

Nadaljnji koraki OR za uspešno izvajanje vesoljske strategije za Evropo

40. OR poziva Komisijo, Evropski parlament in Svet, naj razpravljajo o tej strategiji in jo podprejo ter si še naprej prizadevajo za njeno učinkovito izvajanje v tesnem sodelovanju z mesti in regijami ter vsemi zadevnimi deležniki.

41. Da bi poudarili pomen sektorja vesolja na regionalni ravni in kar najboljše izkoristili priložnosti za mesta in regije, povezane z izvajanjem evropske vesoljske politike, bodo v okviru komisije OR za okolje, podnebne spremembe in energijo organizirane posebne seje o vesolju. To je potrebno zlasti ob upoštevanju dejstva, da bo leta 2017 opravljen vmesni pregled vesoljskih programov EU.

42. OR lahko bolje podpre izvajanje programa Copernicus na lokalni in regionalni ravni, če bo kot polnopravni član vključen v forum uporabnikov programa Copernicus in bo vanj lahko imenoval svojega uradnega predstavnika. S tem bi bil upoštevan pomen lokalnih akterjev pri uporabi podatkov iz Copernicusa.

43. Za uspešno izvajanje evropske vesoljske strategije bi morali spodbujati partnerstva med Komisijo, državami članicami, Evropsko vesoljsko agencijo, Evropsko organizacijo za uporabo meteoroloških satelitov ter organi, deležniki, sektorji, znanstveniki in združenji uporabnikov na drugih področjih. OR je lahko pri tem pomemben partner.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Reforma sistema lastnih sredstev EU v naslednjem večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2020

(2018/C 054/13)

Poročevalka: Isabelle BOUDINEAU (FR/PES), podpredsednica regionalnega sveta, Nouvelle-Aquitaine

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Zgodovinska priložnost za reformo sistema lastnih sredstev

1. ponavlja, da si Unija v skladu s členom 311 PDEU „za doseganje svojih ciljev in izvajanje svojih politik zagotovi potrebna sredstva“, proračun pa se „brez vpliva na druge prihodke“ „v celoti financira iz lastnih sredstev“;
 2. opozarja na izzive za proračun EU po letu 2020 v odgovor na spremembe na področjih z evropsko dodano vrednostjo, zlasti glede na potrebo po krepitvi politik na področju obrambe in boja proti terorizmu, obravnave migrantov in beguncev ter boja proti podnebnim spremembam, potrebo po obravnavi demografskih izzivov ter glede na več drugih prednostnih nalog, ki se že financirajo v okviru večletnega finančnega okvira;
 3. ugotavlja, da bo izstop Združenega kraljestva iz EU vplival na prihodnost proračuna po letu 2020, ki se bo zmanjšal za približno 10 milijard EUR na leto ⁽¹⁾, pojavile pa se bodo tudi zamude pri pogajanjih o prihodnjem večletnem finančnem okviru, ki je že prestavljen na poletje 2018;
 4. opozarja, da je OR že podprl obsežno reformo sistema lastnih sredstev ⁽²⁾;
 5. pozdravlja objavo končnega poročila skupine na visoki ravni o lastnih sredstvih (Montijevo poročilo), zlasti priporočila o načelu evropske dodane vrednosti in načelu subsidiarnosti, hkrati pa obžaluje, da poročilo ne obravnava obsega evropskega proračuna z vidika prednostnih nalog EU;
 6. meni, da se je v posebnih okoliščinah, povezanih s krizami, izstopom Združenega kraljestva iz EU in razmislekom o prihodnosti Evrope, ter na podlagi priporočil iz Montijevega poročila ponudila priložnost za vizijo o srednje- in dolgoročnem financiranju prednostnih nalog v okviru proračuna EU in za reformo sedanjega sistema financiranja;
 7. pozdravlja dokument za razmislek o prihodnosti financ EU, ki ga je objavila Komisija, zlasti del, ki se nanaša na prihodke za financiranje politik Unije. Pozdravlja omembo reforme lastnih sredstev v pismu o nameri, ki ga je Komisija poslala Evropskemu parlamentu in Svetu 13. septembra 2017. Vendar si želi, da bi bili vzporedno ali v okviru predloga večletnega finančnega okvira (do maja 2018) predstavljeni konkretni predlogi. Poleg tega poziva Svet in države članice, naj sodelujejo pri ambiciozni reformi sedanjega sistema lastnih sredstev, da bo postal enostavnejši, pravičnejši in transparentnejši.
- Proračun EU, oslabljen zaradi načela pravičnega povračila**
8. opozarja, da so v zadnjih nekaj desetletjih nacionalni prispevki, izračunani na podlagi bruto nacionalnega dohodka (BND), postali glavni vir proračuna EU ⁽³⁾;
 9. meni, da sedanji sistem še zdaleč ni optimalen, saj je preveč odvisen od nacionalnih prispevkov, vlade pa spodbuja, naj sprejemajo le takšne kombinacije porabe, s katerimi bodo dosegle največje predvidene neto koristi za javno blagajno. Zaradi tega pristopa se zanemarjajo prednosti enotnega trga in nekaterih evropskih politik ter se osredotoča izključno na obseg

⁽¹⁾ *Brexit and the EU Budget: Threat or Opportunity?* (Brexit in proračun EU: grožnja ali priložnost?) <http://www.delorsinstitute.eu/media/brexitbudget-haasrubio-jdi-jan17.pdf>.

⁽²⁾ Mnenje OR 2016/0009 o vmesnem pregledu večletnega finančnega okvira.

⁽³⁾ 69,63 % prihodkov proračuna za leto 2017 prihaja iz nacionalnih prispevkov.

povračila. Ta sistem spodbuja tudi razdor med državami članicami, ki več prispevajo, in državami članicami, ki več prejemajo, čeprav je ta vrzel lahko navidezna, saj se pri tem izračunu upoštevajo samo javne finance, medtem ko zunanji pozitivni učinki na realno gospodarstvo držav članic niso upoštevani. Poleg tega ta pristop ne zajema stroškov „ne-Evrope“;

10. opozarja, da se proračun, predviden glede na cilje iz večletnega finančnega okvira, pogosto zmanjša zaradi kompromisov, ki jih institucije sklepajo v postopku letnega sprejemanja proračuna. Zato se širi vrzel med zavezami in plačili, kar povzroča krizo plačil;

Reforma za večjo transparentnost, poenostavitev in povezavo z državljani

11. ugotavlja, da se zaradi zapletenosti strukture proračuna EU in njenega sistema financiranja, zlasti mehanizmov rabata in popravkov, zmanjšuje jasnost ukrepov EU in krepi kriza zaupanja državljanov v Evropo; zato zahteva, da se odpravi celoten sistem rabata in popravkov;

12. meni, da je pretirana zapletenost upravljanja evropskih strukturnih in investicijskih skladov med drugim posledica pomanjkanja zaupanja med državljani, državami članicami in evropskimi institucijami. Za izboljšanje mnenja državljanov o EU bo po letu 2020 nujno treba poenostaviti evropske politike, zlasti kohezijsko politiko;

13. opozarja, da prispevek držav članic v proračun EU ni predstavljen usklajeno in transparentno. Zdaj le štiri države članice svoj prispevek v proračun EU objavijo v svojih nacionalnih računih, vendar v razdelku stroškov in ne naložb;

Ukrepi za povečanje pravih lastnih sredstev ter predvidljivejši in bolj uravnotežen proračun

14. meni, da bi si morali v okviru te reforme prizadevati za bolj jasen, predvidljiv in uravnotežen proračun, s katerim bi se lahko odzivali na evropske izzive in ki bi imel več novih lastnih sredstev in manj nacionalnih prispevkov, pri čemer bi bilo treba čim bolj zmanjšati dodatno breme za davkoplačevalce. Glavni cilj je zagotoviti bolj transparentno razporeditev lastnih sredstev, ki bo razumljivejša za državljane, ter bolj neodvisen in demokratičen proračun z večjo vključitvijo Evropskega parlamenta, zlasti kar zadeva proračunske prihodke EU. Poleg tega bi moral biti v to reformo vključen tudi OR, v razpravah o proračunu EU pa bi bilo treba upoštevati tudi teritorialno razsežnost;

15. meni, da je treba v tej reformi obravnavati vprašanje obsega večletnega finančnega okvira. V okviru reforme je treba zagotoviti skladnost med prednostnimi nalogami, ki jih določi EU, in sprejetjem večletnega finančnega okvira, ki bo omogočal doseganje teh ciljev;

16. poudarja, da mora biti večletni finančni okvir po letu 2020 osredotočen na nove izzive in v proračun vključiti rezervacijo za tveganja. To je pomembno, da bi lahko ohranili njegovo strateško usmeritev in zagotovili varnost načrtovanja za lokalne in regionalne oblasti in da bi se lahko soočili z morebitnimi krizami ter preprečili vzpostavljanje *ad hoc* skladov zunaj tega okvira;

17. meni, da bi imela povezava med davki in nekaterimi prednostnimi evropskimi politikami izobraževalni učinek, povečala pa bi se tudi njihova sprejemljivost. OR priporoča, naj se ohrani načelo univerzalnosti evropskega proračuna ⁽⁴⁾, lahko pa bi proučili možnosti za prožnejšo uporabo pravila o „nevplivanju“;

18. meni, da mora vsak predlog proračuna po letu 2020 vključevati reforme tako na področju odhodkov, da se upoštevajo nove evropske prednostne naloge, zagotovi učinkovitejša poraba sredstev EU in izboljša stopnja črpanja sredstev, kot na področju prihodkov, da se povečajo nova lastna sredstva. Te reforme morajo vsekakor zagotavljati dovolj sredstev za nadaljevanje politik, ki so najbolj prispevale k evropskemu projektu, in sicer: skupne kmetijske in prehranske politike, kohezijske politike in politike razvoja podeželja ter socialne agende, ki temelji na kakovostnih delovnih mestih za državljane EU;

19. poudarja, da je treba pri reformi upoštevati načelo subsidiarnosti in koncept evropske dodane vrednosti. OR poziva k analizi „preskusov solidarnosti“, ki so predlagani v Montijevem poročilu. Paziti pa bo treba, da se subsidiarnost ne bo izkoristila za ponovno nacionalizacijo evropskih politik in da se državam članicam ne bodo več odobrili prenosi sredstev, ki bi lahko oslabili politike, ki so največ prispevale k izgradnji EU, tj. skupno kmetijsko politiko, kohezijsko politiko, politiko razvoja podeželja in socialno agendo, ki temelji na kakovostnih delovnih mestih za državljane EU;

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/budget/financialreport/2011/overview/budget_management/index_en.html.

20. opozarja, da je zbiranje „tradicionalnih“ lastnih sredstev, kot so carinske dajatve in prihodki iz naslova boja proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, v veliki meri odvisni od lojalnega sodelovanja držav članic;

21. vztraja, da je treba reformo lastnih sredstev obravnavati v povezavi z možnostjo, da se vzpostavi fiskalna zmogljivost za države članice euroobmočja;

22. hkrati meni, da je nujno, da imajo države članice glede na stroge zahteve, ki jih morajo izpolnjevati v skladu s šesterčkom, dvojčkom in fiskalnim paktom (strukturni proračunski saldo, omejitev izdatkov, zmanjšanje dolga), še vedno dovolj maneverskega prostora, da same oblikujejo svojo davčno zakonodajo in si tako zagotovijo potrebne (nacionalne) prihodke, nujne za zadostno kritje pri nekaterih nesorazmerno visokega porasta izdatkov (npr. na socialnem področju, v zdravstvu in za nego);

Mnenje o novih lastnih sredstvih, predstavljenih v Montijevem poročilu

23. priporoča, da se proučijo in predlagajo nova lastna sredstva v obliki svežnja, v katerem bi bili združeni različni davki, da bi uravnotežili učinke novih lastnih sredstev na vse ravni upravljanja, podjetja in državljane;

24. pozdravlja možnost evropskega davka od dohodkov pravnih oseb na podlagi skupne konsolidirane osnove (CCCTB). OR je v enem od svojih že sprejetih mnenj predstavil pozitivne učinke CCCTB na gospodarsko rast, zaposlovanje in enakost na davčnem področju ter na javne finance, tudi lokalne in regionalne. OR poziva institucije, naj kot dopolnilo k temu davku obravnavajo tudi uvedbo davka za mednarodna podjetja. Podpira tudi pristop Komisije, da v skladu s svojim sporočilom z dne 21. septembra 2017 „Za pravično obdavčitev digitalnega gospodarstva“ do pomladi 2018 pripravi predlog direktive o določitvi pravil za obdavčenje dobička v digitalnem gospodarstvu na ravni EU. Hkrati opozarja, da je usklajevanje na področju davkov na ravni EU omejeno z določbami člena 113 PDEU na elemente, ki so potrebni za delovanje notranjega trga in zagotavljanje pogojev pravične konkurence, ter da je pristoynost nalaganja in pobiranja davkov osrednja suverena pravica držav članic;

25. meni, da bi lahko reforma DDV prispevala k povečanju lastnih sredstev. Sedanji sistem DDV je preveč zapleten, zato ga je treba spremeniti na podlagi sistema, ki ga je predlagala skupina na visoki ravni, tako da bi uvedli enotno evropsko stopnjo na usklajeni in širši osnovi. Ta reforma pa ne sme imeti negativnih posledic za državljane in manj razvite države članice;

26. podpira davek na finančne transakcije (FTT), saj bi državam članicam omogočil, da zmanjšajo svoj nacionalni prispevek⁽⁵⁾. Vendar pa je njegov potencial omejen zaradi omejenega števila držav članic, ki se zavzemajo za FTT, in nepredvidljivosti na področju prihodkov;

27. meni, da bi lahko razmislili tudi o viru lastnih sredstev na podlagi izdajanja denarja, čeprav obstajajo tveganja, povezana z nestanovitnostjo ter dejstvom, da bi ta vir zadeval le države članice iz euroobmočja;

28. meni, da davki na ogljikov dioksid na nacionalni ravni, morebitni davek na evropski ravni in davek iz sistema za trgovanje z emisijami na ravni EU prinašajo pomembne prednosti, zlasti pri spodbujanju zmanjševanja emisij CO₂, prispevanja k izvajanju Pariškega sporazuma in vzpostavljanja močnejše povezave z evropskimi cilji s področja trajnostnega razvoja, podnebja in okolja. Po drugi strani pa bosta prizadeta sektorja industrije in prometa. Vendar pa lahko ta vrsta davkov ustvari novo vrzel med gospodarsko manj razvitimi državami članicami z ogljično bolj intenzivnim gospodarstvom in bolj razvitimi državami članicami, ki imajo več možnosti za izkoriščanje čistejših virov energije. Poleg tega je pri uvedbi takšnih davkov na ogljikov dioksid treba predvideti posebna nadomestila za otoke in najbolj oddaljene regije, ki so v celoti odvisni od zračnega in pomorskega prometa, pa si kljub temu prizadevajo za zmanjšanje emisij;

29. meni, da ima davek na elektriko nedvomne prednosti v smislu „razumljivosti“ in skladnosti s cilji EU na področju energetske učinkovitosti, vendar opozarja na tveganje, da bo naletel na neodobravanje in da bo prizadel predvsem revna gospodinjstva. Zato je treba takoj določiti, da se za gospodinjstva ne bo uporabljal;

⁽⁵⁾ Mnenje OR o skupnem sistemu davka na finančne transakcije, OR 332/2011.

30. predlaga, da se opusti obravnava davka na goriva. Poleg nasprotovanja državljanov bi imel ta davek tudi negativne učinke na lokalni ravni. Ta davek je vir dohodka za nekatere regionalne in lokalne oblasti;

31. meni, da bi lahko ponovno obravnavali davek na lete, ki ga je Komisija predlagala leta 2011 ⁽⁶⁾, in priporoča, da se ga uvede za lete znotraj Evrope;

32. poziva Komisijo, naj izvede podrobno oceno učinka novih lastnih sredstev in njihovega vpliva na nacionalne in podnacionalne proračune ter na državljane;

Reforma, vključena v načrt večletnega finančnega okvira po letu 2020

33. poziva Komisijo, naj predloži zakonodajni predlog za večletni finančni okvir po letu 2020, v katerem bo predvidela ambiciozno reformo lastnih sredstev. To reformo je treba izvesti postopno v okviru pogodb EU in v manjši meri ohraniti nacionalne prispevke;

34. opozarja, da bi lahko roki, povezani z izstopom Združenega kraljestva iz EU ter prenovo mandатов Evropskega parlamenta in Komisije, povzročili zamude v časovnem načrtu predlogov v zvezi s proračunom EU po letu 2020. Poziva Komisijo, naj v primeru večjih zamud predlaga podaljšanje večletnega finančnega okvira v skladu s členom 312(4) PDEU, da ne bo ogroženo izvajanje evropskih javnih politik, zlasti kohezijske politike.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ Financiranje proračuna EU: poročilo o delovanju sistema virov lastnih sredstev (SEC(2011) 876 final).

Mnenje Evropskega odbora regij – Zaščita otrok pri migracijah

(2018/C 054/14)

Poročevalka: Yoomi Renström (SE/PES), članica občinskega sveta Ovanåker**Referenčni dokument:** Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Zaščita otrok pri migracijah,

COM(2017) 211 final

POLITIČNA PRIPOROČILA**Ozadje**

Otroci-migranti so še posebej ranljiva skupina. Število otrok v različnih migracijskih okoliščinah, ki prispejo v EU, strmo narašča. Številni pridejo brez spremstva, torej brez odraslega skrbnika. Leta 2015 in 2016 je bilo med prosilci za azil okoli 30 % otrok. Njihovo število se je v zadnjih letih povečalo za šestkrat.

Komisija v sporočilu obravnava ukrepe za zaščito otrok-migrantov. Priporočila so nastala na podlagi že obstoječih predpisov, postopkov in pobud. Zaradi porasta otrok-migrantov so pod pritiskom sprejemni sistemi in sistemi za zaščito otrok. Komisija predlaga nekatere pomembne ukrepe, ki jih morajo Evropska unija in države članice ob pomoči ustreznih ustanov EU (EASO, FRA in Frontex) bodisi še sprejeti ali učinkoviteje izvajati. Namen sporočila je odpraviti največje pomanjkljivosti pri zaščiti otrok-migrantov ter upoštevati potrebe in pravice otrok pri migracijah.

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. pozdravlja sporočilo Komisije glede na pomanjkljivosti v EU in državah članicah pri varstvu otrok v različnih migracijskih okoliščinah; pozdravlja tudi, da Komisija navaja možnosti za boljše izvajanje, ki omogoča zgodnje, enotno in bolj smotrno ukrepanje na tem področju;
2. se strinja s Komisijo, da je celostni pristop tako v primeru otrok brez spremstva kot tudi otrok, ki jih spremlja družina, ne glede na njihov status zelo pomemben v vseh fazah migracije; zadovoljen je tudi, da so ukrepi iz predloga Komisije usmerjeni v temeljne vzroke za nevarno potovanje otrok v EU, trden sistem zaščite otrok vzdolž migracijskih poti in tudi boljše pogoje za sprejem v EU, vključevanje, vrnitev in združevanje družin;
3. opozarja, da so otrokove pravice zajamčene v členu 24 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Temeljne otrokove pravice so medsektorsko vprašanje, ki se nanaša na več razsežnosti, zato jih morajo obravnavati vse pomembne evropske in nacionalne politike ⁽¹⁾;
4. opozarja, da gre pri otrokovih pravicah za človekove pravice, ki so univerzalne in nedeljive ter tesno povezane med seboj; poziva EU in države članice, ki so vse podpisale Konvencijo ZN o otrokovih pravicah (UNCRC), naj poskrbijo za spoštovanje njenih določb; meni, da je treba UNCRC uporabiti kot okvir, ki se ne uporablja le v primeru kršenja otrokovih pravic, temveč ga je mogoče uporabiti tudi za spodbujanje razvoja in možnosti vseh otrok in mladih ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Mnenje OR o lokalnem in regionalnem sodelovanju za varstvo otrokovih pravic v Evropski uniji (CdR 54/2010).

⁽²⁾ Glej opombo pod črto 1.

5. opozarja, da ima EU institucionalni in pravni okvir za varstvo otrokovih pravic, ki med drugim obsega UNCRC, Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in druge pomembne mednarodne konvencije, ki so jih podpisale države članice. Izziv tiči v tem, da se ti pravni instrumenti dejansko uporabijo glede na izjemen porast števila ranljivih otrok-migrantov, ki ga je moč zaznati v Evropi;
6. opozarja na povezavo med tem mnenjem in mnenjema OR o predlogu reforme skupnega evropskega azilnega sistema iz leta 2016 ⁽³⁾ ter poudarja poziv k celovitemu in vzdržnemu pristopu EU k migracijam na podlagi solidarnosti in spoštovanja človekovih pravic ter k ukrepom za učinkovito zaščito otrok, ki so najbolj ogrožena skupina;
7. meni, da je sporočilo pomemben prispevek, ki dopolnjuje novi skupni evropski azilni sistem, in poziva organe EU, ki so udeleženi v pogajanjih o prihodnjem azilnem sistemu, naj zagotovijo, da bodo otrokove pravice jasno upoštevane v vseh njegovih delih;
8. z zadovoljstvom ugotavlja, da Komisija predlaga konkretne ključne ukrepe, s katerimi je natančno opredeljena odgovornost EU in držav članic za zaščito otrok-migrantov; poudarja, da je treba otrokove pravice varovati v vseh fazah migracijskega procesa;
9. odobrava, da si Komisija prizadeva za enotne in višje standarde za sprejem otrok in mladih v vseh državah članicah, vendar opozarja, da so tako EU kot države članice odgovorne za to, da poskrbijo za pravilne pogoje za sprejem na lokalni in regionalni ravni;
10. poudarja, da je mogoče zaščito otrok v migracijah zagotoviti le v okviru celovitega partnerstva med vsemi vpletenimi akterji – institucijami EU, državami članicami, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter civilno družbo. Lokalne in regionalne oblasti imajo dandanes pomembno vlogo v vsakdanu ranljivih otrok-migrantov. Pri usklajevanju z drugimi akterji je njihova vloga celo ključnega pomena;
11. meni, da v sporočilu niso bili upoštevani danosti in pogoji lokalnih in regionalnih oblasti; poudarja, da bi morale izkušnje lokalnih in regionalnih oblasti ter pogoji, ki vladajo v njih, usmerjati obravnavani predlog. Da bo mogoče izvesti novi pristop, je treba lokalne in regionalne oblasti vključiti že zgodaj in skozi celoten proces. EU in države članice morajo dati na voljo smotno podporo, prilagojeno lokalnim danostim, na področju financiranja, pravnega in regulativnega sistema ter spodbujanja znanja;
12. meni, da sta migracijska in razvojna politika tesno povezani. Mednarodno, nacionalno, regionalno in lokalno sodelovanje je odločilnega pomena za skupno zagotavljanje zaščite otrok-migrantov v skladu s svetovnimi cilji agende 2030 za trajnostni razvoj;

Otrokova korist kot vodilo

13. poudarja, da mora biti v skladu z določbami UNCRC načelo otrokove koristi vodilo pri odločitvah in ukrepih v celotnem azilnem postopku, tudi v zvezi z otroki, ki ne zaprosijo za azil. Otrok je vsaka oseba do dopolnjene starosti 18 let. Pri odločitvi o tem, kaj služi otrokovi koristi, je treba upoštevati otrokovo mnenje. Zato mora imeti otrok dostop do vseh ustreznih informacij o svojih pravicah in tudi o azilnem postopku, ki morajo ustrezati starosti otroka in drugim bistvenim okoliščinam. Vse to je treba zagotoviti z imenovanjem zakonitega zastopnika za otroka ali, kadar je to potrebno, skrbnika;
14. izpostavlja, da ni meril za ugotavljanje in preverjanje otrokove koristi, zato je zadovoljen, da Komisija in agencije EU ponujajo smernice, usposabljanje in instrumente v zvezi s preverjanjem otrokove koristi;
15. meni, da je treba pozornost posvetiti posebni ogroženosti otrok, zato je treba prošnje otrok obravnavati prednostno. Za vsakega otroka je treba preveriti, kakšna je njegova konkretna ranljivost. Odbor pozdravlja posebne smernice za operativne standarde in materialne pogoje otrok brez spremstva, ki jih v letu 2017 pripravlja Evropski azilni podporni urad (EASO);

⁽³⁾ COR-2016-05807-00-00-AC in COR-2016-03267-00-00-AC.

16. pozdravlja poziv Komisije državam članicam, naj poskrbijo za ustrezno usposabljanje oseb, ki delajo z otroki-migranti v vseh fazah migracije. Poleg usposabljanja sta po mnenju Odbora pomembna tudi financiranje in spodbujanje izmenjave izkušenj in dobrih praks;

Otroci-migranti potrebujejo zaščito

17. se strinja, da se boljša zaščita otrok-migrantov začne že z odpravljanjem vzrokov, zaradi katerih se otroci podajo na nevarno pot v Evropo. V ta namen je treba uspešno odpraviti revščino in pomanjkanje, preprečiti neenake življenjske standarde ter razrešiti dolgotrajne in nasilne konflikte. Poleg tega je treba v tretjih državah razviti celovite sisteme za zaščito otrok;

18. ugotavlja, da so otroci med begom in migracijami še posebej ogroženi in izpostavljeni tveganjem ter v številnih primerih žrtve hudega nasilja, izkoriščanja, trgovine z ljudmi, kriminala ter telesnih, duševnih in spolnih zlorab. Dečki in deklice so lahko ogroženi na različne načine. Deklice so na primer bolj izpostavljene spolnemu nasilju in nasilju na podlagi spola ter so pogosto žrtve prisilnih porok, dečki pa so pogosto v nevarnosti, da postanejo vpleteni v kriminalne dejavnosti. Zato je treba pri načrtovanju, izvajanju in ocenjevanju ukrepov za varstvo otrok vedno upoštevati vidike, povezane s spolom;

19. meni, da je treba posebno pozornost posvetiti otrokom, ki prispejo v spremstvu odraslih, s katerimi so v nejasnem razmerju, da se zagotovi varstvo zdravja otrok in zaščita otrokovih pravic;

20. opozarja, da je število beguncev in migrantov, med njimi veliko otrok, ki umrejo na osrednji sredozemski poti, v zadnjih mesecih doseglo rekord; sklicuje se na svoje preteklo mnenje ⁽⁴⁾ in se pridružuje pozivu UNICEF Evropski uniji in njenim državam članicam, naj se zavzamejo za zaščito otrok, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje domove, s preprečevanjem izkoriščanja otrok in trgovine z njimi ter krepitevijo programov za zaščito otrok v Libiji;

21. poudarja, da je treba za vse sprejemne centre, v katerih se registrirajo in identificirajo otroci, imenovati osebo, zadolženo za varstvo otrok, ki bo odgovarjala na vsa vprašanja, ki zadevajo otroke in njihove pravice;

22. meni, da morajo biti zbrane informacije primerljive med državami članicami in razčlenjene glede na spol. Metode zbiranja biometričnih podatkov in jemanja prstnih odtisov morajo upoštevati otrokovo korist ter ustrezati spolu otroka in posebnim okoliščinam. Zaradi tega je zelo pomembna prisotnost osebe, zadolžene za varstvo otrok;

23. meni, da mora imeti EU delujoče in zakonite sisteme za določanje starosti. Ob upoštevanju otrokovih pravic in pravne varnosti je pomembno, da se starost prosilcev določi v zgodnji fazi postopka; z zadovoljstvom ugotavlja, da bo EASO leta 2017 posodobil svoje smernice za določanje starosti, da bo postopek bolj prilagoden potrebam otrok;

24. poudarja, da je treba izboljšati sodelovanje, ukrepe za spremljanje in ukrepe, ki zadevajo otroke in se močno razlikujejo znotraj EU. Vse več otrok izgine in le redke najdejo. Pogrešani otroci-migranti imajo enake pravice kot drugi otroci. Za preprečevanje izginotja otrok je potreben zakonit in sistematičen postopek obveščanja in odzivanja v primerih pogrešanih otrok;

25. je zadovoljen, da bo center znanja za migracije in demografijo v Komisiji oblikoval podatkovno zbirko otrok-migrantov;

Namestitev otrok-migrantov

26. poziva EU in države članice, naj spodbujajo razvoj različnih možnosti namestitve za otroke brez spremstva. Smiselna bi bila namestitve v rejniških družinah, v posebnih ustanovah za otroke ali pri odraslih sorodnikih. Pri takšnih odločitvah je treba vnaprej preveriti, ali je zagotovljena otrokova korist;

⁽⁴⁾ Osnutek mnenja Migracije na osrednji sredozemski poti, CIVEX-VI/023.

27. nasprotuje vsaki obliki pridržanja otrok na podlagi njihovega migrantskega statusa. Zaradi negativnih posledic, ki jih ima odvzem prostosti na otroke, se ga sme uporabiti le kot skrajno sredstvo in v izjemnih primerih (npr. če je ogroženo otrokovo življenje oziroma zdravje), biti mora čim bolj kratkotrajen in se nikoli odvijati v okoliščinah, podobnih zaporu. V vsakem primeru je v vseh fazah potreben nadzor, ki ga izvajajo pristojni organ in/ali javne službe, pristojne za otroke. Pridržanje mora spoštovati potrebe otrok, ti pa morajo biti v oskrbi oseba, ki je za to posebej usposobljena. Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da bo spodbujanje alternativ pridržanju eno od osrednjih vprašanj evropskega foruma o otrokovih pravicah od 6. do 8. novembra 2017;

Pravica otrok do pomoči

28. meni, da sistemi skrbništva, ki se med državami članicami razlikujejo, otežujejo možnosti za zagotavljanje enakih osnovnih pogojev pri dodeljevanju skrbnikov otrokom v EU. Vsak otrok brez spremstva ima ob prihodu pravico do strokovnega skrbnika, ki ga zastopa v pravnih zadevah in ščiti njegove interese ne glede na to, ali otrok prosi za azil ali ne. Skrbnik je pomembna oseba, ki mora graditi medsebojno zaupanje in otroka ščititi pred različnimi vrstami zlorabe. Dober odnos med otrokom in njegovim skrbnikom koristi vključevanju. Skrbniki lahko pripomorejo tudi k temu, da otroci ne izginejo. Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da je bil po navedbah sporočila Komisije o stanju izvajanja evropske agende o migracijah na ravni EU dosežen hiter napredek v zvezi z oblikovanjem Evropske mreže skrbniških institucij;

29. meni, da morajo skrbniki prejeti ustrezno usposabljanje od pristojne ustanove ali državnega organa oziroma morajo izkazati ustrezno usposobljenost. Skrbniki smejo biti odgovorni le za omejeno število otrok. Skrbniki morajo biti uslužbenci, ki jih plačujejo države članice in imajo možnost, da delujejo neodvisno;

30. pozdravlja ustanovitev evropske skrbniške mreže za izmenjavo izkušenj in razvoj smernic;

Socialno vključevanje in izobraževanje otrok

31. zlasti poudarja tesno povezanost pogojev za sprejem otrok in možnosti vključevanja, opozarja, da postopki in pogoji za sprejem ne smejo upočasniti ali ovirati procesa vključevanja, ter poudarja pomen hitrega začetka postopkov pridobitve zakonitega upravnega statusa;

32. meni, da je zgodnje vključevanje otrok odločilnega pomena, da se podpre prehod v odraslost. Vključevanje otrok v državi sprejema je socialna naložba, ki pripomore k zmanjševanju tveganj, povezanih z morebitnimi kriminalnimi dejavnostmi in možnostmi za radikalizacijo. Če je že zgodaj na voljo dostop do izobraževanja, zdravstvene oskrbe, prostočasnih dejavnosti in psihosocialne podpore, to spodbuja otrokov razvoj;

33. še posebej poudarja, da je zgođen in učinkovit dostop do vključujočega formalnega izobraževanja, vključno s predšolskim varstvom, izobraževanjem in vzgojo, eden najpomembnejših in najuspešnejših instrumentov za vključevanje otrok, saj spodbuja učenje jezika, socialno kohezijo in medsebojno razumevanje;

34. poudarja, da je psihološka oskrba travmatiziranih otrok velikega pomena za lajšanje procesa vključevanja. Za otroke, ki so morda žrtve spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola, bi morale biti na voljo še posebne storitve, na primer lažji dostop do spolnega in reproduktivnega zdravstvenega varstva;

35. poudarja, kako pomembni so stalni ukrepi za spodbujanje pozitivnega odnosa do raznolikosti ter odpravljanje rasizma, ksenofobije in še posebej ščunjanja proti otrokom-migrantom;

36. je seznanjen, da se Komisija zaveda problemov, ki nastanejo, ko otroci brez spremstva dopolnijo osemnajst let in se ne obravnavajo več kot otroci, čeprav še vedno potrebujejo zaščito. Otroke je treba pripraviti na prehod v odraslost s pomočjo svetovanja, podpore ter možnosti za nadaljevanje splošnega in poklicnega izobraževanja;

37. poudarja pomen trajnih rešitev za zagotavljanje dolgotrajnih normalnih in stabilnih življenjskih razmer za otroke. Treba je razmisliti o vseh možnih rešitvah: vključevanju, vračanju, preselitvi ali združevanju družin. Odločilnega pomena je, da se v vsakem primeru upošteva otrokova korist;

Evropski, nacionalni, regionalni in lokalni vidik

38. poudarja, da je treba priznati lokalne in regionalne oblasti kot pomembne partnerke pri izvajanju in prenosu strategije EU za zaščito otrok-migrantov; poziva Komisijo, naj v vseh svojih predlogih upošteva posledice za lokalno in regionalno raven, saj se sprejem otrok prosilcev za azil opravlja na lokalni ravni, kjer se jim tudi nudi dostop do različnih storitev zdravstvene oskrbe in začne zgodnje vključevanje v družbo;

39. poziva Komisijo, naj pri komunikaciji z državami članicami razjasni, da si morajo pomagati z izkušnjami in znanjem lokalne in regionalne ravni. Lokalne in regionalne oblasti imajo številne preizkušene postopke in veliko izkušenj v zvezi z zaščito in sprejemom otrok-migrantov;

40. meni, da različne oblike financiranja in podpore EU lajšajo zaščito otrok-migrantov in njihovo vključevanje ter pripomorejo k njima; poziva Komisijo, naj izboljša obveščanje lokalnih in regionalnih oblasti o obstoječih možnostih podpore in financiranja;

41. se strinja s Komisijo, da morajo najpomembnejšim ukrepom, predstavljenim v tem sporočilu, slediti odločni, skupni in usklajeni nadaljnji ukrepi, in sicer tako na ravni EU kot na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter tudi v sodelovanju s civilno družbo in mednarodnimi organizacijami. Treba je pozorno spremljati vse vidike zakonodaje Unije, še posebej kar zadeva varstvo temeljnih pravic in spoštovanje jamstev v zvezi z otrokovimi pravicami;

42. meni, da bi usklajen sistem s skupnimi cilji glede sprejema otrok-migrantov na evropski in nacionalni ravni omogočil čim zgodnejše izvajanje potrebnih ukrepov. Ključnega pomena je, da se izkoristijo možnosti za hitro vključevanje otrok in uspešno šolanje ter dobro pripravo na trg dela. Da bo te cilje mogoče uresničiti, si morajo vse države članice solidarno deliti odgovornost za sprejem ranljivih otrok;

43. poudarja, da so otroci prihodnost Evrope, in opozarja na demografske spremembe, ki pomenijo, da raste delež starejših v prebivalstvu, hkrati pa se večja povpraševanje po delovno sposobnem prebivalstvu. Da bo naša družba lahko rasla in uspevala, potrebuje več mladih; poudarja, da pravi pogoji pri sprejemu in kakovostni ukrepi vključevanja ustvarijo dobre možnosti za življenje in razvoj novo priseljenih otrok in mladih v naši družbi. Zato so dobri pogoji za sprejem in kakovostni ukrepi vključevanja dolgoročna naložba v blaginjo, demokracijo in človekove pravice.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

125. PLENARNO ZASEDANJE 9., 10. IN 11. OKTOBRA 2017

Mnenje Evropskega odbora regij – Storitveni sveženj: storitveno gospodarstvo, ki deluje v prid Evropejcem

(2018/C 054/15)

Poročevalec: Jean-Luc Vanraes (BE/ALDE), član občinskega sveta, Uccle**Referenčni dokumenti:** Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropske storitvene e-izkaznice in povezanih upravnih zmogljivosti

COM(2016) 824 final

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o pravnem in operativnem okviru evropske storitvene e-izkaznice, ki jo je uvedla Uredba ... [uredba o evropski storitveni e-izkaznici]

COM(2016) 823 final

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

COM(2016) 822 final

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o priporočilih za reforme na področju regulacije poklicnih storitev

COM(2016) 820 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Uvodna izjava 7

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Obveznost uradnega obveščanja, vzpostavljena s to direktivo, bi morala veljati za regulativne ukrepe držav članic, kot so zakoni in drugi splošni upravni predpisi ali katero koli drugo zavezujoče splošno pravilo, vključno s pravili, ki jih sprejmejo poklicne organizacije za kolektivno urejanje dostopa do storitvenih dejavnosti ali njihovega izvajanja. Obveznost uradnega obveščanja pa ne bi smela veljati za posamezne sklepe, ki jih izdajo nacionalni organi.	Obveznost uradnega obveščanja, vzpostavljena s to direktivo, bi morala veljati za regulativne ukrepe držav članic, kot so zakoni in drugi splošni upravni predpisi ali katero koli drugo zavezujoče splošno pravilo, vključno s pravili, ki jih sprejmejo poklicne organizacije za kolektivno urejanje dostopa do storitvenih dejavnosti ali njihovega izvajanja. Obveznost uradnega obveščanja pa ne bi smela veljati za posamezne sklepe, ki jih izdajo nacionalni organi. <i>Za spremembe ali prilagoditve osnutkov ukrepov, ki jih sprejmejo zakonodajne skupščine ali nacionalni, regionalni in lokalni parlamenti med parlamentarnim postopkom, ne bi smela veljati obveznost uradnega obveščanja iz te direktive. Za namene te direktive se šteje, da je bila obveznost uradnega obveščanja izpolnjena, ko se osnutek ukrepa uvede in dokončno sprejme ob koncu parlamentarnega postopka.</i>

Obrazložitev

Predlog ne vključuje postopka za spremembe ali prilagoditve osnutkov ukrepov, ki jih sprejmejo zakonodajne skupščine.

Predlog spremembe 2

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Uvodna izjava 15

Črta se:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<i>Nespoštovanje obveznosti, da se uradno obvestilo o osnutku ukrepa predloži vsaj tri mesece pred njegovim sprejetjem in/ali da se ukrep iz uradnega obvestila v tem obdobju ter, odvisno od primera, v treh mesecih po prejemu opozorila ne sprejme, bi se moralo šteti za hudo in bistveno procesno napako zaradi vpliva na posameznike.</i>	

Obrazložitev

Predlog Komisije ima za posledico to, da osnutki ukrepov, za katere ni bilo predloženo uradno obvestilo, ne bodo izvršljivi. To bo imelo resne posledice za izvrševanje lokalnih in regionalnih ukrepov, saj je področje uporabe direktive o storitvah izjemno široko in se v nekaterih primerih še oblikuje s sodno prakso Sodišča.

Predlog spremembe 3

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Člen 3(2)

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Države članice Komisijo uradno obvestijo o osnutku ukrepa, ki uvaja nove zahteve ali sisteme dovoljenj iz člena 4 ali spreminja takšne obstoječe zahteve ali sisteme dovoljenj. 2. Če država članica spremeni osnutek ukrepa iz uradnega obvestila, da bi bistveno razširila njegovo področje uporabe ali vsebino ali skrajšala časovni načrt, prvotno predviden za izvajanje, ali dodala zahteve ali sisteme dovoljenj ali zahteve ali sisteme dovoljenj spremenila tako, da bi bolj omejevali ustanavljanje ali čezmejno opravljanje storitev, Komisijo ponovno uradno obvesti o spremenjenem osnutku ukrepa, o katerem jo je v skladu z odstavkom 1 že uradno obvestila, pri čemer vključi pojasnitev cilja in vsebine sprememb. V takšnem primeru se prejšnje uradno obvestilo šteje za umaknjeno. 3. Komisijo o osnutkih ukrepov iz odstavkov 1 in 2 uradno obvesti vsaj tri mesece pred njihovim sprejetjem.	1. Države članice Komisijo uradno obvestijo o osnutku ukrepa, ki uvaja nove zahteve ali sisteme dovoljenj iz člena 4 ali spreminja takšne obstoječe zahteve ali sisteme dovoljenj. 2. (a) Če država članica spremeni osnutek ukrepa iz uradnega obvestila, da bi bistveno razširila njegovo področje uporabe ali vsebino ali skrajšala časovni načrt, prvotno predviden za izvajanje, ali dodala zahteve ali sisteme dovoljenj ali zahteve ali sisteme dovoljenj spremenila tako, da bi bolj omejevali ustanavljanje ali čezmejno opravljanje storitev, Komisijo ponovno uradno obvesti o spremenjenem osnutku ukrepa, o katerem jo je v skladu z odstavkom 1 že uradno obvestila, pri čemer vključi pojasnitev cilja in vsebine sprememb. V takšnem primeru se prejšnje uradno obvestilo šteje za umaknjeno. (b) <i>Država članica ni obvezana uradno sporočiti sprememb osnutka ukrepa, opravljenih med parlamentarnim postopkom, če je bil ta ukrep že predmet uradnega sporočila. Vendar pa morajo države članice Komisiji uradno sporočiti osnutek ukrepa, ki vsebuje te spremembe, potem ko je ukrep sprejet.</i> 3. Komisijo o osnutkih ukrepov iz odstavkov 1 in 2 uradno obvesti vsaj tri mesece pred njihovim sprejetjem.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
4. Kršitev ene od obveznosti iz člena 3(1), (2) in (3) ali 6 (2) pomeni hudo in bistveno procesno napako zaradi vpliva na posameznike. 5. Države članice v vsako uradno obvestilo vključijo informacije, ki dokazujejo skladnost sistema dovoljenj ali zahteve iz uradnega obvestila z Direktivo 2006/123/ES. Navedene informacije opredelijo pomemben razlog, ki se nanaša na javni interes, in utemeljijo, zakaj je sistem dovoljenj ali zahteva iz uradnega obvestila nediskriminatorska na podlagi državljanstva ali prebivališča in zakaj je sorazmerna. Navedene informacije vključujejo oceno, ki kaže, da manj omejevalna sredstva niso na voljo, in posebne dokaze, ki potrjujejo utemeljitve države članice, ki predloži uradno obvestilo. 6. Država članica v uradno obvestilo vključi tudi besedilo zakonodajne ali regulativne določbe, na katerem temelji osnutek ukrepa iz uradnega obvestila. 7. Države članice sporočijo sprejeti ukrep v dveh tednih po sprejetju. 8. Za namen postopka uradnega obveščanja, vzpostavljenega s to direktivo, ter zagotovitev izmenjave informacij med državo članico, ki predloži uradno obvestilo, drugimi državami članicami in Komisijo se uporablja informacijski sistem za notranji trg iz Uredbe (EU) št. 1024/2012.	4. Kršitev ene od obveznosti iz člena 3(1), (2) in (3) ali 6 (2) pomeni hudo in bistveno procesno napako zaradi vpliva na posameznike. 5. Države članice v vsako uradno obvestilo vključijo informacije, ki dokazujejo skladnost sistema dovoljenj ali zahteve iz uradnega obvestila z Direktivo 2006/123/ES. Navedene informacije opredelijo pomemben razlog, ki se nanaša na javni interes, in utemeljijo, zakaj je sistem dovoljenj ali zahteva iz uradnega obvestila nediskriminatorska na podlagi državljanstva ali prebivališča in zakaj je sorazmerna. Navedene informacije vključujejo oceno, ki kaže, da manj omejevalna sredstva niso na voljo, in posebne dokaze, ki potrjujejo utemeljitve države članice, ki predloži uradno obvestilo. 6. Država članica v uradno obvestilo vključi tudi besedilo zakonodajne ali regulativne določbe, na katerem temelji osnutek ukrepa iz uradnega obvestila. 7. Države članice sporočijo sprejeti ukrep v dveh tednih po sprejetju. 8. Za namen postopka uradnega obveščanja, vzpostavljenega s to direktivo, ter zagotovitev izmenjave informacij med državo članico, ki predloži uradno obvestilo, drugimi državami članicami in Komisijo se uporablja informacijski sistem za notranji trg iz Uredbe (EU) št. 1024/2012.

Obrazložitev

Predlog ne vključuje postopka za spremembe ali prilagoditve osnutka ukrepov, ki jih sprejmejo zakonodajne skupščine.

Predlog spremembe 4

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Člen 3(4)

Črta se:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Kršitev ene od obveznosti iz člena 3(1), (2) in (3) ali 6(2) pomeni hudo in bistveno procesno napako zaradi vpliva na posameznike.	

Obrazložitev

Predlog Komisije ima za posledico to, da osnutki ukrepov, za katere ni bilo predloženo uradno obvestilo, ne bodo izvršljivi. To bo imelo resne posledice za izvrševanje lokalnih in regionalnih ukrepov, saj je področje uporabe direktive o storitvah izjemno široko in se v nekaterih primerih še oblikuje s sodno prakso Sodišča.

Predlagana sankcija bi povzročila hudo pravno negotovost, saj bi bili celo neproblematični projekti, ki so v glavnem popolnoma v skladu z zakonodajo EU, neizvedljivi že zaradi najmanjše formalne kršitve postopka obveščanja.

Predlog spremembe 5

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Člen 3(8)

Za členom 3(8) se doda nov odstavek:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Člen 3(3) se ne uporablja, če mora država članica hitro sprejeti ukrepe za uvedbo novih sistemov dovoljenj ali zahtev ali spremeniti obstoječe sisteme dovoljenj iz nujnih razlogov v resnih in nepredvidljivih okoliščinah, povezanih z varstvom javnega reda, javne varnosti, javnega zdravja ali okolja.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 6

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Člen 5(2)

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Od datuma, ko Komisija obvesti državo članico, ki je predložila uradno obvestilo, da je prejeta uradno obvestilo popolno, med državo članico, ki je predložila uradno obvestilo, drugimi državami članicami in Komisijo poteka posvetovanje, ki traja največ tri mesece.	Od datuma, ko Komisija obvesti državo članico, ki je predložila uradno obvestilo, da je prejeta uradno obvestilo popolno, med državo članico, ki je predložila uradno obvestilo, drugimi državami članicami in Komisijo poteka posvetovanje, ki traja največ tri mesece. Posvetovanje ne preprečuje, da bi država članica, ki je predložila uradno obvestilo, sprejela ustrezne predpise, vendar se ti lahko začnejo izvajati šele po koncu obdobja posvetovanja.

Obrazložitev

Predlagano obdobje zadržanja je preveč togo in bi povzročilo nesorazmerne zamude v postopkih. Zato bi morale imeti države članice možnost prosto sprejemati te ukrepe, vendar bi morale njihovo izvajanje odložiti do konca obdobja posvetovanja.

Predlog spremembe 7

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Člen 6**Opozorilo**

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Komisija lahko pred koncem posvetovalnega obdobja iz člena 5(2) državo članico, ki je predložila uradno obvestilo, opozori na svoje pomisleke glede skladnosti osnutka ukrepa iz uradnega obvestila z Direktivo 2006/123/ES in svojo namero o sprejetju sklepa iz člena 7.	1. Komisija lahko pred koncem posvetovalnega obdobja iz člena 5(2) državo članico, ki je predložila uradno obvestilo, opozori na svoje pomisleke glede skladnosti osnutka ukrepa iz uradnega obvestila z Direktivo 2006/123/ES in svojo namero o sprejetju priporočila iz člena 7. Komisija v opozorilu navede razloge za pomisleke in, če je to ustrezno, kakršne koli spremembe osnutka ukrepa iz uradnega obvestila, za katere meni, da bi pomisleke odpravile.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. Država članica, ki je predložila uradno obvestilo, po prejemu takšnega opozorila tri mesec po koncu posvetovalnega obdobja ne sprejme osnutka ukrepa.	2. Po prejemu takšnega opozorila Komisija tri mesece vodi dialog z ustreznimi pristojnimi organi, tudi na regionalni in lokalni ravni. Opozorilo, ki ga Komisija posreduje državi članici, slednji ne preprečuje sprejetja osnutka ukrepa, vendar je tega možno izvajati šele po koncu obdobja posvetovanja.

Obrazložitev

Zagotoviti je treba, da so pristojni organi v državi članici v celoti obveščeni o pomislekih Komisije in razlogih zanje ter da se izvede pravočasna in odločna razprava o njih s pristojnimi organi v državi članici.

Predlog spremembe 8

Predlog direktive o izvrševanju Direktive 2006/123/ES o storitvah na notranjem trgu, določitvi postopka uradnega obveščanja o sistemih dovoljenj in zahtevah, povezanih s storitvami, ter spremembah Direktive 2006/123/ES in Uredbe (EU) št. 1024/2012 o upravnem sodelovanju prek informacijskega sistema za notranji trg

COM(2016) 821 final

Člen 7

Sklep

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Člen 7 Sklep Če Komisija izda opozorilo v skladu s členom 6(1), lahko v obdobju treh mesecev od zaključka posvetovalnega obdobja iz člena 5(2) sprejme sklep, v katerem ugotovi, da osnutek ukrepa ni združljiv z Direktivo 2006/123/ES, in zahteva, da država članica ne sprejme osnutka ukrepa ali da ga razveljavi, če je bil sprejet v nasprotju s členom 3(3) ali 6(2).	Člen 7 Priporočilo Če Komisija izda opozorilo v skladu s členom 6(1), lahko v obdobju treh mesecev od zaključka posvetovalnega obdobja iz člena 5(2) sprejme nezavezujoče priporočilo, v katerem ugotovi, da osnutek ukrepa ni združljiv z Direktivo 2006/123/ES, in obvesti državo članico, da namerava začeti postopek za izpodbijanje združljivosti ukrepa z Direktivo 2006/123/ES pred Sodiščem Evropske unije, če bo ukrep sprejet.

Obrazložitev

Predlog Komisije, da se sprejme sklep, je nesprejemljiv, saj bi neupravičeno omejil svobodo zakonodajalcev na nacionalni in regionalni ravni. Z nezavezujočim priporočilom z obvestilom, da namerava Komisija izpodbijati zakonitost ukrepa, če bo sprejet, se lahko v okviru drugih določb osnutka zakonodaje zagotovi izboljššan postopek uradnega obveščanja, ki je učinkovit in hkrati spoštuje pravice nacionalnih in regionalnih zakonodajalcev.

Predlog spremembe 9

Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

COM(2016) 822 final/1

Uvodna izjava 9

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Upravičenost in sorazmernost morajo dokazati države članice. Razloge za regulacijo, ki jo država članica uveljavlja na podlagi utemeljitve, bi zato morali spremljati analiza ustreznosti in sorazmernosti ukrepa, ki ga je sprejela navedena država , in posebni dokazi, ki utemeljijo njene trditve.	Upravičenost in sorazmernost morajo dokazati države članice. Razloge za regulacijo, ki jo država članica uveljavlja na podlagi utemeljitve, bi zato morali spremljati analiza ustreznosti in sorazmernosti ukrepa, ki so ga sprejeli pristojni organi v navedeni državi , in posebni dokazi, ki utemeljijo njene trditve.

Obrazložitev

To bi povzročilo dodatno upravno breme, ki nikakor ni sorazmerno z možnimi rezultati.

Predlog spremembe 10

Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

COM(2016) 822 final/1

Uvodna izjava 12

Za uvodno izjavo 12 se doda nova uvodna izjava:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Nova uvodna izjava Ustrezni javni organi v državah članicah ocenijo sorazmernost ukrepa na podlagi meril, opredeljenih v Direktivi. Posamezne ocene lahko dajo v različnih državah članicah različne legitimne rezultate.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 11

Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

COM(2016) 822 final/1

Uvodna izjava 18

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Pristojni organi bi morali ustrezno upoštevati ekonomski učinek ukrepa, vključno z analizo stroškov in koristi , pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti ravni konkurence na trgu in kakovosti ponujene storitve ter učinku na pravico do dela, prosto gibanje oseb in prosti pretok storitev v Uniji. Države članice bi morale na podlagi te analize ugotoviti zlasti, ali je obseg omejitve začetka opravljanja ali opravljanja reguliranih poklicev v Uniji sorazmeren s pomenom zastavljenih ciljev in pričakovanih koristi.	Pristojni organi bi morali ustrezno upoštevati ekonomski učinek ukrepa, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti ravni konkurence na trgu in kakovosti ponujene storitve, vplivu na teritorialno kohezijo ter učinku na pravico do dela, prosto gibanje oseb in prosti pretok storitev v Uniji. Pristojni javni organi v državah članicah bi morali na podlagi te analize ugotoviti zlasti, ali je obseg omejitve začetka opravljanja ali opravljanja reguliranih poklicev v Uniji sorazmeren s pomenom zastavljenih ciljev in pričakovanih koristi.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 12

Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

COM(2016) 822 final/1

Uvodna izjava 21

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Za pravilno delovanje notranjega trga je nujno zagotoviti, da države članice državljanom, reprezentativnim združenjem ali drugim zadevnim zainteresiranim stranem pred uvedbo novih ukrepov, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev, zagotovijo informacije in jim dajo možnost, da izrazijo svoja mnenja.	Za pravilno delovanje notranjega trga je nujno zagotoviti, da pristojni javni organi v državah članicah državljanom, lokalnim in regionalnim oblastem, socialnim partnerjem, reprezentativnim združenjem ali drugim zadevnim zainteresiranim stranem pred uvedbo novih ukrepov, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev, zagotovijo informacije in jim dajo možnost, da izrazijo svoja mnenja.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 13

Predlog direktive o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev

COM(2016) 822 final

Člen 6**Sorazmernost**

Spremeni se tako:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
1. Države članice pred uvedbo novih ali spremembo veljavnih zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev proučijo, ali so navedeni zakoni ali drugi predpisi potrebni in primerni za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja ter ne presegajo tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja. 2. Zadevni pristojni organi pri proučevanju potrebnosti in sorazmernosti zakonov in drugih predpisov upoštevajo zlasti: (a) naravo tveganj, povezanih z zastavljenimi cilji javnega interesa, zlasti tveganj za potrošnike, strokovnjake ali tretje osebe; (b) ustreznost zakona ali drugega predpisa, kar zadeva njegovo primernost za uresničevanje zastavljenega cilja, in ali resnično zagotavlja dosledno in sistematično uresničevanje navedenega cilja ter torej opredeljena tveganja odpravlja podobno kot pri primerljivih dejavnostih; (c) potrebnost zakona ali drugega predpisa in zlasti, ali posebni ali splošnejši veljavni predpisi, kot je zakonodaja o varnosti proizvodov ali o varstvu potrošnikov, ne zadoščajo za zaščito zastavljenega cilja; (d) povezavo med obsegom dejavnosti, ki jih zajema poklic ali so zanj rezervirane, in zahtevano poklicno kvalifikacijo; (e) povezavo med zahtevnostjo nalog in zahtevanimi specifičnimi poklicnimi kvalifikacijami, zlasti kar zadeva raven, naravo in trajanje zahtevanega usposabljanja ali izkušenj, ter obstoj različnih načinov za pridobitev zadevne poklicne kvalifikacije;	1. Države članice pred uvedbo novih ali spremembo veljavnih zakonov ali drugih predpisov, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev proučijo, ali so navedeni zakoni ali drugi predpisi potrebni in primerni za zagotovitev uresničitve zastavljenega cilja ter ne presegajo tistega, kar je potrebno za uresničitev navedenega cilja. 2. Zadevni pristojni organi pri proučevanju potrebnosti in sorazmernosti zakonov in drugih predpisov upoštevajo zlasti: (a) naravo tveganj, povezanih z zastavljenimi cilji javnega interesa, zlasti tveganj za prejemnike storitev, vključno s potrošniki in drugimi neprofesionalnimi prejemniki storitev, strokovnjake, socialne partnerje, lokalne in regionalne oblasti ali tretje osebe; (b) ustreznost zakona ali drugega predpisa, kar zadeva njegovo primernost za uresničevanje zastavljenega cilja, in ali resnično zagotavlja dosledno in sistematično uresničevanje navedenega cilja ter torej opredeljena tveganja odpravlja podobno kot pri primerljivih dejavnostih; (c) potrebnost zakona ali drugega predpisa in zlasti, ali posebni ali splošnejši veljavni predpisi, kot je zakonodaja o varnosti proizvodov ali o varstvu potrošnikov, ne zadoščajo za zaščito zastavljenega cilja; (d) povezavo med obsegom dejavnosti, ki jih zajema poklic ali so zanj rezervirane, in zahtevano poklicno kvalifikacijo; (e) povezavo med zahtevnostjo nalog in zahtevanimi specifičnimi poklicnimi kvalifikacijami, zlasti kar zadeva raven, naravo in trajanje zahtevanega usposabljanja ali izkušenj, ter obstoj različnih načinov za pridobitev zadevne poklicne kvalifikacije;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(f) obseg poklicnih dejavnosti, ki so rezervirane za imetnike posamezne poklicne kvalifikacije, namreč ali in zakaj se dejavnosti, rezervirane za nekatere poklice, lahko opravljajo ali ne smejo opravljati v okviru drugih poklicev; (g) stopnjo avtonomnosti pri opravljanju reguliranega poklica ter učinek organizacijskih in nadzornih ureditev na uresničevanje zastavljenega cilja, zlasti kadar se dejavnosti, povezane z reguliranim poklicem, izvajajo pod nadzorom in odgovornostjo ustrezno kvalificiranega strokovnjaka; (h) znanstveni in tehnološki razvoj, ki lahko zmanjša nesorazmerje informacij med strokovnjaki in potrošniki; (i) ekonomski učinek ukrepa, pri čemer posebno pozornost namenijo ravni konkurence na trgu in kakovosti ponujene storitve ter učinku na prosto gibanje oseb in prosti pretok storitev v Uniji; (j) možnost, da za uresničitev cilja javnega interesa uporabijo manj omejevalen način; (k) kumulativni učinek omejitev začetka opravljanja in opravljanja poklica, in zlasti, kako vsaka od navedenih zahtev prispeva k uresnitvi istega cilja javnega interesa ter ali je za to potrebna. 3. Za namene odstavka 2(j), kadar so ukrepi utemeljeni z varstvom potrošnikov in so opredeljena tveganja omejena na razmerje med strokovnjakom in potrošnikom, ne da bi negativno vplivala na tretje osebe, zadevni pristojni organi proučijo zlasti, ali je mogoče cilj uresničiti z zaščitnim poklicnim nazivom brez rezervacije dejavnosti. 4. Za namene odstavka 2(k) zadevni pristojni organi proučijo zlasti kumulativni učinek uvedbe katere od naslednjih zahtev: (a) rezerviranih dejavnosti, ki veljajo poleg zaščenega poklicnega naziva;	(f) obseg poklicnih dejavnosti, ki so rezervirane za imetnike posamezne poklicne kvalifikacije, namreč ali in zakaj se dejavnosti, rezervirane za nekatere poklice, lahko opravljajo ali ne smejo opravljati v okviru drugih poklicev; (g) stopnjo avtonomnosti pri opravljanju reguliranega poklica ter učinek organizacijskih in nadzornih ureditev na uresničevanje zastavljenega cilja, zlasti kadar se dejavnosti, povezane z reguliranim poklicem, izvajajo pod nadzorom in odgovornostjo ustrezno kvalificiranega strokovnjaka; (h) znanstveni in tehnološki razvoj, ki lahko zmanjša nesorazmerje informacij med strokovnjaki in potrošniki; (i) ekonomski in socialni učinek ukrepa, pri čemer posebno pozornost namenijo ravni konkurence na trgu in kakovosti ponujene storitve ter učinku na prosto gibanje oseb in prosti pretok storitev v Uniji; (j) možnost, da za uresničitev cilja javnega interesa uporabijo manj omejevalen način; (k) kumulativni učinek omejitev začetka opravljanja in opravljanja poklica. Pristojni organi pri ocenjevanju potrebnosti in sorazmernosti zakonov in drugih predpisov merila od 2(a) do vključno 2(k) uporabijo premišljeno in ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera. Kadar menijo, da določeno merilo ni ustrezno, ga lahko izključijo iz ocene, vendar izključitev utemeljijo. 3. Za namene odstavka 2(j), kadar so ukrepi utemeljeni z varstvom potrošnikov in so opredeljena tveganja omejena na razmerje med strokovnjakom in potrošnikom, ne da bi negativno vplivala na tretje osebe, zadevni pristojni organi proučijo zlasti, ali je mogoče cilj uresničiti z zaščitnim poklicnim nazivom brez rezervacije dejavnosti. 4. Za namene odstavka 2(k) zadevni pristojni organi proučijo zlasti kumulativni učinek uvedbe katere od naslednjih zahtev: (a) rezerviranih dejavnosti, ki veljajo poleg zaščenega poklicnega naziva;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(b) zahtev po nenehnem strokovnem razvoju;	(b) pravil v zvezi z organizacijo poklica, poklicno etiko in nadzorom;
(c) pravil v zvezi z organizacijo poklica, poklicno etiko in nadzorom;	(c) obveznega članstva v zbornici ali sistemih registracij ali dovoljenj, zlasti kadar navedene zahteve pomenijo, da je treba imeti posebno poklicno kvalifikacijo;
(d) obveznega članstva v zbornici ali sistemih registracij ali dovoljenj, zlasti kadar navedene zahteve pomenijo, da je treba imeti posebno poklicno kvalifikacijo;	(d) kvantitativnih omejitev, zlasti zahtev, ki omejujejo število dovoljenj za opravljanje dejavnosti ali določajo najnižje ali najvišje število zaposlenih, vodstvenih delavcev ali zastopnikov, ki imajo zadevne poklicne kvalifikacije;
(e) kvantitativnih omejitev, zlasti zahtev, ki omejujejo število dovoljenj za opravljanje dejavnosti ali določajo najnižje ali najvišje število zaposlenih, vodstvenih delavcev ali zastopnikov, ki imajo zadevne poklicne kvalifikacije;	(e) posebnih zahtev glede pravne oblike ali zahtev, ki se nanašajo na lastniški delež ali vodenje podjetja, če so navedene zahteve neposredno povezane z opravljanjem reguliranega poklica;
(f) posebnih zahtev glede pravne oblike ali zahtev, ki se nanašajo na lastniški delež ali vodenje podjetja, če so navedene zahteve neposredno povezane z opravljanjem reguliranega poklica;	(f) ozemeljskih omejitev, zlasti kadar se zadevni poklic na delih ozemlja države članice regulira različno;
(g) ozemeljskih omejitev, zlasti kadar se zadevni poklic na delih ozemlja države članice regulira različno;	(g) zahtev, ki omejujejo skupno opravljanje poklica ali partnerstvo, in pravil glede nezdružljivosti;
(h) zahtev, ki omejujejo skupno opravljanje poklica ali partnerstvo, in pravil glede nezdružljivosti;	(h) zahtev, ki se nanašajo na zavarovalno kritje ali druge načine osebnega ali kolektivnega zavarovanja v zvezi s poklicno odgovornostjo;
(i) zahtev, ki se nanašajo na zavarovalno kritje ali druge načine osebnega ali kolektivnega zavarovanja v zvezi s poklicno odgovornostjo;	(i) zahtev glede znanja jezika v obsegu, potrebnem za opravljanje poklica.
(j) zahtev glede znanja jezika v obsegu, potrebnem za opravljanje poklica.	

Obrazložitev

Seznam meril iz člena 6 bi se moral šteti za okvirnega, saj ne bodo vsa merila ustrezna ali enako pomembna v vsakem posameznem primeru, enoten pristop pa bi bil čezmeren in po nepotrebnem obremenjujoč za pristojne organe v državah članicah.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Pomen in nujnost dokončanja enotnega trga storitev

1. poudarja pomen enotnega trga za spodbujanje gospodarske rasti, povečanje naložb, zviševanje življenjskega standarda in ustvarjanje delovnih mest v regijah in mestih po vsej EU;

2. poudarja, kako nujno je, da se dokonča enotni trg za blago in storitve, kot je določen v strategiji za enotni trg, ter izpostavlja, da je veliko največjih gospodarskih ovir, ki so še ostale, povezanih s storitvami;

3. poudarja, da so storitve pomemben sestavni del evropskega gospodarstva, ki predstavlja okoli 70 % tako BDP kot delovnih mest; vseeno izpostavlja, da sta za storitveni sektor EU značilni počasna rast konkurenčnosti in šibka konkurenca, ki zavirata njegov potencial; poudarja, da bi z odpravo ovir za čezmejno opravljanje storitev, ki izhajajo iz različnih nacionalnih predpisov in postopkov, ponudniki storitev in stranke imeli boljše možnosti, da v celoti izkoristijo potencial notranjega trga; zato poziva Evropsko komisijo in države članice, naj nadalje sprejemajo ukrepe za povečanje konkurenčnosti storitvenega sektorja in konkurence med podjetji ter odpravo pravnih in postopkovnih ovir za čezmejno opravljanje storitev;

4. poudarja, da so storitve pomemben vmesni prispevek v gospodarstvo in da so konkurenčne storitve, zlasti poslovne, bistvene za produktivnost in stroškovno konkurenčnost v drugih sektorjih, kot je proizvodnja, ki so ključni za regionalna in lokalna gospodarstva;

5. izpostavlja, da deset let po sprejetju direktive o storitvah njen potencial za okrepitev prostega pretoka storitev še ni v celoti izkoriščen in da se ponudniki v številnih storitvenih sektorjih še vedno soočajo z zelo različnimi ovirami, ko želijo storitev opravljati v drugi državi članici ali začasno čezmejno opravljati storitve; poziva Komisijo in države članice k nadaljnjemu sprejemanju ukrepov za odpravo teh ovir; ugotavlja, da bi se po ocenah lahko z odpravo ovir za čezmejno trgovino in naložbe v storitve v okviru, ki ga že zagotavlja direktiva o storitvah, BDP EU povečal za 1,7 %;

6. pozdravlja namero Komisije, da odpravi neupravičene upravne ovire pri zagotavljanju storitev, in meni, da predlogi lahko prispevajo k vzpostavitvi pravega enotnega trga storitev, kar bi spodbudilo tudi gospodarsko rast, naložbe in zaposlovanje v evropskih regijah in mestih; pri tem poudarja, da je treba pri izvajanju storitvenega svežnja spoštovati načeli sorazmernosti in subsidiarnosti;

7. poudarja medsebojne povezave med različnimi sestavnimi deli svežnja in potrebo po tem, da se obravnavajo kot deli povezane celote in da se v tem okviru oceni pomen posameznih predlogov;

8. meni, da bo treba postopek uradnega obveščanja po vsej verjetnosti spremeniti v skladu s sodbo Sodišča v zadevi C-320/16 Uber France SAS, o kateri je generalni pravobranilec 4. julija 2017 podal svoje predhodno mnenje in v njem navedel, da lahko države članice prepovejo in kaznujejo nezakonito opravljanje prevozne dejavnosti, kot je storitev UberPop, ne da bi morale o osnutku zakona pred tem uradno obvestiti Komisijo.

Storitvena e-izkaznica

9. izpostavlja, da direktiva o storitvah od držav članic zahteva, da zmanjšajo upravne ovire, ki ponudnike storitev odvračajo od čezmejnega poslovanja, vendar pri tem ni bila v celoti učinkovita;

10. pozdravlja novo storitveno e-izkaznico kot koristen prispevek k spodbujanju mobilnosti ponudnikov storitev, vendar prosi za pojasnilo, v kolikšni meri se nova storitvena e-izkaznica navezuje na že obstoječe sisteme, kot sta informacijski sistem za notranji trg (IMI) in evropska poklicna izkaznica. Meni, da lahko e-izkaznica pripomore k zmanjševanju zapletenosti upravnih postopkov in stroškov za ponudnike čezmejnih storitev pri izpolnjevanju upravnih formalnosti; pri tem gre še posebej za mala in srednja podjetja, ki so temelj regionalnih in lokalnih gospodarstev, saj nanje zapletenost upravnih postopkov pri čezmejnem poslovanju najbolj vpliva;

11. nasprotuje pristopu, po katerem se glavna odgovornost za postopek prenese na organe matične države članice, če je to v nasprotju z načelom države članice gostiteljice, ki velja za direktivo o storitvah. Storitvena e-izkaznica ne bi smela preprečevati ali ovirati nadzora, ki ga morajo pristojni organi države članice gostiteljice izvajati nad gospodarskimi dejavnostmi na svojem ozemlju. Predlog o storitveni e-kartici, ki ga je predstavila Komisija, bi ponudnikom storitev omogočil, da za zadevne namene komunicirajo izključno z matično državo članico kot posrednikom, in uskladi izmenjavo podatkov na podlagi načela matične države;

12. se sprašuje o vplivu predloga za evropsko storitveno e-izkaznico na sektorske izkaznice socialnega zavarovanja, že uvedene na pobudo pristojnih javnih organov v državah članicah ali socialnih partnerjev;
13. ugotavlja, da v predlogu niso določena merila, po katerih naj bi matična država članica ugotovila, da je ponudnik storitev zakonito ustanovljen na njenem ozemlju, medtem ko so v Direktivi 2014/67/EU določeni dejanski elementi za ugotavljanje, ali podjetje dejansko opravlja večji del svojih dejavnosti v zadevni državi članici;
14. v tem okviru opozarja, da so se pri izdaji prenosnih obrazcev A1 v povezavi z napotitvijo delavcev že pokazale potencialne težave, povezane s tem, da edino matična država članica potrjuje podatke o gostujočih ponudnikih storitev, zlasti v primeru navidezne samozaposlitve. V zvezi s tem je v oceni učinka, priloženi predlogu spremembe Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev, ugotovljeno, da točnosti informacij v prenosnih dokumentih A1 med drugim zaradi pomanjkanja formalnega nadzora s strani organov v državah napotitve ni mogoče zagotoviti ⁽¹⁾.
15. ugotavlja, da bi lahko nekatere značilnosti storitvene e-izkaznice, kot so načelo, da se informacije predložijo samo enkrat, časovno neomejena veljavnost e-izkaznice, obveznost za države članice, da informacije na storitveni e-izkaznici uporabljajo brez možnosti, da pozneje zahtevajo dokazilo o veljavnosti predloženih podatkov, ter restriktivni postopki za razveljavitev, za katere je morda potrebna pravnomočna odločitev sodišča, močno ovirale nadzor skladnosti z nacionalno zakonodajo in uveljavljanje pravic delavcev in potrošnikov;
16. ugotavlja, da naj bi evropska storitvena e-izkaznica vključevala informacije o zavarovanju. Glede na časovno neomejenost izkaznice pa se zdi, da bo treba te informacije predložiti samo enkrat, zaradi česar bodo pregledi in kontrole v državah članicah gostiteljicah potencialno manj učinkoviti;
17. poudarja dejstvo, da bi bila storitvena e-izkaznica na voljo tako ponudnikom storitev, ki začasno čezmejno opravljajo storitve, kot tistim, ki storitve opravljajo z ustanovitvijo podružnice, agencije ali urada v drugi državi članici;
18. meni, da je pomembno, da je ta e-izkaznica za ponudnike storitev prostovoljna ne glede na to, ali gre za samozaposlene posameznike ali podjetja, čeprav je za države članice obvezno, da jo zagotovijo;
19. izpostavlja, da bo glede na to, da je storitvena e-izkaznica prostovoljni instrument, njena uporaba odvisna od izkazane dodane vrednosti za ponudnike storitev ter od prizadevanj poslovne skupnosti in ustreznih organov v državah članicah, tudi na regionalni in lokalni ravni, za spodbujanje čim boljše ozaveščenosti o e-izkaznici in njenih koristih;
20. izraža kritiko glede tihe odobritve v primeru, da se organ države članice gostiteljice ne odzove na zahtevek ponudnika storitve za e-izkaznico v določenem roku. Takšno navidezno odobritev bi bilo treba bodisi popolnoma črtati bodisi vsaj določiti ustrezne roke za oceno in obdelavo;
21. obžaluje, da pomembni vidiki storitvene e-izkaznice, vključno s podrobnostmi o informacijah, ki jih je treba vključiti v standardni obrazec za zahtevek, in dokumentih, ki jih je treba priložiti zahtevku kot ustrezna dokazila, niso vključeni v osnutek zakonodaje, temveč naj bi jih določila Komisija z delegiranimi akti; izpostavlja, da bi to lahko regionalnim in lokalnim organom odvzelo možnost odločanja o teh pomembnih vprašanjih; poziva, naj se Evropskemu odboru regij istočasno kot strokovnjakom iz držav članic, Evropskemu parlamentu in Svetu predložijo vsi dokumenti v zvezi s temi delegiranimi akti ter naj se mu omogoči udeležba sestankov strokovnih skupin Komisije, ki pripravljajo ustrezne delegirane akte, da lahko pravočasno predloži vse potrebne pripombe;
22. ugotavlja, da je področje uporabe evropske storitvene e-izkaznice v prvi fazi omejeno na poslovne in gradbene storitve, tj. sektorja, ki imata poseben gospodarski pomen, a v katerih so čezmejna trgovina in naložbe omejene, rast produktivnosti pa slaba, zaradi česar bi jima večja čezmejna konkurenca lahko koristila;

⁽¹⁾ SWD(2016) 52, str. 8.

23. poudarja, da bo dobro delovanje sistema storitvene e-izkaznice odvisno od sodelovanja med državami članicami prek informacijskega sistema za notranji trg, ki vključuje regionalne in lokalne organe, za kar bodo morali javni organi bolj uporabljati platformo, potrebnih pa bo tudi več naložb v njen razvoj; upošteva tudi, da bo izvajanje drugih pomembnih elementov storitvenega svežnja, zlasti postopka uradnega obveščanja, odvisno od njegove učinkovitosti; poziva Komisijo, naj pripravi akcijski načrt za prilagoditev platforme, da bo podpirala potrebne postopke;

24. poziva Komisijo, naj bodo postopki za izdajo storitvene e-izkaznice v skladu z že obstoječimi elektronskimi sistemi za obdelavo v državah članicah in naj se olajša interoperabilnost z državami članicami;

25. poziva Evropsko komisijo, naj še razširi področje uporabe storitvene e-izkaznice, da jo bo v prihodnje lahko uporabljalo čim več sektorjev, tudi mala in mikro podjetja ter inovativna in hitro rastoča podjetja;

26. podpira koncept, da se ponudnikom storitev zaračuna pristojbina za izdajo storitvene e-izkaznice, če pristojbine niso nesorazmerno visoke; priporoča, da Komisija pozorno spremlja višino pristojbin, ki jih zaračunavajo države članice, in poroča o njih, saj bi lahko bile pomemben dejavnik pri uporabi e-izkaznice kot prostovoljnega instrumenta;

27. meni, da je za ponudnike storitev pomembna prednost storitvene e-izkaznice določba, po kateri organi v državi članici od imetnika e-izkaznice ne morejo zahtevati, da predloži informacije, ki so že zajete v e-izkaznici, vključno z oddajo javnega naročila, projektnim natečajem ali koncesijo, ustanovitvijo odvisnih podjetij ali registracijo podružnic na podlagi prava družb ali registracijo v okviru shem obveznega socialnega zavarovanja, saj bo to na splošno zmanjšalo upravne stroške izpolnjevanja obveznosti za ponudnike storitev, zaradi česar bo izkaznica za njih privlačna, kar bo spodbudilo njeno uporabo;

28. poudarja, da bi to lahko imelo praktične posledice za organizacijske in elektronske postopke, na primer za javno naročanje pri regionalnih in lokalnih organih, ter da bodo morda potrebna prehodna obdobja, ki bodo omogočila nemoteno prilagoditev sistemov, da bodo ustrezali novim zahtevam;

29. podpira določbe za lažje urejanje upravnih formalnosti, povezanih z napotitvijo osebja, in za lažjo pridobitev zavarovalnega kritja za storitve, ki se opravljajo čez mejo, saj se bo tudi zaradi njih povečala privlačnost e-izkaznice za ponudnike storitev in spodbudila njena uporaba;

30. poudarja, da zakonodaja v skladu z določbami direktive o storitvah ne vpliva na opredelitev ali organizacijo storitev splošnega gospodarskega pomena, ne velja za negospodarske storitve splošnega pomena in storitve, ki se pogosto opravljajo na lokalni in regionalni ravni, ter ne vpliva na delovno pravo in pogoje zaposlitve;

31. poziva Komisijo, naj vpelje učinkovite sisteme za nadzor nad storitveno e-izkaznico, da ne bi prihajajo do nelojalne konkurence in goljufij. Z doslednim izvajanjem takšnega nadzora, ki ne bi bil osredotočen zgolj na elektronske podatke, bi lahko zmanjšali obseg morebitnega socialnega dumpinga in neprijavljenega dela;

32. izraža dvom, ali so koristi, ki jih bo uvedba storitvene e-izkaznice prinesla ponudnikom storitev, sorazmerne z upravnim bremenom, ki ga bodo nosile pristojne oblasti držav članic, tudi na regionalni in lokalni ravni, tudi glede na to, da v vseh državah članicah že zdaj delujejo enotne kontaktne točke za vsa vprašanja in probleme v zvezi s čezmejnimi opravljanjem storitev in da si organi držav članic lahko izmenjujejo informacije preko informacijskega sistema za notranji trg (IMI). Poleg tega obžaluje, da v predlogu ni jasno navedeno, katere upravne obveznosti ponudnikov storitev za imetnike e-izkaznice ne bodo več potrebne. Zato Odbor meni, da je storitvena e-izkaznica z vidika sorazmernosti problematična;

Postopek uradnega obveščanja za boljše obveščanje o osnutkih nacionalnih zakonov o storitvah

33. podpira načela, da nacionalni predpisi, ki omejujejo svobodo ustanavljanja in svobodo opravljanja storitev, ne bi smeli diskriminirati na podlagi državljanstva ali prebivališča ter bi morali biti sorazmerni in utemeljeni s pomembnimi razlogi, ki se nanašajo na javni interes;

34. podpira ukrepe za izboljšanje postopka uradnega obveščanja za storitve, ker izkušnje z izvajanjem direktive o storitvah kažejo, da je obstoječi postopek neučinkovit, saj je obseg obveznosti uradnega obveščanja nejasen, države članice ga različno izvajajo, zainteresirane strani pa nimajo dostopa do uradnih obvestil;

35. meni, da bi morale vse reforme upoštevati pravico države članice, da ureja storitve na svojem ozemlju v skladu z načeli iz direktive o storitvah;

36. opozarja, da bi se problemom, ki jih navaja Evropska komisija, npr. da manjkajo uradna obvestila o vseh ukrepih, lahko izognili tudi z izboljšanjem sedanjega sistema obveščanja v skladu z direktivo o storitvah. Dodana vrednost novega postopka obveščanja, ki ga je težje izvajati in ki nacionalnim zakonodajalcem, tudi na regionalni in lokalni ravni, nalaga več omejitev, je z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti vprašljiva;

37. pozdravlja pojasnilo o posebnih ukrepih, v zvezi s katerimi morajo države članice predložiti uradno obvestilo, in informacijah, ki jih morajo v zvezi s tem zagotoviti;

38. podpira večjo preglednost, toda meni, da bi morale biti posebne priložnosti, ki jih bodo imele zainteresirane strani za izražanje pripomb med posvetovalnim obdobjem, izrecneje navedene;

39. poziva, naj se iz področja uporabe direktive izvzamejo zakonodajni akti z zgolj lokalnim pomenom;

40. meni, da posvetovanje državi članici ne bi smelo preprečiti sprejetja ustreznih ukrepov;

41. meni, da bi morala Komisija v opozorilu iz člena 6(1) natančno navesti razloge, zaradi katerih meni, da osnutek zadevnega ukrepa ni združljiv z direktivo o storitvah, ter morebitne predloge sprememb osnutka ukrepa, s katerimi bi bili odpravljeni njeni pomisleki; predlaga, da se osnutek direktive spremeni, da bo to zagotavljal;

42. meni, da bi morala biti Komisija po tem, ko izda opozorilo, dolžna začeti dialog z ustreznimi pristojnimi organi, tudi na regionalni in lokalni ravni;

43. je zaskrbljen, da bi predlagani sklep iz člena 7 neupravičeno omejil svobodo zakonodajalcev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni; meni, da bi moralo biti to nezavezujoče priporočilo, ki nacionalnim in regionalnim zakonodajalcem ne bi onemogočalo, da končajo zakonodajni postopek ob upoštevanju priporočila Komisije; ugotavlja, da je Komisija pooblaščen, da izpodbija zakonitost novo sprejete zakonodaje pred Sodiščem Evropske unije, in da to predstavlja pomembno možno sankcijo, ki bi jo nacionalni in regionalni zakonodajalci, ki so prejeli opozorilno obvestilo/priporočilo Komisije glede neskladnosti, zagotovo upoštevali;

44. meni, da bi morala pojasniti, ki jih zagotavlja osnutek direktive v zvezi s področjem uporabe ukrepov, za katere je potrebno uradno obvestilo, in informacijami, ki jih je treba predložiti, skupaj z okrepljenim posvetovanjem, opozorilnim mehanizmom in določbami za priporočilo Komisije glede neskladnosti, zadostovati za izboljšan postopek uradnega obveščanja, ki je učinkovit in hkrati spoštuje pravice nacionalnih in regionalnih zakonodajalcev;

45. predlaga, da Komisija pripravi ocene letnega povečanja števila uradnih obvestil, ki jih bo po pričakovanjih prejela zaradi novega postopka uradnega obveščanja, da lahko po potrebi načrtuje vzpostavitev zmogljivosti za učinkovito odzivanje na pričakovani obseg v rokih, predvidenih v osnutku zakonodaje;

Preskus sorazmernosti (ocena sorazmernosti nacionalnih predpisov o poklicnih storitvah)

46. poudarja, da so poklicne storitve gospodarsko zelo pomembne, saj predstavljajo 22 % zaposlenih v EU ali 47 milijonov delovnih mest;

47. poudarja, da so za regulacijo poklicnih storitev še naprej pristojne države članice in da je stvar držav članic, naj bo na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, da se odločijo, ali in kako bodo regulirale poklic ob upoštevanju načel nediskriminacije in sorazmernosti;

48. ugotavlja, da je regulacija poklicnih storitev lahko v obliki državne regulacije ali samoregulacije, za katero so odgovorna poklicna združenja, da se regulacija v veliko primerih v državah članicah izvaja na regionalni in lokalni ravni ter da morajo zato države članice svoje obveznosti, da zagotovijo oceno sorazmernosti, izpolnjevati v zelo zapletenem in razpršenem okolju, tudi kar zadeva sodelovanje vseh zainteresiranih strani, ki so neposredno vpletene;

49. priznava, da je nadzor regulacije poklicev po EU neenak in da to negativno vpliva na opravljanje storitev in mobilnost strokovnjakov; priznava, da bi bilo dobro zagotoviti skladnejši pravni okvir na ravni EU za oceno sorazmernosti novih in spremenjenih zahtev glede začetka opravljanja ali opravljanja reguliranega poklica z vključitvijo sodne praskes Sodišča Evropske unije;

50. meni, da je pomembno, da bi predlog odločitve glede tega, kaj se regulira in kako, prepuščal državam članicam in njihovim pristojnim organom na regionalni in lokalni ravni, pri čemer pa bi moral zagotoviti, da te odločitve temeljijo na dokazih in se sprejmejo po pregledni in objektivni oceni, ki se uporablja enako v vseh državah članicah in ki upošteva opredeljene cilje javnega interesa;

51. meni, da bi se moral celovit sklop meril iz člena 6 šteti za okvirnega, saj ni verjetno, da bi bila vsa merila ustrezna ali enako pomembna v vseh posameznih primerih; meni, da morajo biti ocene sorazmernosti temeljite, objektivne in temeljiti na dokazih, hkrati pa sorazmerne, saj bi lahko bil enoten pristop v več okoliščinah po nepotrebnem obremenjujoč. Poleg tega so zahteve iz člena 6 preobsežne in preveč zapletene;

52. pozdravlja določbe, ki dajejo zainteresiranim stranem priložnost, da izrazijo svoje mnenje o novih zakonih ali drugih predpisih, ki omejujejo začetek opravljanja ali opravljanje reguliranih poklicev, in meni, da sta preglednost in sodelovanje vseh zainteresiranih strani ključni za zagotovitev ustrezne regulacije;

53. izpostavlja, da bodo novi predpisi o sorazmernosti, ki vključujejo redni nadzor zakonov in drugih predpisov ter izvedbo temeljitih in objektivnih preskusov sorazmernosti, ki temeljijo na dokazih, vključno prek sodelovanja neodvisnih odborov za nadzor in z obširnejšim sodelovanjem zainteresiranih strani, povečali obremenitev in stroške organov držav članic, tudi na regionalni in lokalni ravni. To zlasti velja za člen 4, v skladu s katerim je treba pripraviti oceno sorazmernosti ne le v primeru uvedbe novih, temveč tudi spremembe vseh veljavnih določb o reguliranih poklicih, kar se lahko šteje za pretirano;

Smernice za reformo in zmanjševanje števila reguliranih poklicev

54. ugotavlja, da si Komisija s tem, ko spodbuja države članice, naj proučijo, ali so njihove poklicne zahteve nujne za izpolnitev ciljev nacionalne javne politike, prizadeva zagotoviti, da bi regulacija poklicev ustrezala svojemu namenu;

55. pozdravlja smernice za nacionalne reforme na področju regulacije poklicev, ki bi lahko zelo pomagale državam članicam pri prilagajanju njihovih regulativnih okvirov za poklice z visokim potencialom za rast in delovna mesta, vključno z arhitekti, odvetniki, računovodjami, patentnimi zastopniki, nepremičninskimi posredniki in turističnimi vodniki;

56. ugotavlja, da je namen smernic dopolnjevati ocene evropskega semestra, ter meni, da bi lahko bila njihova vključitev v proces evropskega semestra koristna;

Vprašnji subsidiarnosti in sorazmernosti

57. meni, da vidiki predlogov v storitvenem svežnju sprožajo pomembna vprašanja v zvezi s subsidiarnostjo in sorazmernostjo ⁽²⁾; izpostavlja, da je več nacionalnih in regionalnih parlamentov izdalo obrazložena mnenja, v katerih opozarjajo na vprašnji subsidiarnosti in sorazmernosti, vključno s pomisleki o morebitnih poseganjih v nacionalne zakonodajne postopke;

Posledice za upravno breme in upravno zmogljivost

58. je zaskrbljen, da bodo predlogi za storitveno e-izkaznico, postopek o uradnem obveščanju in preskus sorazmernosti pomenili dodatno upravno breme za pristojne organe v državah članicah, tudi za regionalne in lokalne organe, kar bo imelo posledice za upravno zmogljivost in proračun.

V Bruslju, 11. oktobra 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ Več nacionalnih in regionalnih parlamentov je izpostavilo, da ukrepi, predlagani v direktivah o postopku uradnega obveščanja in preskusu sorazmernosti, presegajo meje, ki jih dovoljuje izbrana pravna podlaga. Več nacionalnih in regionalnih parlamentov je izdalo obrazložena mnenja, v katerih izpostavljajo vprašanja glede subsidiarnosti v zvezi s postopkom uradnega obveščanja, saj bi Komisija in druge države članice lahko posegale v nacionalne zakonodajne postopke, preskusom sorazmernosti, saj predlagani ukrepi presegajo navedeno pravno podlago, posegajo v pristojnost držav članic in niso potrebni, ter storitveno e-izkaznico, saj njena uvedba v predlagani obliki ne prinaša zadostne dodane vrednosti. V zvezi s sorazmernostjo več nacionalnih in regionalnih parlamentov meni, da direktiva o preskusu sorazmernosti ni potrebna in da bi bilo primernejše manj strogo priporočilo, da je seznam meril čezmeren in da predlog ne dopušča, da bi nacionalne odločitve dosegle zastavljene cilje. V zvezi s storitveno e-izkaznico parlamenti menijo, da se bo upravna obremenitev za zagotavljanje skladnosti z zapletenim postopkom verjetno znatno povečala in da so strogi roki nesorazmerni, da bi predlagana pravila vodila v uvedbo načela države izvora, da bi bila storitvena e-izkaznica lahko izdana brez preverjanj glede na kratke roke za ocene ter da predlogi presegajo to, kar je potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.

ISSN 1977-1045 (elektronska različica)
ISSN 1725-5244 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL